BUGÜN 16 SAYFA

12 HAZIRAN ÇARŞAMBA 1935

TAN

16 HAZİRAN PAZAR FENERBAHÇELİLERİN GÜNÜDÜR!

SAYI: 51 — 3354
Onbirinci YIL
SAHİB ve BAŞMUHARRİRİ
Mahmud SOYDAN

SAYISI 5 KURUŞ — İSTANBUL — TELEFON { İdare ve matbaa : 24310. Müdür: 24318. Yazı işleri: 24319.

BUGÜN

2 incide : Peyami Safa'nın "Kıskançlık ilmi„ fıkrası — Şehir haberleri.
3 üncüde : Ankara muhabirlerimizin telefon ve telgrafları — Galib Ataçın "Medeniyet yazısı„ adlı kroniki — Feleğin "Bizim Kurum„ fıkrası.
4 üncüde : Aziz Hüdai Akdemir'in "Bizde casusluk„ tefrikası — Kendi kendimize çatıyoruz.
5 incide : Son haberler — İcmal.
6 mcıda : Memlekette TAN — Piyangodan kazananların numaraları — Sağlık öğüdleri.
7 incide : Öz dil sayfamız.
8 incide : Ekonomi — Askerlik.
9 uncuda : Spor.
10 uncuda : Fatih İstanbulu nasıl aldı? Briç — Sevişmeler, evlenmeler.
11 incide : İzmir sayfası.
12 incide : Dünya gazetelerine göre hâdiseler.
13 üncüde : Çocuklar için yazılar, resimler — Duyduklarımız, okuduklarımız.
14 üncüde : Sinema — Kadın ve Moda.

Buğday Ve Un Fiatları Yükseldi

KÜLTÜR BAKANI DEGİŞTİ

Saffet Arıkan Bakanlığa Geldi, işe Başladı

Eski Bakan da Şark Genel Müfettişliğine Atandı

Ankara, 11 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Kültür bakanı Abidin Özmen istifa etmiş, istifası kabul olunmuştur.

Kültür Bakanlığına partinin eski genel sekreteri Saffet Arıkan getirilmiştir.

Yeni Kültür Bakanı Saffet Bakanlar Kurulu toplantısından sonra, eski Bakan Abidin Özmenle birlikte Kültür Bakanlığına gelmiştir.

Bakanlık erkânı eski Bakan tarafından yeni Bakana takdim edilmiştir. Yeni Bakan takdim edilen ve kendisini tebrik eden Bakanlık erkânına: "Büyüklerimizden aldığım emir üzerine Kültür Bakanlığına geldim. Yapacağımız umumî program üzerinde çalışacağız„ demiştir.

Yeni Bakanın beyanatı

Bakanlık erkânından sonra kendisini tebrik eden gazete muhabirlerine de:

"— Büyük şeften aldığım emir üzerine Kültür Bakanlığına geldim. Henüz Bakanlık erkânile tanıştım, tebrikinize teşekkür ederim, yine görüşürüz„ demiştir.

Abidin Özmen G. Müfettiş

Eski Bakan Abidin Özmen, Bakanlık binasından ayrılmadan önce, Bakanlık erkânına veda etmiş ve kendilerine :

"— Kültürümüz ilerliyor. Bu hususta yapılması lâzım gelen bir çok işler vardır. Bu işler daha iyi gider. Ve ben de iyi gittiğini görünce memnun olurum ve her geldikçe sizleri de ziyaret ederim„ demiştir.

Bakanlıktan ayrılacağı sırada kendini gören gazete muhabirlerine de: "Birinci umumî müfettişliğe tayin edildim. İki üç güne kadar İstanbula hareket edeceğim. Orada hususî işlerimi gördükten sonra, yeni vazifem başına gideceğim„ demiştir.

Kültür Bakanı Saffet Arıkan, Şark Genel Müfettişi A. Özmen

ANKARA HUSUSÎ MUHABIRIMIZ BILDIRIYOR

Teşkilâtı Esasiye Kanununda Değişiklik

Ankara, 11

Teşkilâtı esasiye kanununa bazı ilâveler yapılması hakkında sayın lavlar arasında bir cereyan vardır. Hazırlanmakta olan bir kanun teklifine göre, Teşkilâtı esasiye kanununa C. H. Partisinin ana vasıflarından (İnkılâpçılık, Devletçilik, Halkçılık, Milliyetçilik vasıflarının) devletin başlıca vasıfları olarak tesbit edilmesi istenecektir.

Bu teklifin kamutayın ikinci teşrin toplantısında görüşüleceği zannedilmektedir.

İzmirde Un Fiyatı arttı

[HUSUSI MUHABIRIMIZIN TELGRAFI]

İzmir, 11

Ziraat Bankasının buğday satışından çekilmesi üzerine, un fiyatları çuvalda bir lira yükseldi. Nazikleşen vaziyete karşı, belediyenin narhı muvakkaten otuz para yükseltmesine rağmen, zarar iddia eden fırıncılardan bir kısmı iki gündür az ekmek çıkarıyorlar.

Bir çok müstahsiller bu vaziyet karşısında İzmirdeki komisyoncularına telgraf çekerek buğdaylarının şimdilik satılmamasını bildirdiler ki bu da va -

[Arkası 10 uncuda]

HAVA TEHLİKESİNE KARŞI

Bir Fabrikatörde 50 Bin Lira Verdi

Yurdun Her Yanında Hızlı Bir Verit Yarışı Var

Hava kurumuna yardımlar devam etmektedir. Bugün saat on dörtte vilâyette madalya takma merasimi yapılacaktır. Üç numaralı vatandaşlardan mürekkep hava kurumu yardım derneği üyelerinden 6 tanesine altın, 24 tanesine gümüş, 46 tanesine bronz madalya verilecektir. Musevi vatandaşlardan mürekkep 2 numaralı yardım derneği üyeleri için de aynı şekilde madalyalar hazırlanmıştır.

[Arkası 9 uncuda]

[Dün Istanbul hava kurumundaki toplantılar ve kuruma beş bin lira vererek üye olan Tahsin Ibrahim ve Hüsnü Ibrahim kardeşler]

YUNAN SEÇİMİ

[HUSUSÎ MUHABİRİMİZ BİLDİRİYOR]

Atina, 10

Dün, seçim günü, şehirde taksi bulunmayacağı bildirilmiş, Polis Müdiriyeti bir emirname neşretmişti. Yalnız, müstacel ve mübrem işler için karakolların önlerinde beşer taksi bekliyecekti. Ben, seçim sandıklarını gezip vaziyeti görebilmek için bir gün evvelinden bir taksi tutmuş gazeteci sıfatile de hususî bir izin almıştım. Meğer bu zahmetim ve tedbirim lüzumsuz imiş. Çünkü yasağa rağmen bircok [illegible] dolaşıp duruyor ve yoldan müşteri topluyordu. Itiraf edeyim ki burada oldukça tuhafıma giden şey, yasakların ve emirlerin tatbik şeklidir. Meselâ, Kralın resminin basılması İç işler Bakanlığınca yasak edilmişti. Fakat dün çıkan Atinaiki gazetesinin ilk sayfasında, kralın kocaman bir resmi vardı. Sonra, seçicilerin otobüslerle taşınması da yasaktı ve zaten nakil vasıtalarının tahdit edilişi de bundan ileri geliyordu. Fakat Çaldaris fırkasının seçim merkezi olan Kentrikon tiyatrosuna otobüslerle gelenler vardı.

Çaldaris Partisi merkez olarak Kentrikon tiyatrosunu, Metaksas Partisi de, İstanbulun pek iyi tanıdığı Kotopuli tiyatrosunu tutmuşlardı. Her iki tiyatronun içerisinde duvarlara, localara, koridorlara parti namzetlerinin resimleri asılmış, yapıştırılmıştı. Bu resimler, yalnız tiyatroların içinde veya dışında değildi. Şehrin hemen her binasının duvarlarında, hattâ Akropolde bile bunlardan birçoğu görünüyordu.

Her iki tiyatroda, seçimden evvelki günlerde birçok hatipler söz aldılar, söylevler verdiler. Bunların içinde hasımlarını küçültmek için çok ileri gidenler vardı. Netekim, Metaksas taraftarlarından birisi, Kondilis aleyhinde atıp tutuyordu. Onu kıymetsiz, lâalettayin bir zabit sayıyor, hükûmetin başında olmasına kızıyordu. O aralık, tanınmış, hem yalnız burada değil, İstanbulda da tanınmış olan aktör Gavrilidis de tiyatroda idi. Müfrit kral taraftarı olan Gavrilidis hatibi bir tarafa iterek mikrofon başına geçti ve :

— Evet, dedi, söyledikleri doğrudur. Ben ona bir piyeste, icap etse figüran bir zabit rolü bile vermem.„

●

Parlamentodaki sandığa gidiyorum. İçerde, sandık memurları, başka kimse yok. Bir masanın üzerine rey puslaları konulmuş. Üzerlerinde hükûmet partisinin, Metaksas partizanlarının ve komünistlerin namzetleri yazılı. Beni görür görmez (müşteri geldi) diye hemen atıldılar. (Gazeteciyim) diyince boyunlarını büktüler. Beş dakika kadar bekledim. Nihayet birisi geldi. Seçim vesikasını gösterdi. Eline üç rey puslası verdiler. Seçimci, bir yatak çarşafı ile ayrılmış bir yerin arkasına geçti, ve puslaları gözlüğünü takarak tetkik etmeğe başladı.

Nihayet puslalardan birisini zarfa koydu ve getirip sandığa attı. Öteki puslaları cebine soktuğu için hangi tarafa rey verdiği belli değil. Ben merak ettim, yanımdaki arkadaşla peşine takılarak kendisine sordum:

— Hangi tarafa rey verdiniz?

O bizi süzdükten sonra azametle:

— Söyliyemem, beyanat verememdedi.

Fakat arkadaşıma benim bir Türk gazeteci olduğumu söylemesini rica

[Arkası 3 üncüde]

Fikret ADİL

ROMEN TAKIMIYLE MAÇ!

Fenerbahçe-Güneş Ayın 23 ünde Bükreşe Gidiyor

Futbolcularımızın 25 ve 27 haziranda iki maç yapacakları Bükreşten görünüşler

Bugün spor meraklılarına önemli bir haber vereceğiz.

Fenerbahçe ve Güneş futbolcüları, Fenerbahçe klübü bu pazar yirmi yedinci yıl dönümünü kutladıktan sonra gelecek pazar, dost bir memleket futbolcularile temas etmek üzere yakın bir turneye çıkacaklardır. Bu turne Romanyaya yapılacaktır.

İki klübün futbolcuları 23 haziran pazar günü Romanya bandıralı Prensipessa Marya vapurile hareket edecekler ve 24 haziran günü Bükreşe varacaklardır.

İki senedenberi Romanyada futbol maçları, bol ve kuvvetli elektrik ışıkları altında geceleri oynandığı için, Fenerbahçe, Güneş futbolcuları da, 25 ve 27 haziranda gece iki maç yapacak -

[Arkası 9 uncuda]

9 UNCUDA:

"SERVET„ GELİYOR

Yazan: A. N. K.

Çiftçi Borçları

BAŞBAKAN PARTİDE DÜN İZAHAT VERDİ.

Ankara, 11. A.A. — C. H. Parti Grubu bugün saat 15 de Antalya saylavı Dr. Cemal Tuncanın başkanlığında toplandı:

Başbakan İsmet İnönü Türk çiftçisini daha çok korumak için hükûmet tarafından hazırlanıp Kamutaya sunulan çiftçi borçlarını taksitlendirme kanunu lâyihasını izah etti. Bu izaha göre 1931 senesi sonuna kadar olan çiftçilerin borçları, 15 senede ödenmek üzere yüzde üç üremli taksitlere bağlanacaktır.

Başbakanın bu izahatı Parti Grubunca alkışlarla onaylandı.

Seçimden Sonra Plebisit

[HUSUSI MUHABIRIMIZIN TELGRAFI]

Atina, 11

Kati tasnif henüz yapılamadı. Rey vermiyenlerin miktarının yüzde on beş kadar olduğu muhakkak gibidir. Seçim Yunanistanda bugüne kadar yapılanların en iyisi olmuştur, çünkü herkesi memnun etmiştir.

Kralcılar yüzde yirmiye yakın rey alabildiler. Komünistler de kralcılar kadar rey aldıklarından memnundurlar. Meclis Romanosun başkanlığında haziran içinde toplanacaktır.

Çaldaris yarın Cumur reisini ziyaret edecektir. Kabine toplanarak seçim neticesini görüşecektir.

Yeni meclis + planıp on beş gün kadar çalıtşıktan sonra tatil yapacaktır. Kabinede değişiklikler bekleniyor.

Çaldaris ve Kondilis beyanatlarında plebisit yapılacağını söylemişlerdir. — F. AD'L

[Yunan seçimine ait telgraf haberlerimiz beşinci sayfamızdadır.]

iki Feci Hâdise!

İki Kişi Öldü, Birisi Ölümden Tesadüfle Kurtuldu

[Kazayı müteakıp şoför tevkif ediliyor — Şoför dert yanıyor — Olenlerden hamal Hasan]

Dün öğleden sonra Eminönünde Taş hanın önünde feci bir kaza olmuş, zavallı bir hamal kafası patlıyarak ölmüştür. Bu acıklı hâdisenin tafsilâtı şudur:

Ahçı Halilin sahip olduğu ve şoför Niyazinin kullandığı 1821 numaralı otomobil, saat 15 sularında Taş hanın önündeki kaldırıma yanaşmak için geriye doğru manevra yapmıştır. Bu sırada sırtında yükü ile arkadan geçen Çiçekpazarı hamallarından 45 yaşlarında Hasan, otomobilin sademesine uğramış ve müvazenesini kaybederek yüzü koyun kaldırımlara yuvarlanmıştır.

Bu yuvarlanış sırasında sırtından kurtulan sandık, aksi bir tesadüf neticesi olarak kaldırıma uzanan Hasanın başına düşmüştür. Hasan, acı bir

[Arkası 10 uncuda]

DÜŞÜNDÜKÇE

KISKANÇLIK İLMİ

Tenkit için "kıskançlık ilmidir„ diyen Brunetiére, yalnız kendi memleketinde haklı olabilirdi. Bu sözün Türkiyeye de aynı doğrulukla adapte edilebilmesi için şöyle düzeltilmesi lâzım gelir: "Tenkit, bizde sadece kıskançlıktır.„

Tenkit bizde o kadar kıskançlıktır ki, hıncını alamayınca intihar etmiştir. Kökleri şahsî temayüllerle besli olmaktan güç kurtulan ve yaşayabilmesi için zehirlerini dışarıya ilim ve metod şekilleri altında boşaltmaya mahkûm olan bu edebî nevin bizdeki iflâsı, münekkitlerimizin kendi ihtiraslarını geniş bir teknik ve kültür battaniyesi altında örtmeğe muktedir olmamış olmalarından ileri geldi. Kendim de içinde olduğum halde gündelik gazetelere yazdığımız tenkit cinsinden makalelere tam tenkit sıfatını veremediğim için bugünün kontrandü muharrirlerinden hiç birini ima etmiyorum.

Kıskançlık yerine göre meşru ve güzel pasyonlardan biridir. Nefsin kendi kendile rekabeti gibi en yüksek şeklinde alınırsa, bu ihtirasın yalnız tenkidi değil, bütün yaratıcı hamleleri doğurmuş olduğuna eminim. Bu hesapça, tenkit bir kıskançlık ilmi ise, bütün hayat, ve varlık da bir kıskançlık sanatıdır. Fakat ham duygu halinde vahsilere ve primitiflere yakışan bu tehlikeli ihtirasın yaratıcı olabilmesi için yıkmaktan ziyade yapmaya giden inşa malzemelerini ya ilimden, ya sanattan istemesi şarttır. Gıpta miskin, çünkü passif bir duygudur. Kıskançlık, seyretmek ve hayran olmakla kalmaz, erişmek ve geçmek hırsını kırbaçlayarak nefsimizi kendi kendine karşı rökor kırmaya zorlar.

Kıskançlığı ilim haline getirmiş ve bir sanat eserinde onun müellifinden fazla ufuklar, mesafeler, derinlikler gören yapıcı ve yaratıcı bir münekkit, kınamaları ve yermelerile değil, teşviklerile o sanatkârın önüne geçmiş olur: Bize cesaret ve hamle veren her cazibe gibi.

Peyami SAFA

Döner kebapçılar Telâşta!

Beyoğlu ilçebayı lokantalarda döner kebabının dükkânların sokak kapısında çevrilmesini yasak etmiştir. Lokantacılar cemiyeti ise bundan dolayı şikâyette bulunmuştur.

Ancak, et çevrilirken dışarıya koku saçarak gelip geçenleri rahatsız ettiğinden bu şikâyet doğru görülmemiştir. Yasak bütün döner kebabı çeviren dükkânlar hakkında da tatbik edilecektir.

Döner kebabı dükkânların mutbak larında veya dükkân içinde duman çıkmıyacak bir yerde çevrilecektir.

Kasımpaşada orta mektep

935 - 936 ders yılı içinde Kasımpaşada bir orta mektep açılması kararlaşmıştır.

ŞEHİRDE OLUP BİTENLER

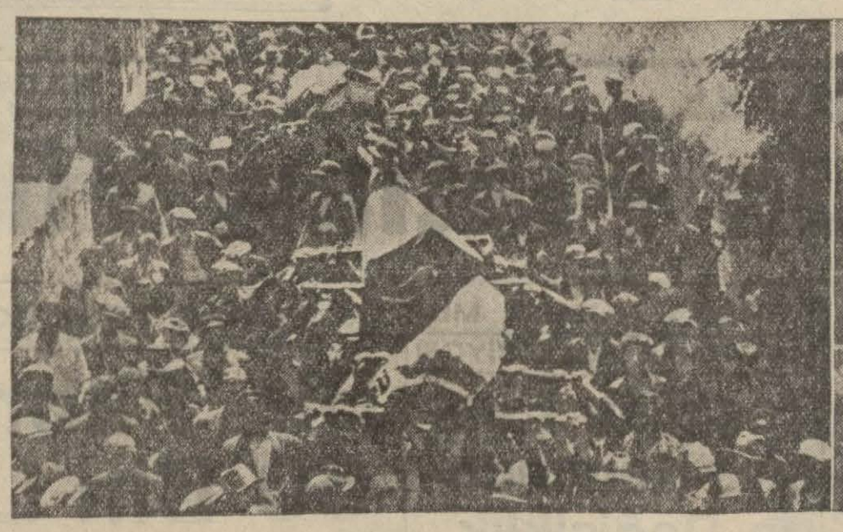

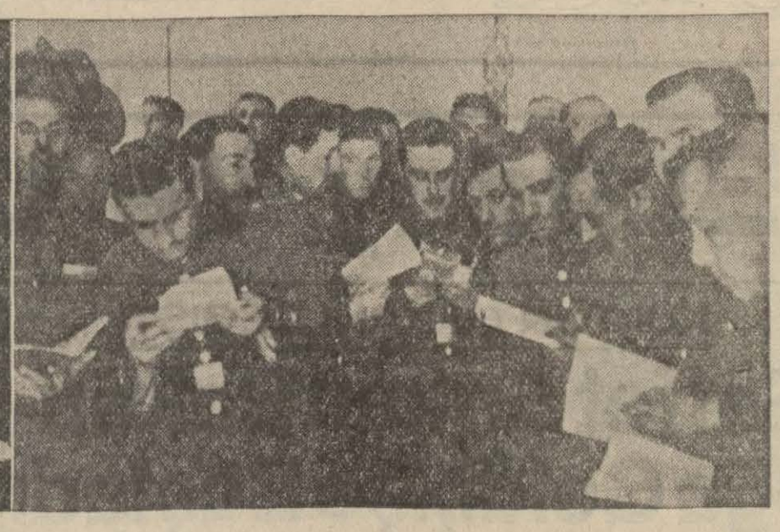

Madenî eşya fabrikasındaki kaza kurbanlarının dünkü hazin cenaze törenlerinden bir görünüş — Polis mektebinde imtihanlara başlandı. Resmimiz talebenin imtihan kapısındaki hazırlıklarını gösteriyor

HOCA VE PAPASLAR

Kılık Kanunu Yarın Başlıyor

Kıyafet kanununun din adamlarının giydiği elbise ve başlıklara ait kısmı da yarın tatbik edilmiş bulunacaktır. Artık yarından başlıyarak sokaklarda sarıklı ve cübbelilere, hahamlara ve papazlara rastgelmiyeceğiz.

Kanunun tatbik edileceği ilbaylıktan gerekli olan yerlere son olarak bildirilmiştir.

Kanuna göre ruhaniler yalnız mabet içinde hususî kılıklarını taşıyabileceklerdir. Yalnız cenaze âyinlerinde o cenazeye memur ruhanî din kisvesini kabre kadar gidip gelmek üzere giyebilecektir.

Rahibeler de hususî kıyafetlerini taşıyamıyacaklardır.

Cami imam, hatip vaizleri ile papazlar yeni sivil elbiselerini hazırlamışlar ve bazıları da şimdiden giymişlerdir.

Yalnız her dinden bir ruhaniye hususî elbisesini muhafaza etmesine müsaade verilecektir. Bunun da din işleri başkanı ile Rum ve Ermeni patrikleri olacağı anlaşılmaktadır.

Kaza kurbanları Gömüldüler

Karaağaçta Zümrezade Şakirin madenî eşya fabrikasında vukua gelen infilâk hâdisesi tahkikatı dün bitirilmiş, hâdisenin kaza neticesi çıktığı anlaşılmıştır. İnfilâk sırasında pavyonda bulunan ameleden Mustafanın da ölümile kaza kurbanları dördü bulmuştur.

Tedavi altına alınan Şükrü ile Fethi dün iyileşerek hastahaneden çıkmışlardır. İnfilâk, içinde kimyevî madeler bulunan el preslerinin fazla taz yik görmesinden meydana gelmiştir.

İş başında ölen dört amelenin cenazeleri dün büyük törenle kaldırılmıştır. Tören çok hazin olmuş, öğle namazı Eyüp camiinde kılındıktan sonra kaza kurbanları Bahariyedeki şehitliğe gömülmüşlerdir. Türk bayrağına sarılmış olan tabutlar mezarlığa kadar yüzlerce arkadaşlarının elleri üstünde taşınmıştır. Alayı büyük bir kalabalık takip etmiş, mezara on beş kadar çelenk konulmuştur.

Defin töreninden sonra fabrika amelesinden üç işçi hitabe söylemiştir. En son olarak söz alan fabrika sahibi Zümre zade Şakir, bu feci hâdise dolayısile teessürlerini anlatmış, geride kalan ailelerile çocuklarına yardımda bulunacağını söylemiştir.

Ölenlerden Ahmet usta Eğinlidir ve 32 yaşında bir karısı, bir annesi ve Kenan adında bir çocuğu vardır. Apandisit ameliyatı geçiren karısı evvelki gün hastahaneden çıkmış, kara haberi alınca geçirdiği buhran yara dikişlerinin tekrar sökülmesine meydan vermiştir.

Facia kurbanlarından Ahmedin Fikriye isminde bir ailesi, Erguvan adın da bir oğlu, 6 aylık Mürvet isminde bir kızı ile bir de annesi kalmıştır. Su Şehirli Mustafa evli değildir. Dördüncü ölü Hasanın da karısı Mudanyada bulunmaktadır.

Ziraat Bankası ve Mühendis mektebindeki yolsuzluk

Mühendis okulunda bazı işlerden dolayı eski rektör Fikri ile idare direktörü Sırrı, pansiyon memuru Celâl, ambar memuru Faik, muhasebeci İbrahim ile idare heyetini teşkil eden profesör ve muallimlere işten el çektirilmişti. Bunlar hakkındaki tahkik fezlekesi ilbaylık idare heyetine gelmiştir.

Eski rektör devlet şûrasından meni muhakeme kararı olduğundan bunun kâğıdı ayrılmıştır. Diğerleri hakkında bugünlerde idare heyeti karar verecektir.

Diğer taraftan Ziraat Bankasınca yapılan buğday alım ve satımı işinden dolayı İstanbul şubesi eski direktörü Ahsen ile diğer memurların kâğıtları vilâyet idare heyetince bu iş salâhiyet dışı görülerek, devlet şûrasına gönderilmişti.

Buna da sebep, Ahsenin ifadesinde bu işler hakkında merkezden yani Ziraat bankası genel direktörü Kemal Zaimden talimat aldığını söylemiş bulunması idi.

Devlet şûrası, genel direktörün de yüksek tasdikli memur olmadığından bu işe idare heyetinin bakabileceğine karar vermiş ve kâğıtları ilbaylık idare heyetine göndermiştir.

Berberler tatil istiyorlar

Berberlerin pazar tatilinden istifade etmek istediklerini yazmıştık.

Berberler dün esnaf murakabe heyetine müracaat ederek pazar tatilinden istifade eden esnafların arasına kendilerinin de ilâve edilmesini istemişlerdir. Esnaf mürakabe heyeti de bu istek üzerine şarbaylığa müracaat etmiştir.

Şarbaylık bu iş için İç işler bakanlığından emir istiyecektir.

ÇİLEKTEN SONRA PATLICAN

Tayyare Bedava Götürüyor

Türkofisin yardımile Avrupaya yapılmağa başlanan yaş meyva çıkatı (ihracatı) ilerlemektedir.

Berline gönderilen çilekler Almanyada Türkiye hakkında büyük bir tak dir uyandırmış, çileklerimize Almanyada Ananas çileği adını takmışlardır. Koku ve lezzet bakımından çok revaç bulan çileklerimizin kilosu 110 kuruşa satılmıştır.

Bunun seksen kuruşunu tayyare kumpanyası nakliye ücreti olarak aldığı için Çıkateya 30 kuruş kalmıştır. Halbuki çilekler kendilerine 40 kuruşa mal olmuştur. Bu suretle kilo başına 10 kuruş zarar etmişlerdir. Çıkatçılar taşıma parası daha fazla ucuzlamadığı takdirde mal gönderemiyeceklerini söylemişler ve tayyare kumpanyasının kilo başına 50 kuruş almasını teklif etmişlerdir. Kendisine vaziyet bildirilen Air France tayyare kumpanyası direktörü dün Türkofise gelerek yaş meyvalarımızın bütün Avrupada diğer yabancı memleket mallarile rekabet etmesine imkân vermek ve piyasalarda tanınmasını temin etmek için bu sene bütün mevsim meyvalarının her hangi bir memlekete götürülmesinden kumpanyanın para istemiyeceğini gelecek seneye de kilo başına çilekçilerin istediği gibi 50 kuruş alınacağını diğer meyvalardan da rekabete imkân verecek en az ücret alınacağını bildirmiştir.

Tayyare kumpanyası bütün malların Yeşilköy tayyare alanına kadar nakledilmesini kendi otomobil ve kamyonetlerile temin etmektedir. Bu bakımdan da masraf azalmaktadır. Bütün bu şerait içinde kalite bakımından dış piyasalarda fevkalâde rağbet gören meyvalarımızın ucuzca satılabilmesi temin edilince diğer meyva ihracatçısı memleketler ile rekabet edebileceğiz ve satışlarıkendi tarafımıza çevirmiş olacağız.

Bu sabah saat 4 te Berline 25 sepet içinde 100 kilo turfanda patlıcan gönderilmiştir. Patlıcanların da Berlin hanlinde iyi karşılanacağı umulmaktadır.

Tekerleklerine lâstik koymıyan arabacılar

Yük arabalarının tekerleklerine lâstik takmıyanların şarbaylık, aleyhinde takibatta bulunmaya karar vermiştir.

KÜÇÜK HABERLER

* Atinada bulunan Amerikanın Moskova sefaret müsteşarı M. Viley karısile beraber bugün (Regele Carol) vapurile İstanbula gelecektir.

* İkinci sulh cezada davası görülen Elizabet isminde biri, bütün ihtarlara rağmen gürültüyü kesmediğinden hâkim tarafından kapıdışarı edilmiş ve duruşma şahitlerin çağırılması için başka güne bırakılmıştır.

* Filistinin Yafa limanında görüldüğü haber alınan iki veba vakası üzerine bu limanlardan geleceklere karşı sıhhî kontrol konulmuştur.

* Zaman refikimiz dün iki yaşına girmiştir. Arkadaşımızı tebrik eder, muvaffakiyetler dileriz.

* Yalovanın imar plânını hazırlamak için tetkikat yapmak üzere şehrimize gelen Fransız mütehassısı Prost Parise dönmüştür. Kaplıcaların bayındırlık esası olacak projeye göre, Çınar otelinin bulunduğu yerdeki ahşap binalar yıktırılacak, sinema, gazino ve kütüphane yapılacaktır. Ayrıca burada bir sağlık merkezi de tesis edilecektir.

* Polis mektebi imtihanları haziranın sonunda bitecektir. Bu sene mektepten 200 polis mezun olacaktır.

* İstanbul şarbaylığı 1935 bütçesinde matbaa müdürlüğünü kaldırmıştır. Matbaa işleri ile istatistik ve neşriyat şubesi müdürlüğü uğraşacaktır.

* Sebze fiyatları son günlerde yükselmeğe başlamıştır. İstanbul şarbaylığı Ekonomi müdürlüğü bunun sebebini aramak için cütde başlamıştır.

* Yazın gelmesi üzerine İstanbulun bir çok taraflarındaki sucuların terkos suyunu iyi su olarak sattıkları görülmüştür. Şarbaylık bütün kaymakamlıklara verdiği emirde su işine fazla ehemmiyet verilmesini ve karışık su satanların şiddetle cezalandırılmasını bildirmiştir.

* Büyükadadaki yolların kâmilen asfalt olarak yapılmasına karar verilmiştir.

* Adaları güzelleştirme cemiyeti 23 haziran pazar günü Adada çiçek bayramı hazırlamıştır.

* Yeni sebze ve meyva halinin temmuz başında açılacağı tahmin edilmektedir.

* İstanbul kültür işlerinde çalışan muallimlerden 310 una yeni ders yılından itibaren kıdem zammı verilecektir.

* Boğazın Rumeli sahilindeki Beyoğlu — Yenimahalle ve Kilyos şosasının kâmilen asfalt olarak yapılmasına karar verilmiştir.

* İstanbul şarbaylığı süt işi ile yakından uğraşmağa karar vermiştir.

HAKYERLERİNDE

Mübaşirle Tokatlaşan avukat!

Dün üçüncü ceza hakyeri mübaşiri Kâmil'le, avukat Hayri arasında bir hâdise olmuştur. Davasını takip etmek üzere hak yerine gelen avukat Hayri'den mübaşir Kâmil, 170 kuruş kaydiye parası istemiştir. Hayri, müekkili bayanı işaret ederek:

— Kendisinden al, demiştir.

Ancak bayanın da üzerinde para bulunmadığından mübaşir tekrar Hayri'ye sokulmuş:

— Parayı verin, demiştir.

Bunun üzerine avukat Hayri hiddetlenmiş ve mübaşire bağırıp çağırmağa başlamış, ve bu arada kendisine bir de tokat atmıştır. Hakyerinde bu hâdise üzerine derhal zabıt tutulmuş ve müddeiumumilik işe elatmıştır.

Avukat Hayri de mübaşir tarafından mukabeleye uğradığını söylemektedir.

* Cihangirde beş yaşında Hanife adında bir kızın namusunu lekelemekten suçlu 16 yaşında Kemal isminde biri, Sultanahmet sulh cezasına verilmiştir. Hakyeri, dün Kemali sorguya çekmiş ve kendisini tevkif ederek kanunî muamelesinin bitirilmesi için müddeiumumiliğe göndermiştir.

Muhtelit mahkemeler çalışmalarını bitirdiler

Muhtelit mahkemeler çalışmalarını bitirmiştir. Yalnız Türk - Fransız muhtelit mahkemesi çalışmasına devam etmekte ise de bu da bir kaç güne kadar işini tamamen bitirmiş olacaktır.

Dün muhtelit mahkemelerin çalışması hakkında şu bilgiyi edindik:

Lozan muahedenamesine göre Fransız, Romen, Yunan, İngiliz, İtalyan, Belçika olmak üzere 6 muhtelit mahkeme açılmıştır. Bu mahkemelerde açılan davaların sayısı 13 binden fazla idi. Bunların 95 i müştereken olmak üzere geri kalanı tamamen kara ra bağlanmış ve halledilmiştir.

Bu 6 mahkeme Türkiye hükûmeti aleyhine açılmış olan ve istenilen tazminat miktarı 45,5 milyon Türk lirası idi.

Bu davaların hepsi hükûmetimiz tarafından kazanılmış, tazminat ta tabii olarak verilmemiştir.

Bu mahkemelerden Türk - İtalyan mahkemesi 930 kânunu evvelinde, Türk İngiliz mahkemesi 19 nisan 932 de ve Türk - Belçika mahkemesi 30 haziran 1933 te ve Türk - Yunan mahkemesi de 31 mayıs 1935 te bitmiş ve kendilerine verilen işleri kâmilen halletmiştir.

Şimdiki halde çalışmakta olan Türk - Fransız mahkemesinin elinde ise pek az dava kalmıştır.

İzmir panayırına hazırlık

Arsıulusal İzmir panayırı için hazırlıklara başlanmıtşır. Türk ofis İstanbul şubesi İzmir panayırına gidecek tecimenler ile temas etmektedir. Daha şimdiden bir çok angajmanlar yapılmıştır. Geçen seneki panayır alanının bu sene yetişmiyeceği umuluyor. Eğer panayıra gelen tecimenler umulduğu kadar çok olursa pavyonların kurulduğu alan genişletilecektir.

No. 51

Erik Çiçekleri

Mahmud YESARI

daha kalkmıyacağı döşeğe düşürecekti. Günlerin sayılı olduğunu bildiğim için bende de bir titizlenme başlamıştı. Ben de, onun gibi titiz, huysuz, hırçın olmuştum. Gazinolarda, kahvelerde, — hiç tabiatım değilken — garsonlara çıkışıyor; gittiğimi gezdiğim, dolaştığım yerlerde önüme gelene çatıyordum.

Benim bu çatışlarım, hasta yavrumun, pek zevkine gidiyordu; kahkahalarla gülüyordu.

Asıl kotra ile keyif sürüyorduk. Ay ışığında, Marmaraya açılıyorduk.

Fakat ne açılış!.. Yelkenler şişip tekne yana yatıyor ve engine doğru süzülüyorduk.

Başımızda şampanyanın buğusu, köpeşteye yaslanıyor, şarkı söylüyorduk...

O zaman sesim açık ve güzeldi. Ne şarkılar, çocuğum, ne şarkılar! Öyle günlerim olur ki, kendi sesimin titreyişlerini kulaklarımda duyarım!.

Hem acı, hem tatlı günler!

İmbad esip te yelkenler söndü mü, denizin ortasında, beşik gibi sallana sallana, akıntılarla sürükleniyorduk.

Bazı geceler, serin oluyordu; o zaman, yavrumu, kotranın kamarasında, harmanilere sarıp oturtuyordum.

Kotramın büfesi mükemmeldi; hiç sıkıntı çekmiyorduk.

Kafa tütsülü, deniz ortasında sabahlamanın keyfini biliyor musun? Sular üstünde ayın, güneşin doğduğunu görmek, ayrı bir zevk...

Hayır! Hayır! Biliyorum, gördüm! der gibi bilgiç bilgiç gülme! Bu, şairlik işi değil...Sen ayı, güneşi görecek değilsin, Görmek maksadile bakmıyacaksın. Ay ve güneş, senin üzerine doğacak!

Nasıl, anlatabildim mi? Hele yanımda, günleri sayılı bir hasta yavrun, bir genç sevgilin olursa...

Hastalığım son devreye geldiğini anlıyordum. Çünkü yavrum, artık iyileştiğine ve ölmiyeceğine inanmıştı.

Bu inanmayla, bütün bir bahar, bütün bir yaz, rüzgârlar gibi ufuktan ufka estik.

Sonbahar yaklaşırken içime korku gelmişti; çünkü ölüm de yaklaşıyor, demekti. Korkmayan, yalnız hasta yavrum, kendisiydi.

Annesiyle babası, kumardan başlarını kaldırmadıkları için çocuklarının günden güne eridiğini, sararıp solduğunu görmüyorlardı.

Hastanın yüzü, korkunç sarıydı ve yanakları zaman zaman garip ateşlerle yanıyordu. Öksürükler sıklaşmış, artık ard ara vermiyordu.

Hasta, kan tükürmeğe, daha doğrusu, için için kemirilmiş, parçalanmış ciğerlerini tükürmeğe başlamıştı.

Annesiyle babasını kandırdım, yavrumu, sanatoryoma yatırdım. Eğer evinde yatacak olursa, onu sık sık göremiyecektim. Annesiyle babası, büyük bir dertten kurtuldukları için, hiç seslerini çıkarmadılar, hattâ sevindiler.

Daha çok gençsin, çocuksun, yavrum! Daha çok yaşayacaksın... Bu, söyliyeceğim aklında kalsın, hiç unutma...

Hayatta insanın başına her şey geliyor ve gelebilir. Her şey yap; para, ye; kadın, sev; haylazlık et; ne yaparsan yap, sakın kumar oynama... Kumar, insanların ahlâkını bozar. Beni, bir ahlâk hocası yerine koyma... Ben, kendi ahlâksızlıklarımı bilirim. Fakat kumarın bozduğu ahlâk başkadır. Kumara dadandın mı, yalancı olursun, hilekâr olursun, hırsız olursun, hattâ katil olursun... Kumar hırsı, bütün insanî hisleri öldürür.

Dünyada her sefahete alışılır, lâkin zamanla... Biraz vakıt ister. Kumarda böyle değildir. O, iki saatın içinde insanı değiştiriverir ve bir daha da pençesini attığı yakayı bırakmaz.

Hasta yavrumun annesile babası, çocuklarını unutmuşlardı; gözleri, ne çocuklarını, ne onun hastalığını, ne de ölüp gidivereceğini görmüyor ve hiç aldırış etmiyorlardı.

Hasta yavrum, sanatoryoma yalnız yatırılmasına sinirlenmişti; fakat zavallının karşı koyacak mecali, hali kalmamıştı.

Gece gündüz, onun yanından ayrılmıyor, bir hasta bakıcı gibi bakıyordum.

Hasta yavrumun annesiyle babası çocuklarını sanatoryomda bırakmış, İstanbula dönmüşlerdi. Arasıra adaya geliyor, hastayı yokluyorlardı. Öyle yapmacık bir sızlanışları, ağlayışları vardı ki insana acımak değil, tiksinti veriyordu.

Teşrinlerin sonuydu.. Yağmur, yağmur, yağmur...

Yazın, güneş altında kamaşan çamlar; kışın, sürekli yağmurlardan sonra kararıyor, yaslı bir hal alıyordu.

Hiç durmadan öksüren, kan tüküren hasta yavrum için tek ve son bir avunma olacaktı. Bu ıslak, karanlık çamlar, yer yüzünün ve mai gökün bu ağlamış suratları, hiç de iç açmıyordu. İnsandaki yaşamak istekleri, kuvvetini, kıymetini kaybetmek teydi.

Eğer yavrum, parlak bir bahar güneşine karşı gözlerini yumsaydı, elbette daha acı olacaktı.

Ben, güneş doğmadan evvelki ağarıklığı, sonra bu ağarıklığın pembeleşmesini ve güneşin doğduğunu çok gördüm ve çok sevdim.

Gece yarısından sonra ve ortalık ağarmadan evvel gecenin en ağır ve sızılı saatleri vardır. Ben, gecenin işte bu saatlerinden korkarım: Hele bir hastanın başucunda isem; hele o saatlerde telefon zırlarsa, kapı çalınıverirse, mektup veyahut telgraf alıverirsem...

Bırak, şimdi bile ürperiyorum. Gecenin o meş'um saatlerinde hiç hayırlı haber alınmaz, hayra yorulacak şey görülmez, duyulmaz. Hastanın ateşi artar, hatta çene ata ata ölüverir; yahut bir hastalık, felâket, ölüm haberi alınıverir.

(Arkası var)

Ankara TELGRAFLARI

Kamutayın Pazartesi Günü Tatil Yapması Muhtemel

[HUSUSİ MUHABİRİMİZ BİLDİRİYOR]

Ankara, 11

Kamutay encümenleri bugün çalışmalarına devam etmişler - dir. Kamutayın nihayet önümüzdeki pazartesi günü tatili muh - temeldir. Bu münasebetle elde mevcut mühim kanun lâyihalarını çıkarmak için, icap ederse yarından itibaren öğleden evvel ve sonra toplantılar yapacaktır. Fakat tatilin ne gün olacağı henüz belli değildir.

Kamutayın tatil yapacağına dair Kamutay Başkanı Abdülhalik Renda ile görüştüm. Dedi ki:

— Çok işler ve lâyihalar vardır. Bunlar için tetkikat yapıyo - ruz. Lüzumlu lâyihaların müzakeresi bitince Kamutay tatil yapacaktır

Muallimlerin Mesken Bedelleri

Ankara, 11 (Muhabirimizin telefonu) — Bugün maarif en - cümeninde kabul edilen bir lâyihaya göre muallimlerin iki sene müddetle tecil edilen mesken bedellerinin daha iki sene müddetle tecilleri lâyihası kabul edilmiştir .

DEVLET DEMİRYOLLARINDA

Tekaütlük Maaşları için Yeni Kararlar Alınıyor

Ankara, 11 (Hususî muhabi - rimiz bildiriyor) — Devlet de - mir yollarına ait tekaüt sandığı na yapılan istekle, devlet demir yolları bütçesine ücret alarak girmiş olan memur ve müstahdemlere bağlanacak tekaüt ve malûliyetleri halinde malûliyet maaşlarının ve bunların dul ve yetimlerine bağlanacak maaş - ların sandıkça tesviyesi kabul edilecektir.

Sandığa iştirak, ölüm, malû - liyet veya idare hizmetinden ay rılmakla bitecektir.

Askerî hizmetler için mezun addedilerek ayrılanlara bir kı - sım maaş verildiği takdirde san dık aidatı kazanç ve bütçelerin tamamı üzerinden kesilecektir. Malûliyet veya ölümden başka şekilde ayrılanlar sandığa tam üç sene iştirakten sonra ayrılır larsa kendilerine bir şey veril - miyecektir.

3 sene dolduktan sonra ayrıldıkları takdirde sandık mevduatı faizsiz ve fakat esas mevduata vazedilen temettü ile beraber tekaüt sandığındaki mev - duatları da faizsiz ve temettüsüz olarak verilecektir.

İstifa eden veya suçlu olan memurlara yalnız kendi hisse - leri verilecektir.

Sandığa ait vaziyetlerini yan lış bildirenler zarar ve ziyan verecekler, ayrıca ceza da görecek lerdir.

Sandığın yapacağı yardımlar şunlardır:

1 — Maaş bağlamak.

2 — Dul ve yetimlerine maaş bağlamak.

Vazife başında 35 yıl hizmet gören veya 60 yaşını dolduran sandığa dahil memurlar idare tarafından da tekaüde sevkedilecektir.

Memurların tekaüde sevke - dildikleri tarihlerle tekaüt edilecek memurların ve müstah - demlerin son aylıklarının yüz - de nisbeti şudur:

15 sene hizmet eden 35, 16 sene 36, 17 sene 37, (28 seneye kadar bir derece, sıra ile bundan sonra) 29 sene 49,5, 30 sene 51, 31 sene 52,5, 32 sene 54, 33 sene 56, 34 sene 58, 35 ve daha faz lası 60 lira.

Devlet Demiryolları Baremi Kamutaya Geldi

Ankara, 11 (Hususî muhabi - miz bildiriyor) — Devlet de - miryolları baremi meclise gel - miştir. Barem 19 derecedir. 1inci derecede asgarî aylık 601 — 700 liradır.

Her iki senede yapılacak zam mın bir senelik miktarı 667 dir.

2 inci derece	501—600	667	
3 üncü derece	451—500	326	
4 üncü derece	401—450	306	
5 —	321—360	202,60	
6 — (A)	281—320	260	
6 — (B)	245—280	240	
7 —	280—243	233	
8 —	177—207	200	
9 —	151—166	166	
10 —	130—150	133	
11 —	113—129	108	
12 —	97—112	100	
13 —	93— 98	100	
14 —	74— 89	100	
15 —	67— 82	100	
16 —	61— 76	100	
17 — (A)	57— 71	100	
17 — (B)	53— 68	100	
17 — (C)	49— 64	100	
18 — (A)	46— 61	100	
18 — (B)	43— 58	100	
18 — (C)	40— 55	100	
19 — (A)	37— 55	100	
19 — (B)	33— 48	100	

Barem kanunu çok uzundur. Diğer maddeler maaşların ke - silmesi vesairesi hakkındadır.

Basın Birliği dün Beyannamesini Verdi

Ankara, 11 (Hususî muhabi - rimizin telefonu) — Basın birli ği beyannamesile nizamnamesi ni bugün Ankara ilbaylığına ver miştir.

Birlik başkanlığına Ankara saylavı Falih Rıfkı Atay, baş - kanlık vekilliğine Giresun say - lavı Hakkı Tarık Us, genel sek reterliğe Naşit Uluğ, muhase - beciliğe Nureddin seçilmişler - dir.

Moskova büyük Elçiliği

Ankara, 11 (Hususî muhabi - rimiz bildiriyor) — Eski Sü Ba kanı Zekâinin Moskova büyük elçiliğine tayini kararlaşmıştır.

Ankarada atlı Engel müsabakaları

Ankara, 11 (Hususî muhabi - rimizin telefonu) — Bugün atlı spor klübünün engel (mânia) müsabakaları yapılmıştır. Mü - sabakalar büyük bir intizam için de devam etmiştir. Müsabakalarda bilhassa bayanların gös - terdikleri muvaffakiyetler tak - dirle karşılanmıştır.

Bakanlar kurulu Toplantısı

[HUSUSİ MUHABİRİMİZİN TELEFONU]

Ankara, 11

Bakanlar Kurulu bugün saat 16,30 da Kamutayda toplanmış ve toplantı iki saat sürmüştür. Bu toplantıda Kamutayın bu devresinde acele kanun olması gerekli bulunan kanun projeleri görüşülmüştür.

Yeni Kültür Bakanı Saffet Arıkan da Bakanlar Kurulunun bu toplantısına iştirak etmiştir.

Mühlet Cuma Günü bitiyor

Ankara, 11 (Hususî muhabi - rimizin telefonu) — İstanbul tramvay şirketinin Bayındırlık Bakanlığı ile olan görüşmelerin de istediği mühlet önümüzdeki cuma günü biteceğinden, ayni günde şirket murahhaslarının geniş salâhiyet ile müzakereye devam etmek için buraya gel - miş bulunmalarına intizar edil - mektedir.

Kamutayda Bugünkü toplantı

Ankara, 11 (Hususî muhabi - mizin telefonu)— Kamutay, ya - rın saat 3 de toplanarak ikinci müzakeresi yapılacak kanun lâ - yihaları ile Türkiye-Yugoslavya arasında akdedilen afyon anlaş - masının tasdiki, denizyolları tek nik birliği mukavelesine iltiha - kımız, Ankara su tesisatı için Finans Bakanlığıyle Bayın - dırlık Bakanlığına verilen taahhüt iznin lin uza - tılması, devlet memurları maaşları hakkındaki kanuna ek, ihtiyat zabitleri kanununun 22 inci maddesinin değiştirilmesi, Maarif Vekâleti merkez teşkilâ Kültür Bakanlığı merkez teşki - lâtı kanununa ek, pulluk kanu - nuna ek, Türkiye-Bulgaristan arasında akdedilen ticaret an - laşmasının tasdiki lâyihaları var dır. Maamafih hükûmetin lüzum gördüğü kanunların müzakere - sini Kamutayda da istemek hak kı olduğuna göre yarın ruzna - meden başka mühim kanun lâ - yihalarının da müzakeresi bek - lenmektedir .

Klavuza gelen Önergeler

Ankara, 11 A.A. — Türk dili araştırma kurumunun genel mer kez kurulu, klavuz komisyonu - nun burada bulunan üyeleri ile birlikte, klâvuza gelen önegele - rin gözden geçirilmesi işine baş lanmıştır.

Dün öğleden sonra kurum merkezinde başkan Saffet Arı - kanın başkanlığında toplanıla - rak yeni çalışmaların yolu görü şülmüş ve işe başlanmıştır. Ku - rum merkezi bu toplantıya dar geldiğinden Atatürk Anadolu klübündeki kendi dairesini gene bu çalışmaya vermek kayra - sında bulunmuştur. Bugün de sabahtan Anadolu klübünde toplanılarak önergelerin gözden gecirilmesine devam edilmiştir.

Üyeler Kültür Bakanlığına giderek, yeni Bakan Saffet Arı - kanı kutlulamışlardır.

İktısat Bakanlığının bir bildiriği

Ankara, 11 A.A. — İktisat Ba kanlığından bildiriliyor:

Türk ve ecnebî şirketler, si - gorta şirketleri ve ikraz ve re - hin işleriyle uğraşan müessese - ler ve alâkadarları vekâletle o - lan işleri için tanzim edecekleri evrak ve vesaiki bundan böyle doğrudan doğruya Ankarada vekâlete göndermeleri lâzım - dır.

KRONİK

Medeniyet Yazısı

Çin hükûmeti bu yakınlarda bütün ülkenin nüfusunu saydırmış. Hepsi 436 milyona çıkan Çinlilerden iki yüz milyondan ziyadesi hiç oku - ma yazma bilemediği için, erkek kadın, bütün Çinlilerin okuma yazma öğrenmeleri lüzumu üzerine kanun çıkarılmış.

Ancak Çinde her şey uzun mühletle yapılmak kaidedendir. Çinlilerin afyon tiryakiliğinden vazgeçmeleri için bile, herkesin yaşına göre, altı aydan iki seneye kadar mühlet verilmişti. Bunun gibi, okuma yazma öğrenmek için de üç sene mühlet verilmiş.

Çin ülkesinin büyüklüğüne göre, avuç içi denilecek kadar olan Avrupa ülkelerinde bile nüfusu tamamı tamamına saymanın nekadar güç olduğunu biliriz. Bundan dolayı, Çin hükûmetinin kendi ülkesindeki nüfus sayısı diye gösterdiği 437 milyonu isterseniz tamamı tamamına kabul edersiniz. Bu kadar adamın arasında yalnız iki yüz milyonunun okuma yazma bilmeyip de üst tarafının yani yarısından daha çoğunun okuma yazma bilmesine gelince, bu sayı doğru olsaydı, Çin halkının zekâsına gerçekten hayret etmek lâzımgelirdi. Onun için Çin hükûmetinin bildirdiği bu ikinci istatistik sayısının er veya geç bir gün düzeltileceğini beklemek daha ihtiyatlı olur.

Çin yazı dilinin, yazılıp okunulmasından önce, söylenilmesinin bile ne kadar güç ve ne kadar derin bir bilgi olduğunu şüphesiz duymuşsunuzdur. Güçlük bu dilde kelimelerin hep tek heceli olmasından ve başka dillerde olduğu gibi isim ve fiil tasrifleri gibi kelimede değişikleri olmamasından ileri gelir. Bir tek hece, yerine göre, ismin veya fiilin bütün hallerini gösterir.

Bu dilin şimdiki halini duyan Avrupalılar ilkin onun başlangıcındanberi böyle olduğunu sanmışlardı. Sonradan yapılan tetkikler böyle olmadığını meydana çıkarmıştır. Bu tetkiklere göre, eski Çin dilinde de, başka dillerde olduğu gibi ,birden ziyade heceler olduğu anlaşılmıştır. Çin âlimleri sonradan yazı dilini söylerken de kısaltmışlar ve şimdiki tek heceli hale getirmişlerdir.

Şimdiki halinde Çin yazı dili — bizim eski yunancayı öğrenmeden ona göre yeni bir terim icat etmemize izin verilirse — adeta bir istenoloji demektir. İstenografide her işaret nasıl bir fikir uyandırarak bir kelime ifade ederse, Çin yazı dili söylenildiği vakit ağızdan çıkan tek bir hece bir fikir uyandırır ve belki Çin ülkesinin yazılmıyan dillerinde başka bir türlü söylenilen bir kelime hatıra getirir. Onun için Çin yazı diline yabancı bir dil demekten ziyade bir dil hulâsası demek daha doğru olur.

Zaten bu dil ifade ettiği fikirler bakımından başka dillere hiç benzemez. Netekim başka dillerdeki ihtiyar mefhumunun Çin dilinde karşılığı yoktur. İhtiyarlık fikirini uyandırmak için Çinli (K'i) der ki bu, kuvvetli yemekler yemeğe ihtiyacı olan adam demektir. Karşısındaki bununla bir ihtiyarı hatırına getirmezse bir de (K'ao) der ki, bu da sıkıntı ile nefes alan demektir. Bununla da derdini anlatamazsa lao der, bu da yorgunluğunu bildirerek tekaüt olmak anlamına gelir. Çinli yazı dili ile konuşurken bunların hepsini söyliyebilir, fakat bizim gibi ihtiyar kelimesini söyliyemez.

Söylenirken bu kadar kısa olan dilin yazısı inadına uzundur. Çünkü Çinliler söylerken çıkardıkları seslere göre bir alfabe kurarak kelimeleri çizgilerle göstermezler. Çin yazısında gördüğünüz işaretlerin her biri, söylenildiği vakit ağızdan çıkan tek hece ile hiç münasebeti olmıyan, bir fikir ifade eder. Dilin söylenilmesi ve yazılması başka başka şeylerdir .

Netekim, bir ağaca benzediği iddia olunan bir işaret orman anlamını gösterir. Giyilecek hiç bir şeyle münasebeti anlaşılamıyan bir işaret de elbise demektir. Sonra bir baltaya az çok benziyen üçüncü bir işaret bıçak anlamına gelir. Elbise işaretile bıçak işareti bir araya gelirse herhangi bir işin yahut bir şeyin başlangıcını gösterir. Çünkü terzi elbise yapmağa başlarken kumaşı makasla keser. Elbisenin astarını anlatmak isterseniz bir elbise işaretinin yanına köy anlamına gelen işareti yapmalısınız. Galiba Çinde köylüler yalnız astardan elbise giydikleri için!

Bu işaretler ilk zamanlarda dört yüz şu kadar iken şimdi en az bin tane bulunduğunu rivayet ederler. Böyle söylenilen dil ile yazılan dil ayrı ayrı şeyler olup da her fikir için ayrı bir işaret lâzım olunca Çindeki yazı dilinin sonu bulunamıyacağı şüphesizdir.

İşin asıl önemli tarafı şurasıdır ki, Çinliler bu yazıyı çince bilmiyenler de okuyabilsinler diye icat etmişlerdir. Vakıâ insan o bin tane işareti bir kere öğrenince, Çin diliyle konuşmağı bilmeden Çin yazısını okumasına hiçbir engel olamaz. Meselâ bir Çinli bir kâğıdın üzerine bir elbise, bir astar, bir de yırtılma işareti çizip de İstanbula gönderse biz burada onun elbisesinin astarının yırtıldığını kolayca okuyabiliriz, kendisi bu hadiseyi kendi dilinde nasıl söylese bizim için hiç önemi olamaz.

Yazı dilinin söyleme dilinden ayrı olmasından dolayı Çinliler bu yazıya medeniyet yazısı adını vermişlerdir. Vakıâ medeniyetten maksat konuşulan bir dili değil, fikir yaymak olduğundan bu yazıya verilen ad hiç de yanlış değildir.

Yalnız, bir medeniyeti öğrenebilmek için her şeyden önce o bin tane işareti öğrenmek lüzumu gözönüne gelince insanın medeniyetten vazgeçmesi pek kolay olur. Çinde bile iki yüz milyon kişinin bu medeniyet yazısını öğrenemiyerek medeniyetsiz kalmış olması da o işaretleri öğrenmenin güçlüğünden ileri gelmiş olsa gerektir.

Onun için bu iki yüz milyon kişinin üç yıl içinde, Çin hükûmetinin istediği gibi, yazı işaretlerini öğrenebilecekleri de pek şüphelidir.

Zaten Japonlar da vaktiyle kendi dillerini Çinlilerin bu medeniyet yazısiyle yazarken, o kadar kalabalık yazı işaretlerini halkın hepsine öğretemiyeceklerini anladıklarından kendilerine medeniyet dili olarak ingilizceyi seçmişlerdi. Böyle yapmakla pek de iyi ettiler. Çünkü birkaç yıl içinde ingilizceyi öğrenince karşılarında gerçekten bir medeniyet hazinesi buldular.

G. A.

YUNAN SEÇİMİ

[Baş tarafı 1 incide]

ettim. O zaman gülerek bana türkçe dedi ki :

— O halde söyliyeyim. Ben komünistlere rey verdim.

— Ya . . . demek işçisiniz ?

— Hayır, burada dükkânım var. İki de evim var.

— O halde ? . .

— Ben ne Çaldaris, ne de Metaksası sevmem de ondan.

— Venizelist misiniz ?

— Hayır!

— Peki plebisit olursa Cümhuriyete mi rey vereceksiniz, karala mı?

— Krala.

— Neden?

— Kral hoşuma gidiyor... Pek severim.

Reyini komünistlere veren ve Kralın gelmesini isteyen bu seçimcinin karşısında ağzım açık kaldı.

Bundan sonra beş on sandığa daha uğradım. Hepsini müşteri bekler vazivette buldum.

Güneşin batmasile beraber seçim günü bitti. Günün bitmesi ile de fevkalâde tabı'lar, yani (ikinci tabılar) başladı. Kral taraftarı bir gazetenin fevkalâde tab'ı şöyle yazıyor:

(Her tarafta kazandık!) Hükûmet taraftarı bir gazetenin fevkalâde tab'ı da (zaferimiz kahiranedir) divordu.

Saat sekizden itibaren neticelerin İçişler Bakanlığına bildirilmesine başlanmıştı. Gazeteciler masalara eğilmişler, neticeleri yazıyorlardı. Bir memur, gelen telgrafları yüksek sesle okuyordu. Bu, böylece sabaha kadar devam edecekti. Saat 2,30 da Bakanlıktan gazeteye telefon etmek üzere çıktım. Kapıdan çıkar çıkmaz üzerime bir sürü adam yığıldı. Bunlar, neticeyi bekliyen meraklılardı. Ellerinden zorla kurtuldum ve tenha yollarda ilerlemeğe başladım. Bir köşe başında yanıma siyahlı bir kadın sokuldu ve koltuğunun altından bir gazete çıkararak uzattı, rumca, birşeyler söylemeğe başladı. Halinden bazı dualar okuduğu anlaşılıyordu. Ses çıkarmadan dinledim, bitirdi, üzerime bir haç işareti yaptı ve sonra ortadan kayboldu.

Sabaha karşı, günah işler gibi sokak köşelerinde adam çeviren esrarengiz siyahlı kadının yaptığı nedir? İmkânı yok bilemezsiniz. Bu, bir din ve isyan propagandacısıdır. Bu kadının elime tutuşturduğu gazete, Kliseye, takvimin eskisini kullanmak yüzünden isyan eden papasların gazetesi idi ve gazetede üç baş papasın yakında kendi hesaplarına bir Sen Sinot kuracakları bildiriliyordu.İyi bir dindar sıfatile onlara tâbi olunması isteniyordu.

Artık herşey olup bitti. Metaksas kaybetti. Lâkin hükûmet te kazandı Vâkıa Metaksas seçimde hile olduğunu, bir sürü sahte seçim vesikası kullanıldığını, birçoğunun tutulduğunu iddia ediyor ise de ne olsa aradaki rey farkı pek büyüktür.

Fikret ADİL

Suriye ile sınır işlerimiz

Ankara, 11 (Hususî muhabirimizin telefonu) — Güvenlik işleri genel direktörü Şükrü Şamda toplanacak olan Türkiye ve Suriye hudut komisyonun da bulunmak üzere bir iki güne kadar Suriyeye hareket edecektir.

Genel direktörün Şamdaki vazifesini bitirdikten sonra Avrupaya gitmesi ihtimali vardır.

FELEK

BİZİM KURUM!

Tanır mısınız bizim kurumu? Eskiden adı Matbuat Cemiyeti idi. Şimdi adını değiştirdi. Bilmem tadını da değiştirdi mi?..

Ben bu kurumun, sanırım, en eski üyelerindenim. [Aramızdaki bağların en zorlusu ay başı verilen paradır. Bununla biz üyeliğimizi hatırlarız.]

Son günlerde Ankarada bir (Basın kongresi) olduydu. Bizim kurum tabiî bu kongrenin başlıca ortaklarından oldu...

Sanırdım ki; oraya gidecek olan (delege) leri bizim (kurum) üyeleri yani bizler, seçer ve göndeririz. Öyle olmadı. Kurum bürosu bizi bu zahmetten korudu ve her kümenin delegesini kendisi seçti... Memnun olduk... Bu delegeler gittiler; orada görüştüler, konuştular... Bir takım kararlar verildi. Biz bu kararları hep gazete sayfalarında gördük.

Gene umardım ki; her ne kadar biz seçmemiş olsak bile, bizim adımıza gidip konuşan, kararlar veren veya alan delegeler Ankara dönüşü bizi çağırır ve yaptıkları şeyleri bize anlatır... Olmadı.

Hükûmet bir taraftan matbuat işlerinde gördüğü dağınıklığı toplamak için kongre kurmağa savaşırken, bizim oraya giden delegeleri seçmemizin tarzından tutun da bu delegeler döndükten sonra yaptıklarını bize anlatmaları lüzumuna kadar olan en tabiî ödevi bile hatırlayamayışımız beni umutsuzluğa düşürdü. Hükûmet bu delegelere "İstanbula dönünce görüştüklerimizi ve kararlarımızı adına söz söylediğiniz arkadaşlarını - za anlatın,, diye ihtar mı edeydi?

B. FELEK

İçerden tedarik edilemeyen eşya

Ankara, 11 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Devlet bütçesi ile hususî ve mülhak bütçeler tarafından, dahilden tedarik edilemediğinden dolayı klering veya tevazün esaslı bir anlaşma ile bağlı olduğumuz veya iktisadî müvazene vaziyeti lehimize bulunan bir memleketten getirilmesinde zaruret görünen ve merî hükümlere göre serbestçe ithal olunamıyan veya kontenjana tabi bulunan eşyanın çıkarılışından evvel behemhal Ekonomi Bakanlığından izin alınmak şartile memlekete sokulmasına ve bu eşya için menşeine göre serbest döviz verilmesi icap eden ahvalde siparişlerden evvel Finans Bakanlığının da muvafakatinin alınması lâzım geldiğine Bankalar Kurulunca karar verilmiştir .

Valiler arasında

Ankara, 11 (Hususî muhabirimizin telefonu) — Valiler arasında bazı değişiklikler yapılmasına dair olan kararname projesini İç Bakanlık hazırlamıştır.

Umumî müfettişlik baş müşaviri de münhal valiliklerden birine nakledilecektir.

Yağmursuzluk

Muğla, 11 A.A. — İlimizin her yönünde üç aydır yağmur yağmadı. Yazlık ve kışlık ekim geçen seneki gibi ise de yağmur suzluktan rekoltenin az olacağı anlaşılıyor. Tütün ekimi kuraklıktan azdır. Tütünün rekoltesi de geçen seneden az olacaktır.

Şimdiye kadar ilimizde 7313 hektar ekildiği anlaşılıyor.

Edirne, 11 A.A. — İki haftadanberi Edirneye ve mülhakatına yağmur düşmemiştir. Halbuki ekinlerin ve bilhassa pancar mısır ve bostanların yağmura şiddetle ihtiyacı vardır. Daha on gün yağmur yağmadığı takdirde yazlık ekinler tehlikeye düşecektir.

BİZDE CASUSLUK!

No. 51

Aziz Hüdayi AKDEMİR

O Matahariyi Ele Geçirmek için Herşeyi Yaptı Ve Onu Kurşuna Yolladı, Fakat Hayat Kendisine de Yar Olmadı!

Savaşçılar arasında yapılan bir anlaşma neticesi ağır yaralılar trampa ediliyor, fakat kendi memleketlerine değil, İsviçre hastanelerine gönderiliyor ve iyi olduktan sonra savaş bitinceye kadar İsviçrede kalmağa mecbur bulunuyorlardı.

Lozanda Fransız yaralılarına bakan Anna Vitting adında bir kız vardı ki, soyca Alman olduğu halde doğum yönünden İsviçreli idi. Bu kız baktığı hastalar arasında en çok Comte de Chilly ile meşgul olurdu.

Bir yıldanberi hastanede yatan bu yaralı ile bu kız arasında, zaten olağandır, bir alâka başlıyor. Nihayet kont iyileşiyor. Fakat Fransaya gidemediği gibi Fransız ordusuna yardım da edemiyor. Kontta keskin bir yurt aşkı vardır. Savaşa nasıl gireyim diye düşünüyor ve istihbarat işini biliyor. Anna Vittingi Fransız servisine sokuyor. Ve savaştan sonra kendisiyle evleneceğine söz veriyor.

Kız hastaneden çekilerek Alman casuslarının gelip gittiği lüks bir otele yerleşiyor. (1) Onlar konuşurken, belki bir dinleme âleti ile, (H. 21) den bahsettiklerini duyuyor. Hatta bunun ya temelli olarak Pariste oturduğunu veyahut Parise sık sık gelerek uzun müddet kaldığını da anlıyor. Nişanlısına söylüyor, o da Fransada Fransız istihbarat şefi yüzbaşı Ladou'ya

Mata Harinin bir portresi

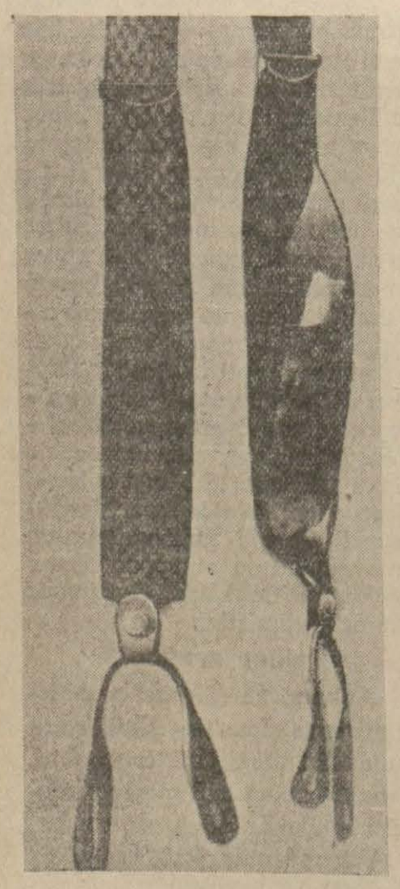

[Casus kullanacağı vasıtayı düşünmez. İşte bir örnek: Pantalon askısında gizlenen raporlar]

toy bir duruş alıyor. Bir iki selâmlaşmadan sonra bir gün söz arasında diyor ki:

— Ben zengin, kibar bir Fransız seviyorum, fakat o beni o kadar sevmiyor. Siz böyle şeylerin ustasısınız. Kuzum kardeşim, bana bir öğüt, bir yol gösteriniz. Onu kendime çekmek için ne yapayım?

Esasen erkek ayartmakla övünen ve kendini birinci satan Matanın övünç damarları kabarıyor. Kıza örnekler anlatıyor, yollar gösteriyor ve böylece ikisi içli dışlı bir sırdaş oluyorlar; Mata iyi kurulmuş bir tuzağa düşmüştü. Gene bir hoş beş esnasında Annaya bir iyilik olsun diye:

— Şimdi en kârlı iş casusluktur, diyor. Ben bu yüzden çok para kazandım. Sıkıştığım zaman sen de...

Bu haber hemen Ladou'ya yetiştiriliyor. Ladou büyük bir savaş kazanmış kadar seviniyor. Ortada bir delil yoktu. Fakat ufak tefek şüpheler şimdi birden toplanmış ve bir külçe halinde kabarmıştı.

İşte Matanın tutulmasına ve kurşuna dizilmesine sebeb bu olmuştur.

Mata casusların en ünlüsü olmuşsa da en kurnazı ve beceriklisi olamamıştır.

Ya, Anna Witing?

İhtimal ki yaptığı casusluğun böyle feci bir yere varacağını düşünememişti. Ve belki de konta varmak için böyle bir masal uydurmuştu. Matanın ölümünden sonra içinde sönmez bir ateş parladı. Hiçbir yerde hiçbir şeyle eğlenemiyor, oyalanamıyordu. Kontla evlendi, fakat mes'ut olamadı, yüreğindeki alev, yılanlar gibi onu kıvrandırmakta idi. Unutmak, azabdan kurtulmak için konttan ayrılarak sinemacılığa başladı; iyi bir yıldız olacak istidat göstermekte iken 1928 de kendini öldürdü.,,(3)

Bu kadar cılız bir haberle bir kadının kurşuna dizilmesindeki iddiayı yazanın üzerinde ve gerçekten ancak bu sebeplerle öldürülmüş ise onun günahını Ladou'nun omuzlarında bırakarak bahsımıza devam edelim.

[Arkası var]

(1) Casusların daima aynı otele inmelerindeki hatalara bir örnek daha.. (A. H.)

(2) Başka bir İngiliz kitabında gerçek Alman savaş casuslarında H. 21 olmadığı ve buna göre Matahari-nin savaştan önce Alman servisine girmiş ve bu numarayı almış olması ihtimali kaydediliyor.

(3) Bu haberi de Fransız mütercim şöyle düzeltiyor: Kendini öldüren sinemacı kız Claude France'dır; sebebi belli değildir. (A. H.)

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sigortalarınızı Galatada Ünyon Hanında Kâin
UNYON SIGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

Kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.
Telefon : 4.4888. 4103

KENDİ KENDİMİZE ÇATIYORUZ

Bir Küçük Telyazısı

Anadolu Ajansının sözde öz dile çevirdiği telyazıları içinde ajansın başında bulunanların da hoşlanmadıklarına gereği gibi inandığım öyle çetrefil sözler geçiyor ki, türkçe yazan ve türkçe konuşan yurttaşlardan bunları anlayabilecek ve hele anlasa da, anladığından zevk duyabilecek olanlar parmakla gösterilse yeridir.

Bunlardan gelişigüzel bir tanesini ele alıyorum:

"Bafra, 10 (A.A.) — Dünkü pazar günü, ilçebayımızın başkanlığında yapılan bir toplantıda iki üye tarafından uçaklar ve tehlikelerini anlatan söylevlerden sonra, 56 kişi bir kaç dakika içinde büyük bir istekle tehlikeyi bilen üye yazılmışlar ve 1152 lira yıllık lüklenmişlerdir.,,

Bu yazı, bize kalsa, şöyle de yazılabilirdi:

Bafra, 10 (A.A.) — İlçebayımızın başkanlığında yapılan bir toplantıda iki üye, tarafımdan uçak tehlikesini anlatan söylevlerden sonra **orada bulunanlardan** 56 kişi, bir kaç dakika **içinde**, büyük bir istekle "tehlikeyi bilen üye,, olarak yazılmışlar ve her yıl **1152 lira vermeyi üzerlerine almışlardır.**

1152 lira yıllık yüklenmek, dilimizin kaynaşamadığı bir söz yığını olmaktan başka bir şey midir?

Üzerine almak dururken, niçin yüklenmeli... Yüklenmek deyince, hele burada, 1152 lirayı sırtma vurup, alnından nohut tanesi gibi terler akıta akıta yürüyen bir hamal gözler önüne geliyor. Sonra yüklenilen şey, yıllık mıdır, yoksa 1152 lira mıdır, o de belli değil.

Halka sarlanırken ona en kolay anlaşılacak sözlerle kendi dilinden söyliyelim.

Salâhaddin GÜNGÖR

Şikâyetler Haklı değil mi?

Dün bir gazete İzmir tacirlerinin limanda 24 saatlik yükleme müddetin den şikâyetçi olduklarını, çünkü üzüm, incir gibi bol miktarda gönderilen mahsullerin bu zaman içinde yüklenemiyeceğini yazıyordu.

Deniz ticaret müdürlüğü dün bu şikâyeti telefonla İzmirden sormuş ve hâdise hakkında tahkikata başlamıtşır. Deniz ticaret müdürlüğünün bu hususiaki ilk tahkikatına göre, İzmir limanında 24 saatlik yükleme müddeti, eşyanın tamamen şatlara doldurulmasından sonra cereyana başlamaktadır. Dolu bir şatın azamî 24 saat zarfında vapurlara verilmesi de mümkün görüldüğünden bu şikâyetlerin doğru olmadığı anlaşılmıtşır.

Bu şikâyetlerin hazirandan itibaren tatbik edilmiye başlayan yeni yükleme ve boşaltma tarifesinin yanlış tefsir edilmesinden doğduğu tahmin ediliyor.

MEKTEP ÇAĞINDA ÇOCUKLAR

Fazla söze ne hacet!

Ne Dersiniz?

RADYO!

Öğrenme ve öğretme çağındayız. Kitap ve gazete yerine şimdi sinema ve radyo kullanıyorlar. Çünkü görmek ve işitmek okumaktan daha çabuk öğretiyor. Bizde de bir taraftan öğretici filmler yapılmasına çalışılıyor. Çok iyi bir iş. Lâkin öte taraftan radyoya altın ağırlığın da vergi alıyoruz.

Vergi kanunları ilk önce hazinenin gelirini düşünür. Onun için onlarda bütün bu pedagojik ve sosyal düşünce izlerini aramak doğru olmaz. Lâkin halkın öğrenmesi, gözünün açılması ve kulağının delinmesi ile ilgili olan mesela Basın Genel Direktörlüğü, Kültür Bakanlığı gibi yerler bu radyo vergisinin ağırlığı üzerinde durmalıdırlar.

Kiminle görüşmüş isek radyodan alınan gümrüğün ağırlığını söylüyor. ama bunu hafifletecek teşebbüs bir türlü yapılmıyor.

Radyo istasyonlarımızda söylenen sözlerin, halka verilen öğütlerin mümkün olduğu kadar çok kulak tarafından işitilmesini istiyorsak, radyoyu, kahve değirmeni, dikiş makinesi, hattâ et makinesi gibi ev eşyası olarak saymalı ve ona göre gümrüğünü de eksiltmeliyiz. Hele Radyo şirketinin, makinelerden değerinin dörtte biri kadar resim alması bu sosyetenin kendi menfaatine karşı bir şeydir. Zira memlekete radyo ne kadar kolay ve ucuz girerse o kadar çok girer ve ne kadar çok radyo girerse o kadar çok abone parası alınır.

Şu halde Radyo sosyetesi bir taraftan kültür işlerile ilgili yerler, öbür taraftan radyo vergilerinin azaltılmasına çalışmalıdırlar. Ancak böylelikle, her yere bilgi ışığını göndereblriz. Biz böyle düşünüyoruz.

Siz ne dersiniz?

BÜYÜK
TÜRK MACAR GÜREŞLERİNE
PARASIZ GİRMEK İÇİN
TÜRKİYE İDMAN CEMİYETLERİ İTTİFAKI
EŞYA PİYANGOSU
biletlerinden alınız.
23 HAZİRAN PAZAR GÜNÜ KAT'Î KEŞİDE; BU İKİ TAKIMIN MUHTELİT MAÇINDA YAPILACATIR.
(Binlerce kıymetli hediyeleri kazanmıyanlar, aynı hafta içersinde yapılacak bir seri maçları parasız göreceklerdir.)
Bu maçlarda duhuliye bileti olmıyacaktır

ANKARA BİRASI
Şişesi 28 kuruştur.

ISTANBUL BELEDIYESI ILANLARI

Beyoğlu Kalyoncukulluğu Karanlık sokakta 9 No. lu ev maili inhidam olub refi mahzuru için sahibinin adresi malûm olmadığından tebliğ makamına kaim olmak üzere tarih ilândan itibaren bir hafta zarfında tehlikenin giderilmesi aksi takdirde Belediyece yıkdırılacağı ilân olunur. (B) (3252)

Dr. Hafız Cemal
Dahiliye mütehassısı
Cumadan başka günlerde saat (2,30 dan 6 ya) kadar İstanbul Divanyolu No. 118.
Muayenehane ve ev telefonu: 22398. Yazlık telefonu Kandilli 38. Beylerbeyi 48. 4101

DOKTOR
Rusçuklu Hakkı Üze
Galatasarayda Kanzuk eczahanesi karşısında Sahne sokağında 3 numaralı apartımanda 1 numara.
4099

Kurtiye aranıyor
Boğazın Anadolu Yakasında, Elektrik tesisatı müşterileri bulmak için kurtiyeler lâzımdır. İsteklilerin, her gün saat 10-11 arasında, SATİE nin, Tophanede, Necati Bey caddesinde, 428-430 numaradaki idare merkezine gelmeleri. 4353

Satılık otomobil
FIAT 509 Torpedo modeli ve mükemmel bir haldedir. (O. K.) rumuzile Istanbul 176 numaralı posta kutusu adresine yazılması.
4427

İstanbul 4 üncü icra memurluğundan :

Eskiden Fatihte tevkii Cafer mahallesinde Molla sokağında otururken şimdi oturduğu yer belli olmayan Mehmet Arife; Yüsüf oğlu Zekeriyaye olan faiz ve masraf hariç olmak üzre, (2200) lira borcundan dolayi ipotek gösterdiğiniz ev ve bahçenizin, borcunuzu ödemediğiniz için paraya çevrilmesi istenildiğinden bir itirazınız varsa dairemize bildirmeniz, yoksa parayi getirmeniz için 30 gün mühlet verildiği ödeme emri tebliği makamına kaim olmak üzre ilân olunur. (12304)

ZAYİ — Beyoğlu Malmüdürlüğünden almakta olduğum maaşımın tatbik mühürünü kaybettim. Yenisi kazdırılacağından zayi mühürün hükmü yoktur. Bahriye mütekaidi Hasan oğlu İsmail.

KUÇUK ILANLAR

3 LİRA—Tuvalete ve ıtriyata ait her ne yapmak isterseniz herkesin yapabileceği şekilde formülünü yazar gönderirim veya öğretirim. Sonfen laboratuvarı, Kadıköy rıhtım 76.
4426

SON HABER

Silâhlanma Yarışı Fakirliğe Giden Bir Çıkmazdır

Chester (Pansilvanya), 11. A.A. — Pansilvanya süel kolejine onursal doktör (fahrî doktör) seçilen Hull, demiştir ki :

" Briand-Cellog andlaşması, Amerika'nın dış siyasasının temelidir.,,

Hull, bazı ülkelerde, ulusal sınırlar içinde başarılacak bereketli işlere bile engel olan silâhlanma yarışını protesto etmiştir.

Savaşın önüne geçmek kaygusu içinde bulunan uluslar, silâhlarını arttırmak için kamoyu (efkârı umumiyeyi) şaşırtmak isteyenlerin yaptıklarını açığa vurmalıdırlar.

Hull, diyevini şöyle bitirmiştir :

" 1914 ten evvel olduğu gibi, kendi silâhlarını arttırmak için başka ulusların silâhlanmasını sebeb gösteren bazı ülkeler görüyoruz. Böyle bir durum, doğruca fakirliğe ve ekonomik ölüme götüren, bir çıkmazdan başka birşey değildir.

Fransız Sosyalistleri Hitlere Meydan Okuyorlar

Mulhaz, 11.A.A. — Sosyalist kongresinde Leon Blum, demiştir ki :

" Hitlerci Almanya ulusal toprağı basacak olursa, gerçekten sanırım ki, Fransa'nın bütün emekcileri düşmana karşı dikilecektir.

Bugün ve bugünkü durumla, Fransa'nın Hitler tarafından yenilmesini düşünmek mümkün değildir. Çünkü bunu başarmak için Hitler Sovyet Rusyaya karşı da savaş açmak zorunda kalacaktır. Şimdi komünistler ve sosyalistler ulusal mesele üzerinde ayrılmış değildirler. Bir genel formül bulmak artık mümkündür. Stalin'in diyevine Fransa'da verilen anlamı kabul etmeliyiz.

Isıtmanın Kökü Kesilemedi

İzmit, 9

(Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Yeşil ve güzel İzmitin yıllardır çektiği [illegible] derdi henüz halledilememiştir. İzmitten sıtmayı kökünden kaldırmak için pirinç ekiminin yasak edilmesi düşünülmüştür. Bütün İzmitliler, sıtmayı kaldırmak için ilbaylık, şarbaylık, sıtma mücadele kurumu ile elele vermiş ve savaşa girişmiştir. Bir eksikavatör makinesi getirtilerek bu işe hız verilmiştir. Birkaç yıl içinde bu derdin yok edileceğine şüphe edilmiyor. — *Cevdet Baykal*

Sovyet, Çekoslovak Yakınlaşmasının Neticeleri

Genel Barış Sağlamlaştırılacak

Moskova, 11. A.A. — Tass ajansı bildiriyor :

" Anlatıldığına göre, Benes, Litvinof, Stalin ve Molotof arasındaki konuşmalar, Sovyetlerle Çekoslovakya arasındaki ilgilerin şekli hakkında son bir memnuniyet uyandırmıştır. Yıl içerisinde her iki ülkenin birbirine yakınlaşması ve genel barışı sağlamak yolunda elbirliği ile çalışması yüzünden büyük işler başarılmıştır.

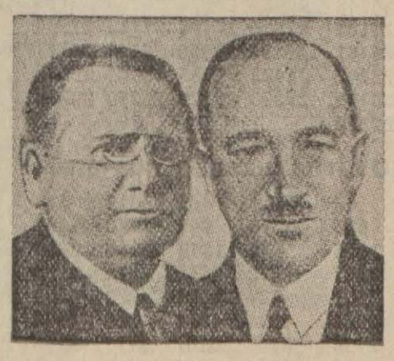

Litvinof ve Benes

İki ülkenin devlet adamları, hükûmetleri arasında yapılmış olan uzlaşma ve andlaşmaların, elbirliğini devam ettirmek ve aradaki tecimel ilişikleri uygun bir tarzda genişletmek için sağlam bir temel kurmakta olduğunu söylemişlerdir.

Bilgi, edebiyat ve güzel sanatlar alanında her iki ülke için de istek değer olan, sistematik yakınlaşmağa özel bir önem verilmiştir.

Sovyet veÇek devlet adamları,her iki memlekette bugün mevcud,yahud ki,ileride vücude getirilecek olan kurumları, her iki hükûmetin aralarındaki kültürel bağları sağlamak yolunda varmak istedikleri amacın varlaştırılması için gereken tedbirleri hazırlamağa memur etmeyi kararlaştırmışlardır.

Bu konuşmalar sırasında arsıulusal kurum da gözden geçirilmiştir. Her iki devlet adamları, genel barışın sonucu hakkında ortalıkta bir korku duygusu bulunduğunu teslim etmek zorunda kalmışlardır. Ve arsıulusal türlü konferanslar veyahud ki Cenevredeki görüşmeler esnasında, birleşik ileri hareketlerle Avrupa ülkelerinin güvenliğini sağlamak hususunda harcanan emekleri onaylamışlardır.

Bildirik şöyle bitiyor :

" Her iki taraf, barışın bölünmez bir bütün olduğu esası üzerine, evrensel baysallığın düzenini kurmak keyfiyetinin önemi hakkında uyuşmuşlardır.

Sovyetler, Fransa ve Çekoslovakya arasındaki andlaşmalardan sonra genel baysallığın daha geniş bir tarzda kurulması için, şimdiye kadar geçen emeklerine devam etmeğe azmet mişlerdir.

Yeni gelen göçmenler

Edirne, 11 (A.A.) — Bu ayın başından bugüne kadar Edirne ye Bulgaristanın Niğbolu, Razgart,Kemaller ve Eski Cuma kasabalarından 984 göçmen gelmiştir.

Göçmenler kafile kafile Lüleburgaza gönderilmekte ve orada iskân edilmektedir.

Bolivya-Paraguvay

Barış Protokolu Hazırlandı

Vaşington, 11.A.A. — Şako davasına son verecek olan barış taslağı, sanıldığına göre, süel hareketin durdurulması için 12 gün, taslağın parlamentolar tarafından onaylanması için 20 gün, askerin salıverilmesi için de 90 gün önel (mühlet) vermektedir.

Bu önel, bu müddet içinde doğrudan doğruya görüşülecek ve sonuçlanamadığı takdirde,La Haye kuruluna baş vurulacaktır.

Barış protokolu 5 maddeliktir.

Birinci madde, Arjantin cumurluk başkanının, protokol, sa vaşanlarca kabul edilir edilmez barış konferansını toplantıya çağıracağını gereklemektedir. Barış konferansı, sonuca varmak mümkün olmadığı anlaşılıncıya kadar sürecek olan, doğrudan doğruya görüşmeler esnasında Bolivya ve Paraguay ile birlikte çalışacaktır. Barış konferansı, mesele, La Haye divanına gönderilmedikçe ödevini bitirmiyecektir. Bu maddede, ne hirler üzerindeki taşın işleri ile tecimel kolaylıklar da gözetilmiştir.

İkinci maddede bırakışma (mütareke) şartları vardır.Nötr (bitaraf) süel bir komisyon, savaş alanına varacak ve bir arada saptanacak (tesbit edilecek) bir tarihte bugünkü durumu gözönüne alacaktır. Her iki taraf, bundan böyle birbirlerine saldırmamayı, silâhlarını arttırmamayı ve tutsakları (esirleri) değiş etmeyi yükeneceklerdir. (teahhüd edeceklerdir).

Üçüncü maddede, askerin 90 gün içerisinde salıverilmesi yazılıdır.

Her iki taraf, ancak beşer bin kişilik bir kuvvet alıkoyacaktır.

Nötr (bitaraf) komisyon, bırakışma (mütareke) esnasında evvelce ele geçirilmiş olan mevzilere tekeffül edecektir.

Dördüncü madde, zorla ele geçirilen toprakların mülkiyetinin tanınmaması hakkında, Stimson'un 3 ağustos 932 tarihli diyevini onaylamakta ve berkitmektedir.

Beşinci madde, henüz belli olmayan bir tarihte ateşin kesilmesini emretmekte ve protokolun iki tarafça tanınması için gereken töreni göstermektedir.

Velles, Bolivya delegelerile görüşmüştür. Ve muharib devletler delegelerinin, yakında barışı kutlulamak için verilecek olan sölene geleceklerini ummaktadır.

Belûcistan zelzelesinde yaralananlar

Karachi, 11.A.A. — Quettadaki durum, bugün oldukça iyi görünmektedir. Son depremde yıkılan bölgeler, çabuk boşaltılmaktadır. Özel trenlerle tehlikeli bölgeden taşınanlar 20.000 kişiyi bulmaktadır. Yaralıların taşınması işi de bitirilmektedir. 277 yaralıyı taşıyan özel bir tren dün Karachiye gelmiş ve 636 yaralı daha Quetta bölgesinden kaldırılmıştır.

Deprem yerinde ancak 100 kadar yaralı kalmıştır.

Adanada sıcaklar

Adana, 11 A.A. — Dün şehrimizde sıcaklık artmış ve 38,5 dereceye yükselmiştir. Bugünkü sıcaklık 36,5 dır

İCMAL

İtalya İngiltere

Mussolini İtalyanın mukadderatını eline almazdan önce Ingiliz aleyhtarı idi. Bu sıralarda Mussolini, Akdenizin bir İtalya gölü olduğunu ve Ingilterenin bu denizlerde hiç bir işi olmadığını ikide bir söylüyordu. Ancak Faşist lideri, iş başına geçtikten sonra realist bir devlet adamı olduğunu bu İngiliz aleyhtarı politikayı tamamile tersine çevirmekle de gösterdi. Gerçi haritaya bakılacak olursa, Akdenizin içine doğru bir şerit gibi uzanan İtalyanın denizlere hegemen olan devlete karşı ne derece hassas bir durumda olduğu derhal göze çarpar. Denilebilir ki yarı İtalya İngiliz donanmasının topları altındadır. Bunun içindir ki İtalya Ingiltere ile bir mesele çıkarmaktan daima çekinmiştir.

İtalya isteseydi Ingiltere ile mesele çıkarabilirdi. Maltadaki lisan meselesini İtalya parmağına dolar ve Ingiltere için müşkülât çıkarmağa çalışırdı. Fakat İtalyanlar bundan kaçındılar.

İtalya hükûmeti de İngiltere ile münasebetlerinde hâlâ çok dikkatli davranmaktadır. Ancak son ay içinde İtalya ile İngiltere gazeteleri arasında Habeş davası yüzünden büyük bir polemik başlamıştır. Bütün şiddetile sürüp giden bu polemikte her iki taraf ta birbirine karşı ağır ittihamlarda bulunmaktadır. İtalya gazeteleri, Ingiltereyi Habeşistandaki İtalya teşebbüslerine engel olmağa çalışmakla ittiham ediyorlar. İngiltere siyasasının iki yüzlülüğünü ileri sürerek Ingilterenin Habeşistanla ayrı bir anlaşma yaptığını, bu anlaşmaya göre Habeşistanın yirmi beş yıl İngiliz himayesini kabul ettiğini yazıyorlar. Habeşistanın esl medeniyet sahibi bir memleket olduğunu ve İtalya himayesine giremiyeceğini yazan Ingiliz gazetelerine cevap olarak bir İtalyan gazetesi diyor ki:

"Hindistan da eski medeniyet sahibi bir memlekettir. Hindistan Ingilterenin himayesi altına girer de Habeşistan neden İtalyanın himayesi altına girmesin?,,

İngiliz gazeteleri bu polemiklerde ağır başlı olmakla tanınmışlardır. Fakat bu defa bu ağır başlılığı bir tarafa bırakarak İtalyan gazetelerine hücum ediyorlar. Daily Telegraph gazetesine göre bu hücumlar üç sebepten ileri geliyor:

1 — İtalya gazeteleri, Faşist İtalyanın İngiltereye de hücum edecek kadar büyük olduğunu İtalyanlara göstermek istiyorlar.

2 — İtalyada hayat pahalılaşmaktadır. Bu yolda neşriyat ile kamoyu avutmak istiyorlar.

3 — Bu neşriyat, Habeşistan ile başlayacak olan bir savaş için hazırlıktır.

Gazeteler arasındaki bu polemik son günlerde resmî ağızlara da geçmiştir. Eden İngiliz parlâmentosunda bu münakaşaları mevzuu bahsederek iki memleket arasındaki münasebetlerin gerginleşebileceğini söylemiştir. Eden İngilterenin yedek dış bakanı olduğuna göre, bu sözlerin siyasal önemi aşikârdır. Arsıulusal münasebetlerde çok beklenmedik durumlar karşısında kalındığı vakidir. Rusya, Fransa ile bozuşur. Almanya Fransa ile barışır, Romanya Yugoslavyaya güvenir. Fakat İtalyanın İngiltereye karşı dikine bir siyasa güdeceği şimdiye kadar görülmüş bir durum değildir.

*

HARICÎ KÜÇUK HABERLER

* Berlin, 11. A.A. — Mayıs ayı içinde Almanyada bulunan işsizler 2.020.000 idi. Bu sayı, bir ay içinde işsiz sayısının 213.000 kişi azaldığını göstermektedir.

* Varşova 11. A.A. — Bir yahudi ekibi ile bir Polonyalı işçi ekibi arasında yapılan futbol maçı esnasında, oyuncular kavgaya tutuşmuşlardır.

Bunlardan biri, karşı taraf oyuncularının üzerine ateş etmiş ve ikisini yaralamıştır.

San Fransisko, 11.A.A. — 1419 tonluk, Noya adındaki Amerikan şilebi koyu bir sis yüzünden, Portarena yakınlarında karaya oturmuştur.

Gemide 20 tayfa vardır. Taşlar üzerinde parçalanmak tehlikesi olduğundan, Noya, telsizle yardım istemektedir. Gemide, daha şimdiden birçok yarıklar olduğu gibi, yükü de kaymıştır. Yardıma koşan vapurlar, sisten ilerliyemiyorlar.

Tokio, 11.A.A. — Kabine toplantısında başbakan demiştir ki : Çin-Japon durumunun yeni bir gelişimini beklemek lâzımdır. İki ülke arasındaki anlaşmazlığın dostca kotarılması için yapılan konuşmalar, iyi bir yolda yürümektedir.

Yunanistanda Krallık Fikri Suya mı Düşüyor?

Kabinede Değişiklik Olacak

[HUSUSI MUHABIRIMIZ BILDIRIYOR]

Seçim esnasında sandık başlarından biri

Atina, 11

Muhaliflerden eski hariciye bakanı Mihalakopulos "yeni seçimle Yunanistana krallığın getirilmesi düşüncesi ebediyen mahkûm olmuştur,, demiştir. Papaanastasiyu, Sofulis, Kafandaris de ayni şekilde diyevlerde bulunmuşlardır.

Bununla beraber hükûmet mahafilinde rejim meselesinin eylüle bırakılacağı fikri hâkimdir. Yalnız ziraat bakanı Ecodokisin meclisin ilk işi reyiâm meselesinin halli olduğunu ileri sürmekte bulunduğu ve bu yüzden kabineden ayrılacağı söylenmektedir.

Atina, 11. A.A. — Havas ajansından :

Çaldaris hükûmetinin utkusu, çok önemli olarak görünmektedir. Ana yasası Kamutayın 300 saylavlığından 287 sini hükûmet kendine sağlamıştır.

Bununla beraber, elde edilen saylavlıkların fazlalığı, partizanların sayı itibarile çokluklarından değil, seçim sisteminin saltık çogunluk aramamasından ileri gelmiştir. Çok oy toplayan liste saltık çoğunluğu kazanmamış olsa bile, seçilmiş sayılmaktadır.

Böylece, nisbetten epey oy topladıkları sanılan komünistlerin kurultayda hiçbir oruntakları (mümessilleri) olamıyacaktır.

Öbür yandan, Metaksas'ın 7 saylav çıkaran Krallık partisi de nisbiğ oruntama (nisbî temsil) sistemile, şimdikinden fazla saylavlık elde edebilirdi.

Bu sebeble her partinin kazanmış olduğu oy ile oy vermeyenlerin sayısı tam olarak bilinmedikçe, kesin bir sonuç göstermeğe imkân yoktur. Bu sayı da ancak bu gece, yahud ki, yarın belli olacaktır.

Bununla beraber, aşırı (müfrit) sağ yönet ayrış partisi kamutayda hemen hemen olmadığından Çaldaris hükûmeti daha şimdiden, kararlarında temamile özgürdür.

Ulusal kamutay, 1 temmuzda toplanacaktır.

Venizelistler komünistlere oy verdiler

Atina, 11.A.A. — Venizelistlerin komünistlere oy vermiş oldukları, cumuriyetçi şeflerden Kafandaris ile Mihalakopulos'un, Venizelist Neos Kozmos gazetesinin fevkalâde sayısında çıkan, dünkü diyevlerile gerçekleşmektedir.

Metaksas'ın beyanatı

Atina, 11.A.A. — Metaksas, Reuter aytarına aşağıdaki sözleri söylemiştir :

" Seçimin sonucu, partiye karşı olmakla beraber, Krallık için çok uygundur. Zira, hükûmetin bütün adayları (namzedleri), Krallığın geri gelmesini adamışlardır.

Hükûmet, kamutaya baş vurmadan da Krallığı geri getirebilecektir.

Temel yasada değişiklikler

Atina, 11 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Başbakan Çaldarisin tebliğine göre yeni meclis temmuz birde toplanacak ve hükûmetin çıkardığı muvakkat kararnameleri on beş gün içinde tasdik ettikten sonra teşrinievvelde tekrar toplanmak üzere tatil edilecektir. Bu esnada encümen Yunanistanın temel yasasında yapılacak değişikliğin projesini yapacaktır. Yeni meclisin başkanlığına eski âyandan Romanos getirilecektir.

Kabinede tadilât ihtimali

Atina, 11 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Başbakan Çaldaris yarın Cumurreisini ziyaret ederek seçimin neticesini ve hükûmetin muhtelif siyasî meselelerdeki bakımını izah edecektir. Ayni zamanda kabinede bazı tadilât yapılması ihtimali olduğunu söyliyeceği de zanne dilmektedir.

Cumurreisinin bu sene mutadı olduğu kaplıcalara gitmiyerek Atinada kaldığı ve kamutay toplandıktan sonra Dikeliye çıkacağı mevsuk haber alan mahafilde söylenmektedir.

Atina, 11 (Hususî) — Kabinede tadilât yapılırsa Maksimo sun Dış İşler Bakanlığına getirileceği söylenmektedir.

Başbakan kaplıcalara gidecek

Atina,11. (Hususî)--Başbakan Çaldaris temmuzun sonlarında Almanyanın Reyinhald kaplıcalarına giderek bir müddet istirahat edecektir.

Yunanistan Silâh alıyor

Atina, 11 (Hususî muhabirimizin telgrafı) — Bu akşam kabine konseyi toplandı. Müdafaa işlerini görüştü. Silâhlanma siparişleri etrafında bazı kararlar aldı. Bu siparişler için kredi bulunmuştur.

İsyana karışan metropolitler

Atina, 11 (Hususî muhabirimizin telgrafı) — İsyana karışan Metropolitler için de kanunî takibat yapılması için emir verildi.

Kondilis Romaya çağırıldı

Atina, 11 (Hususî muhabirimizin telgrafı) — Kondilis Italyan eski muharipleri tarafından yapılacak bayramlarda bulunması için Romaya çağırıldı. Gideceği henüz belli değildir.

Yeni bir Çin-Japon hâdisesi

Tiyençin, 11 A.A. — Tangku'dan Tiyençin'e giden bir Japon destroyeri, arsıulusal köprü kapandığı için karaya oturmuş, fakat çabuk yüzdürülmüştür.

Bu hâdise, Japon deniz makamları ile bu köprüde çalışan Çin işyarları arasında bir gerginlik çıkarmıştır.

MEMLEKETTE TAN

Manisa Elektriksiz!

El İle İtilip Yangın Yerine Getirilen İtfaiye arabaları

Manisa, 10

(Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Ötedenberi intizamsız şekilde temin edilegelen Manisanın elektriği bu sefer büsbütün sönmüştür. Bu defa çıkan yangında elektrik fabrikası yanmıştır. Ateş saat bire çeyrek kala kontak neticesi çıkmış, üstübülerin parlamasından sonra alev alarak genişlemiştir. Yangına itfaiye geç yetişebilmiştir. Gayrikâfi olan itfaiye arabalarının arkadan itilmek suretile yangın yerine getirildiğini kaydetmek bir acıyı deşmek demektir. Makine kazanının, mazot ve benzinlerin patlayışı etrafı heyecan ve korkuya düşürecek kadar şiddetli olmuştur. Su bulunmayışı herkesi yangına seyirci kalmak vaziyetinde bırakmıştır. Ateş sabaha karşı fabrika kül olduktan sonra söndürülebilmiştir.

Bir Posta Kasası Soyuldu!

Kaş, 11

(Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Kalkan postahanesinin kasası açılmak suretile 291 lira para, 287 liralık ta posta pulu çalınmıştır. Kaymakam Ali Oran ve Telgraf Müdürü Ferid Kalkana gitmişlerdir. Öğrendiğime göre, kasa, Kalkan posta müdürü Fuadin birkaç ay evvel kaybettiği anahtarla açılmış, para ve pullar aşırıldıktan sonra eskisi gibi kapatılmıştır. Hâdise mahalline giden heyet, Kalkan Posta muamelâtını ve hesapları gözden geçirmeğe başlamıştır.

Kuraklık Karşısında Tütünler

Aydın, 10

(Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Bu yıl Aydın İnhisarlar Başmüdürlük mıntakasında tütün ekimi geçen yıldan çok fazladır. Fidelerin dikiminden önce ve dikim biter bitmez fazla yağmur yağışı yüzünden üreyen kurtlar fideleri kırkmışsa da ekinciler bunları aşılamışlardır. Kuraklıktan en çok tütün ekicileri kuşkulanmaktadır. Bugünlerde yağmur yağmadığı takdirde rekolteye tesiri olacağı söyleniyor.

Hem Kudurdu, Hem Isırdı!

Aydın, 10

(Tan) — Memleket hastahanesinde bir kudurma vak'ası olmuştur. Çinenin Apak köyünde Ali kızı Haticeyi köpek ısırmış, yaralı hekime gösterilmiyerek, kocakarı ilâcı ile tedaviye çalışılmıştır. Nihayet, hastahaneye alınan Hatiçe iki gün evvel kudurarak bir hademeyi ısırmış, birkaç saat sonra da ölmüştür.

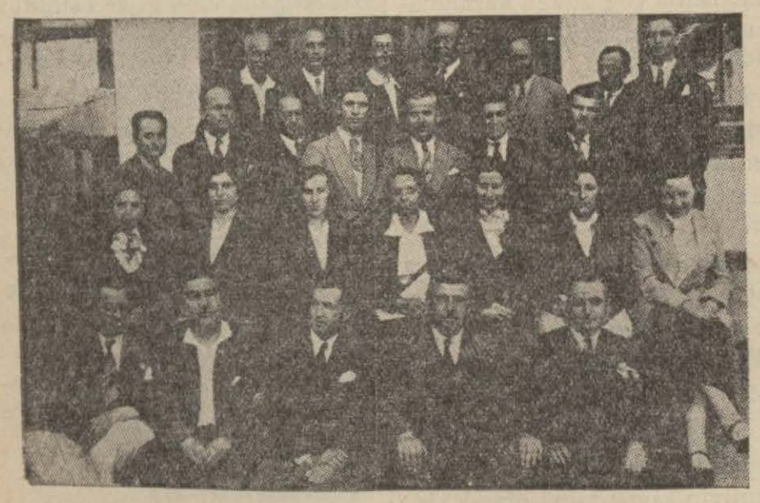

İnegöl, (Tan) — Merkez öğretmenleri kültür ispekterinin başkanlığında toplanarak geçen yılın verimli çalışmalarını görüşmüşlerdir. Heyet önümüzdeki yıl için de gerekli kararlar almıştır. Bu resim öğretmenlerin toplantıdan sonraki grup halinde çekilen bir fotoğrafileridir.

Bu Onar Kuruşlar Niçin Alındı

Mayınsın son haftasında Ayvacıkta bir panayır açıldı. Bütün civar kazalar halkını kendine çeken bu panayır münasebetile, Çanakkale muhabirimizin bize yazdığı kötü bir âdetten bahsedeceğiz :

Bu sefer, Ayvacık panayırına Kasaba yolile gitmek isteyenlerden 10 kuruşluk bir baç parası istenmiştir. Bu lüzumsuz ve kötü âdetin derhal önüne geçilmesi, ve benimsenmesine meydan bırakılmaması gereklidir. Ayak bastı parası usulü de tarihe karışmışken bunun mânasını bir türlü anlayamadık.

Yarım saatte 2900 Lira Toplandı

Aydın İlbayı Fevzi Toker

Aydın, (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Türk Hava Kurumuna üye yazımı işi bütün hıziyle devam ediyor. İlin bütün ilçe ve kamunlarında hattâ köylerinde komiteler kurularak çalışmağa başlandı. İlbayı Fevzi Toker, yanında Parti Başkan vekili Nafiz Karabudak olduğu halde bu iş için Bozdoğana gitmiş, mesaiyi gözden geçirerek dönmüştür. Çine'de ilbayın başkanlığında yapılan bir toplantı yarım saat içinde 2900 lira toplanmıştır. Dereliköyden Hacı ve Manifaturacı Mustafa 500 er lira vermişlerdir. İlçebay Hulûsinin başkanlığındaki komite de üye yazımı işine devam etmektedir. İlbayımız, bugün de Sökeye gidecektir.

KÜÇÜK TELGRAF HABERLERİ

* Kütahya, (Tan) — Burada Kızılay haftası canlı geçti. Binlerce üye yazıldı.

* Kütahya, (Tan) — Bundan üç yıl önce lise olan okul ilk mezunlarını vermiştir. 40 genç mektebi muvaffakıyetle bitirmiştir.

* Kütahya, (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Her pazar Eskişehirden Kütahyaya ve 5 km. uzaklıktaki Çamlıcaya bir tenezzüh treni geliyor. Eskişehirliler Kütahyanın kuytu çam koruluklarında serin ve yemyeşil sulak yerlerinde iyi bir gün geçiriyorlar.

* Çorum, (Tan) — İnhisar idaresinin verdiği malûmata göre, Çorumda rakı sarfiyatı artmağa başlamıştır.

Brükselsergisinde Türk pavyonu

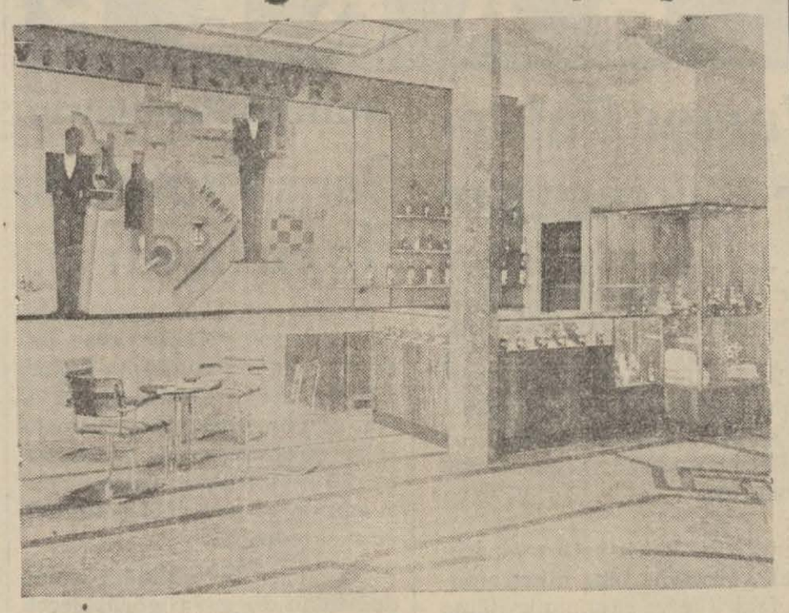

Yukarıki resim, Brükselde açılan evrensel ve arsıulusal sergide Türk sigaralarının, içki ve tuzlarının teşhir edildiği inhisarlar idaresi pavyonunu gösteriyor. Pavyonun açılış töreninde Belçika Ekonomi Bakanı Isacker söz almış, asırlarca evvel Türk mallarının Anverste satıldığını söyliyerek Türk Belçika münasebetlerinin inkişafından bahsetmiştir.

Pavyon zarif bir itina ile döşenmiş ve çok rağbet görmüştür. Belçika gazeteleri Türk pavyonunu bir zerafet şaheseri diye tavsif etmektedirler.

Tayyare Piyangosu

Dünkü Keşidede Büyük Talihliler Kimler Oldu?

Dün tayyare piyangosunun birinci çekilmesi yapılmıştır. En büyük olarak çıkan ikramiye 10.000 liradır. Öğrendiğimize göre bu biletin bir parçası Bayburt fen memuru Kadridedir. Biletini almış olduğu Sirkecide Harp malûlleri kardeşler gişesinden dün parası gönderilmiştir. Bu numaranın bir parçası da Kader gişesi tarafından Heybeliadada ikinci bir bayie verilmiştir. Dün Kader kişesi de 2.45 vapurile Adaya geçerek parayı götürmüştür.

Bugünkü çekilecek olan en büyük ikramiye ile beraber daha zengin mükâfatlar da vardır. Dün kazanan numaraları sırası ile aşağıya yazıyoruz:

10.000 Lira kazanan numara

10631

2.500 Lira kazanan numaralar

8659 3371

1.000 Lira kazanan numaralar

10565 8783

500 Lira kazanan numaralar

2502	5182	6606	8295	8216
10593	12279	12141	14596	15948
24869	25961	28004		

150 Lira kazanan numaralar

5	957	1177	2708	3501
4085	4662	5195	8477	11650
17517	17699	18250	18497	19267
20867	21909	22141	23110	23902
26839				

100 Lira kazanan numaralar

825	1170	3219	4086	4248
4647	5430	5623	5644	5855
6000	6341	7178	7284	7718
9229	9585	9809	9940	11720
12331	12425	13144	14465	15566
16116	16165	16448	18457	19161
20320	21636	22852	23169	23721
24265	24772	26051	27500	29129
29456				

50 Lira kazanan numaralar

186	612	667	682	705
1118	1127	1291	1488	1494
1525	2055	2086	2115	2203
2270	2583	2702	2845	4042
4144	4167	4333	4389	4615
4618	4809	4865	5224	5294
5724	5738	5947	6047	6059
6074	6078	6241	6307	6559
6709	6747	7082	7164	7331
7626	7661	7784	7802	7833
7895	7899	7913	7977	8113
8228	8649	8655	8872	9172
9201	9273	9491	9614	10048
10317	10455	10562	11576	11162
11482	11543	11626	11910	12023
12051	12078	12151	12379	12316
12380	13084	13213	13547	13828
13841	14031	14264	14288	14323
14373	14418	14621	14705	14754
14797	14830	14905	14981	15051
15117	15226	15451	15573	15611
15660	15875	15889	16000	10686
16109	16129	16392	16410	16563
16596	16646	16919	17307	17476
17498	17641	17712	17746	17859
18263	18273	18374	18406	18610
18776	18781	19197	19402	19482
19484	20100	20128	20504	20588
20594	20761	20789	21101	21428
21810	21837	22153	22863	22940
23010	23111	23295	23466	23486
23617	23947	23812	24353	24362
25044	25084	25334	25466	25521
25639	25761	25818	25997	26166
26409	26537	26583	26677	26790
26948	26955	26984	26998	27118
27185	27616	27696	27718	27796
28181	28307	28330	28699	28717
28742	28922	28955	28964	29139
29171	29220	29229	29260	29278
29336				

30 Lira kazanan numaralar

62	480	481	619	652
695	876	931	1060	1457
1666	1679	1849	2189	2379
2527	2532	2849	2874	3131
3401	3527	3694	3780	3894
3963	4204	4511	4669	4832
5110	5162	5167	5177	5266
5409	5434	5958	6003	6168
6283	6563	6592	6609	6873
6944	7505	7795	8111	8126
8162	8365	8459	8621	8842

SAĞLIK OĞÜTLERİ

Şeker hastalığına Kara dut yaprağı

Kara dut yapraklarını kaynatarak suyunu şeker hastalığına tutulmuş olanlara içirmek yakın vakte kadar kocakarı ilâcı sayılırdı. Üç dört yıl oluyor, biri Romanyanın Jassy şehrinde, biri Atinada iki Balkanlı doktor bu kocakarı ilâcını tetkik etmişler ve kara dut yaprağı suyunun kandaki şekeri gerçekten erittiğini anlıyarak bu ilâcı diplomalı hekimler tarafından da kullanılmıya değerli bir dereceye çıkarmışlardır.

Jassy'daki doktor Bart, kara dut yaprağının suyunu, kendilerinde şeker hastalığı olmıyan sağlam insanlara da şu üç türlü halde içirmiştir: Biri aç karnına, biri sun'î olarak fazla miktarda şeker toplıyarak, biri de mahsus bir terkipte yemek yedirdikten sonra.

Bu hallerin her üçünde de dut yaprağı suyu kandaki şekeri eritmiştir. Bundan başka,dut yaprağı suyu içen, kimseler bu suyu içtikten iki saat sonra bir baygınlık geçirmişler, damarlarındaki tansiyon düşmüştür. Bu hal şeker hastalığına karşı kullanılan insülin şırıngalarından sonra da görülür ve kandaki şekerin birdenbire erimesinden ileri gelir.

Atinadaki doktor Emmanuel dut yaprağının şekeri eritmek hassasının yaprağın içindeki tananden geldiğini söyler. Romanyalı doktorun fikrine göre bu hassa tananden değil, dut yaprağında bulunan 2 numaralı B vitaminindendir. Daha başka doktorlar dut yaprağında şekeri mayalandıran bir maya bulunduğu fikrini ileri sürerler.

Herhangi bir ilâç diplomalı hekimlerin eline düşünce böyle fikir ayrılığı çıkar. Zaten ilmin ilerlemesine sebep de fikir ayrılığıdır. Fakat buradaki fikir ayrılığı dut yaprağındaki şekeri eritmek hassasının ancak mekanizmasını anlatmak için olduğuna göre bunun şekerli hastalara dokunacak bir yeri yoktur.

Onun için bilinmesi yetişecek şey, dut yaprağı suyunun kan içindeki şekeri eritmeğe faydalı olmasıdır. Dut yaprağının, bu faydaya karşı, başka bir zararı olabileceği de şimdiye kadar gösterilmemiştir.

Şeker ye, bal ye! diye bağıran dutçuların dolaşmıya başladıkları bu günlerde, kendilerinde şeker hastalığı olanlar, dut yapraklarından toplatarak gelecek yıla kadar içmek üzere saklıyabilirler.

Lokman Hekim

8849	8948	9339	9444	9769
9954	1098	10106	10115	10164
10182	10203	10211	10342	10433
10485	10656	11057	11144	11178
11196	11343	11559	11615	11715
11899	11965	12011	12325	12422
12566	12719	12839	13161	13198
13256	13376	13400	13463	13709
13874	13905	13929	14105	14110
14521	14667	14896	15285	15310
15696	15877	16170	16206	16234
16308	16569	17106	17149	17190
17284	17479	17521	17628	17672
17995	18011	18020	18046	18386
18865	19011	19027	19097	19142
19556	19633	19738	20251	20468
20490	20559	20689	20723	20817
20937	20043	21099	21363	21438
21504	21509	21714	21751	21817
21873	22084	22235	22266	22476
22720	22835	22837	22843	22942
23287	23608	23617	23956	24143
24325	24374	24429	24535	25643
25254	25374	25397	25429	25562
25649	25798	25812	25814	26119
26209	26263	26559	26640	26791
26954	26963	27069	27317	27333
27735	27943	28037	28068	28296
28352	28691	28698	28827	28856
28970	29041	29162	29461	29545
29620	29727	29739	29966	

No. 51

Sarı Bal

Bürhan CAHİT

bunların icap ettirdiği tuvaletler, kıyafetler, kokular ve daha bir çok şeyler...

Pirovani'nin evi gün geçtikçe küçük bir şato halini alıyordu.

Asıl ev sahibi doğrudan doğruya Nandya'ya değil fakat kendi evini süslemek bahanesile bir çok güzel ve lüks şeyler yollayarak alâkasını devam ettiriyordu.

Moreno, bir lâkırdı arasında, Nadyanın buralarda otomobille de gezmenin hoş olacağını söylemesinden cesaret almıştı.

Üç günlük bir seyahattan sonra İspanyol mühendisi Diyarbekirden şık bir spor otomobili ile geldi.

Basibrin'de daha ziyade hayvanla gezmeğe alışmışlardı. Kamyonlar şehre gidip geliyor, yakın yerlerde hep hayvan kullanıyorlardı.

Moreno'nun mavi spor otomobili bütün kasabayı meşgul etti. Mühendis direksiyon kullanmasını da biliyordu.

Bu küçük ve şık otomobilin Basibrin'e geldiği akşam artık işçiler için kulüp vazifesini de gören birahanede yeni bir dedikodu başlamıştı. Moreno'nun atelyesinde çalışan bir ustabaşı biraz da fazla kaçırdığı içkinin neşesiyle:

— Bizim şef akıllılık etti, diyordu. Şimdi Rus karısı ökse gibi otomobile tutulacak. Bizim ki de onu gezdirmek için, direksiyon öğretmek için...

Kahkahalar lâkırdısını tamamlamağa hacet bırakmadı. Ve aşağı sınıfın bu görüşü o kadar isabetli olmuştu ki daha ertesi akşam klâksonu ile kasabanın her zamanki sükûnetini yırtan spor otomobilinde İspanyol mühendisi ile Nadya beraber göründüler. Zaten otomobil kullanmasını bilen Nadya bu değişiklikten pek hoşlanmıştı.

Ve o akşam evindeki toplantıda bu otomobil bahsı açıldığı zaman Moreno tabiî görünmeğe çalışarak:

— Otomobili aldım ama burada pek işime yaramayacak....

Ve Muhtar Arife bakarak:

— Madamın hevesi var. Bura da vakıt geçirir. Zaten bu araba daha ziyade kadın arabası, dedi.

Bir zamanlar yirmi otuz bin liralık lüks marka otomobillere binen Nadya bu nezakete nasıl teşekkür edeceğini bilemedi. Bu defa Moreno'nun kendisinden baskın çıktığını görüp dişlerini gıcırdatan Pirovani'yi çıldırtacak bir sevinçle Moreno'ya yaklaştı, elini uzattı ve ateşli, ümitli kelimelerle ona uzun uzun teşekkür etti. O günden sonra mavi otomobil Nadya'nın evinin önünde görünmeğe başladı.

Basibrin'in dümdüz yaşayışını bulandıran bu hareketler işçiler arasında her gün yeni bir dedikodu kaynattığı gibi patronu da telâşa düşürüyordu. O, Nadya'nın bu münasebetleri, bu kıskançlıkları idare etmek hususundaki vaadına rağmen vazıyetten endişe ediyordu.

İki İspanyol mühendisi artık biribirlerile görüşmüyorlardı. Ve Şahin'in Nadya ile olan dostluğu da tehlikeli bir hal almıştı. Turgut bu mesele üzerinde onunla yüzleşmek istemiyordu. Yalnız parkın açılış şenliği münasebetile Demir beye gönderilecek davet mektubunu Şahin'e verirken delikanlının kızardığını görmüştü. Kasabanın ve şirketin hesap ve idare işlerile beraber sükûnetinden, asayişinden de kendisini mes'ûl gören patron, kendisile beraber çalışanların duygu ve düşüncelerile alâkadar olmayı faydalı buluyordu.

Nadya ve Şahin münasebeti ona ötekilerden daha mühim görünüyordu.

Şahin, iyi yürekli, temiz, sportmen bir gençti. Nadya ile arkadaşlık etmeyi belki de tabiî görüyordu, belki de bu münasebet hakikî bir arkadaşlıktan ileri geçmiyordu.

Fakat aralarında bir Ergu-van vardı ki çok uyanık fıkirli bir kız olmasına rağmen, böyle bir arkadaşlığı tabiî göremiyecek kadar genç ve kıskançtı. Nadya'yı belki tanımıyordu. Fakat ne olursa olsun nişanlısının böyle şatafatlı bir ecnebi kadını ile düşüp kalkmasından kuşkulanabilirdi, ve böyle bir kuşku tehlikeliydi. Erguvan, damarlarında cetlerinin kahraman kanını taşıyan erkek bir dişi idi.

Şirketin çok ağır işleri arasında bütün bu küçük, karışık aile ve arkadaş münasebetlerini de takip eden Turgut bu park eğlencesi münasebetile vaziyeti yakından kontrol edebileceğini ümit ediyordu.

●

Önce küçük, ağaçlıklı bir meydan halinde duran park, şimdi genişlemiş, yolları açılmış, havuzlar yapılmıştı.

Ve bu akşam bayraklar, ampüllerle süslenen parkın tam ortasında Mardin'den getirilen sanatlar mektebi mızıkası çalıyordu. Basibrin'de meydana getirilen küçük bir cazbant da hazırlıklarını yapıyordu.

Parkın dört köşesine kurulan büfelerden davetlilere buzlu portakal şerbetleri, limonata, pasta bisküvi ikram ediliyor, ayrıca bir büfeden birinci sınıf misafirlere viski, şarap, bira gibi alkollü içkiler dağıtılıyordu.

Hasır koltuklarla süslenen ve küçük ampüllerle aydınlanan bir köşe kibar davetlilere ayrılmıştı.

Turgut misafirlerini büyük kapıda karşılıyor, Şahin ve daha bir kaç genç arkadaşı gelenlere yer gösteriyordu.

Nadya, bu akşam, âdeta bir bolaya gider gibi hazırlanmıştı. Kasaba kadınlarını altüst eden o meşhur tuvaletlerinden en dekoltesini giymiş, arkasına beyaz, yakası şık muhteşem bir kap almıştı. Düzgün ve uzun bacaklarını saran ipek gece çorapları parlıyor, beyaz atlas iskarpinleri birer kumru gibi durduğu yerde oynaşıyordu.

Bir kraliçe gibi arkasında o

[Arkası var]

ÖZ DİL SAYFASI

BİR BAŞKA TELDEN

Gözlerimin Çaldığı marş...

Susuzluktan çatlamış, çorak bir tarlaya, bütün bir yıl yeşillik lere susamış bir çiftçinin gözle ri nasıl acıyarak ve acımarak bakarsa ben de kocaman bir ya - zın İstanbul sokaklarından bo- şu boşuna ve başı boş geçip gi- dişine öyle yanarak gözlerimi daldırıyorum. Ve, soruyorum özüme:

— Bu İstanbul mudur? Ben İstanbulda mıyım? Yoksa o be nim İstanbulum tasını, tarağını toplayıp bir başka yere mi göç etmiştir.?

O zaman Sarayburnunun üs- tünden Halicin görebildiğim kı yılarına ve bu kıyılara tepeden bakan tanıdığım izerlere, Gala - taya, Kadıköye, Adalara, Buğa zın iki keçeli yeşilliklerine gocu narak bakıyorum. Hayır... Her şey yerli yerindedir ve tatlı de- nizi, masmavi göğü, ılık güne - şi ile İstanbul buradadır.

Öyle ise bu ne biçim korkulu bir düşdür ki,İstanbulumun so- kaklarında beni tek gezmenle karşılaştırmıyor?

●

Gemisiz rıhtımlar, şamandı - ralar, bomboş müze kapıları ve sinek avlayan otel kapıcıları, bende beliren bir yeni iç sızısı - nın bam tellerine döndüler. Bun ları ben bir piyano kılâvyesinin kimi bembeyaz, kimi kapkara o- lan o büyülü tuşlarına bağlı sa- nıyorum ki, gözlerim, bi[illegible]den ötekine geçerken kulaklarım acı bir kompozisiyon'un seslerini işi tir gibi oluyorlar:

Bu bir ölüm marşıdır. Ve ba na öyle geliyor ki, Şarlar Şarı İstanbulun gözlerimle gördü - güm yasli göçüşüne, bu marşın tek notu oksamayan bir ayak uyduruşu da vardır.

●

Diyesim geliyor ki, biz eğer bir beceriksizliğin kurbanı de - ğilsek sanmalıyız ki, bütün bir dünya ince zevklerini sıyırıp at mış ve bize bir gezmen boyko - tu yapılmıştır.

Nizameddin NAZİF

Hergün 5 Söz

YİRMİ BEŞİNCİ LİSTE

1 — Meyl, Temayül — Eğlim, Eğginlik
Mütemayil — Eğgin
Örnekler: 1 — Oğlunuzun resme eğlimi olduğunu bi- liyorum.
2 — Bu fikri kabul etmeğe onu hiç te eğgin bulmadım.

2 — Tes'id etmek — Bayramak
Örnek: Cümhuriyetin o- nuncu yıldönümünü ne ka- dar çoşkunlukla bayramış- tık.

3 — Yevmi mahsus—Bayragün
Örnek: Bayrak, ancak, Pa- zar günleri ile bayragün lerde çekilir.

4 — Tezahür — Gösteri, Göste- rim.
Nümayiş — Gösteriş
Örnekler: 1 — Gazeteciler salgıtımız Almanyada iken kendilerine karşı büyük dostluk gösterilerinde bu - lunulmuştur.
2 — Bu, etkin bir hareket olmaktan fazla, bir göste - riştir.

5 — Sebat — Dura
Örnek: Durasız adam, ze- kâsını yok yere harcamış olur.

Not: Gazetemize gönderilecek ya- zılarda bu kelimelerin osmanlıcalarının kullanılmamasını rica ederiz.

Yuvamızı Güzelleştirelim

Yuvamızı güzelleştirmek için çok kez çok para istemez. İşte şu iki tahta iskemleyi yaptırmak güç bir iş değildir ve bu iki tahta iskemle bir yuvanın bir köşesini süsliyebilir .

[TAN]IN ÖYKÜSÜ [HİKÂYE]

Küçük Bir Yalan

Genç kadın annesinin, çanta- dan çıkardığı mektupları eline alınca, kahkahalarla güldü. Sonra:

— Anne inandı mı?

— İnandı..

— Demek şimdi ben, "olma- yan oğlu yok bayla,, evleniyo - rum...

— Öyle!..

Genç kadın gülmeyen annesi- ne baktı, sordu:

— Neyin var anne?..

— Onun haline acıdım.

— Çok yufka yüreklisin an - ne!.. Bak ben ne sertleştim. A- cımak duygularım küllendi... Hem bize acı çektirenlere acı - mak boş nesne...

Omuzlarını silkti. Kucağın - daki mektupları alarak, oda - dan çıkarken:

— Anne boş nesnelere canı - nı üzme!.. Yazıktır.

Dedi... Odasına çıkınca, mek- tupları birer birer okudu. Ken- di kendine şaşıyordu. Bunları nasıl yazdığına... Duygulu bir dille yazılmış mektuplar şimdi dizlerinin üzerinde duruyor, genç kadına eski bir duşün baş- ta kalan izleri gibi geliyordu bunlar...

Hayatında bir yabancı erke- ğe yazdığı ilk mektuplar bu... Ve o erkek onu çılgın gibi se- viyordu. Genç kadın, kendine büyük bir tutkunlukla, bağla - nan adamın, sevgisinden güzel duygular duymuş, bunları mek- tuplarına yazmıştı... Aradan ge- çen yıllar hayatını değiştirmişti genç kadının... Büyük tiyatro - nun en iyi oynayan artistlerin - den olmuştu... Bir gün eski bü- yük oyuncuların hayatını ya - zan bir kitap okuyordu. İçinde bir korku doğdu... Ya kendi mektupları da günün birinde böyle yazılırsa?.. O vakıt ayrı- lırken konuştukları sözler aklı- na geldi. Evlenirse, adam onun mektuplarını verecekti.. Anne- sine yalvardı. Plân güzellikle sonunu bulmuş, mektupla- gel- mişti... Genç kadın yerinden kalktı. Mektupları destesile ala- rak kâğıt sepetine fırlattı...

●

Bu günlerin üstünden yıllar geçmişti. Bir gün ona bir kitap getirdiler. Eline aldı. Güzel ba- sılmış.. İçinde kendisinin çocuk- luk hayatından başlıyarak, genç liği ve yaşlılığı yazılmıştı. Yaşlı artist sayfaları karıştırırken gözleri şaşkınlıkla açıldı. Yıl- larca evvel yazdığı mektuplar bu kitaba basılmıştı.. Düşündü. Üzüldü.. Telefonu açarak kitabın yazmanını buldu. Evine çağırdı. Aradan bir az geçmişti.. Genç bir adam geldi.. Yüzü şeytanca gülüyordu. Yaşlı artistin ellerine sarıldı:

— Kabahatimi bana bağışla- yınız, dedi. Hepsini size anlata- cağım. Hayatınızı yazmaya baş- ladığım vakit sizden izin iste- medim. Bir sürpriz yapmak is- tiyordum. Aylarca araştırdım. Çocukluğunuzu kocamış dadı- nızdan, gençliğinizi arkadaşla- rınızdan öğrendim. En büyük araştırmam hayatınızda yazdı - ğınız sevda mektuplarını ele ge- çirmekti. Bunu da buldum. Belki tam sevda mektubu de- ğildi bunlar, fakat çok güzel ya- zılmışlardı. Yaşlı artist şaşarak dinliyordu. Sordu:

— Ben o mektupları geri al- mak için yalancı bile olmuştum. Aldım ve attım.

Genç yazman güldü:

— O, adamı buldum. Mek- tupları size geri verirken birer örneğini çekerek kendinde sak- lamış, bin dereden su getirerek, ondan aldım.

Olan olmuştu. Yaşlı artist güldü:

— Hayatımda bir küçük ya- lan söylemiştim, o da boşuna çıkmış, dedi..

Cahit UÇUK

BULMACA

Bulmacalarımız öz türkçedir. Şek- limizin boş gözlerine karşılıklarını yer leştiriniz. Yedi gün arka arka bul- macamızı doğru çözülmüş olarak gön- derenler arasında kurga çekiyoruz. Armağanlar veriyoruz. Bulmacaları- mızı istediğiniz gün çözmeğe başlaya- bilirsiniz elverir ki yedi gün arka ar- kaya çözülmüş olsun. Karşılıkları "Is- tanbul (Tan) bulmaca servisine yol- layınız.

●

Birinciye: Gümüş saat.
İkinciye: Maroken bir cüzdan.
Üçüncüye: Bir stilo.
Dördüncüye: (Tan)ın bir senelik abonesi.
Beşinciden onuncuya kadar: (Tan) ın altı aylık abonesi armağan edile- cektir.

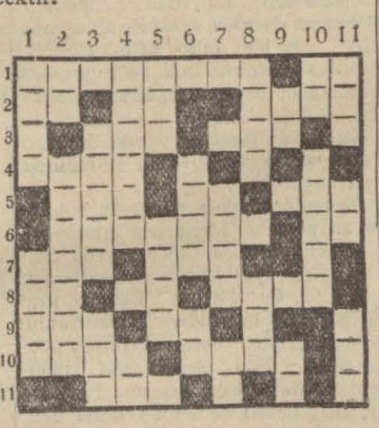

SOLDAN SAĞA

1 — Meclis (8) Kamer (2).
2 — İdamet (2) rabıt edatı (2) ön- değil (4)
3 — Murg (3) Rabıt edatı (3)
4 — Millet (4).
5 — Meyan (3). Rüzgâra emir (2) Türkiyenin en büyük gazetesi (3).
6 — İstanbulda bir semt (7). No- ta (2).
7 — Seyrek değil (3) Yokuş (3).
8 — Sanat (2) Nota (2) Az sıcak (4.)
9 — Cezire (3) Rabıt edatı (2)
10 — Mantar (4) Erkek keçi (4)
11 — Bir adet (3).

YUKARDAN AŞAĞI

1 — Halk (4) Vakti bildirir (4).
2 — Akıl (2). Lâf (7).
3 — Yağmursuz (5). Sonuna bir (S) koyarsanız öküz olur (3).
4 — Millî (6). Beyaz (2)
5 — Ceset (3). Nezir (4).
6 — Vapur (4), Köpek (2).
7 — Bol değil (4). Genişlik (2).
8 — Sahilde bulunur (4) Bir maç ismi (3).
9 — Nota (2). Lâhim (2).
10 — Beyaz (2). Saç düzeltir (5).
11 — Okun gergin yeri (3). Istif - ham (2). Kraliçe (3).

KILAVUZ İÇİN DERSLER

— 31 —

Bir gün bir Bulgar politikacısı köylülere diyordu ki:

— Eğer beni saylav seçerseniz, si- ze okul yapacağız, yol yapacağız, köprü yapacağız..

Köylünün biri bağırdı: — Fakat burada nehir yok.

— Nehir de yapacağız.

İşte frenklerin demagog, osmanlı- canın avampesend dediği karalak bu- dur.

Biz ne kral, ne de karal isteriz.

Yaptıracağım ev için miymardan bir öntasar istedim.

Kimseye karaç'ta bulunma.

Büyükdere kıyasını, kimin yaptığı henüz anlaşılamamıştır.

Biz devrim için bir yöney gençli- ği isteriz.

Ne zaman bir aydan fazla Avru- pada kalsam, yurdsama acısına tutu- lurum.

Boş savalarla vaktini kaybetme!

Bu misallerde geçen kelimelerin karşılıkları:

Avam — Karal
Demagog — Karalak
Avan proje — Öntasar
Bühtan — Karaç
Cinayet — Kıya
Cephe — Yöney
Daüssıla — Yurdsama
İddia — Sava

●

Emanet — İnam
Emanet etmek — İnamlamak
Gençler, cumuriyet size Atatürkün en büyük inamıdır.
Sırrını kimseye inamlama.

●

Facia — Acın
Onun bütün ömrü acın içinde geçti.
Yugoslavya Marsilya acınını unut- mıyacaktır.

●

Feragat — Özgeçi
Eğer baştakilerde özgeçi olmasa, devrim tutunamaz.

●

Feryad — Haykın
Ta uzaktan bir çocuk haykırısı duydum.
Bu söz dünkü yazımızın yedinci böleğinde idi.
Hoca Nasraddin'in hangi anlatığı- nı daha çok seversiniz?

Fıkra — Bölek, anlatık
Güderge'siz adam hiçbir başarığa eremez.
Bozutçu ve kovcu olmayınız. Öç- güderlikten sakınınız.
Tavana vurduğunuz bu renk bana yabansı geliyor.

Fikri takib — Güderge
Fesad — Bozut
Müfsid — Bozutçu
Gammaz — Kovcu
Kindar — Oçgüder
Garib ve acayib — Yabansı

Yeğritmek

Bir kurumu yeğritmek (ıslah etmek) onu yeni baştan kurmak tan zordur, derler. Eskiye ya - ma vurmaktansa, yepyenisini kullanmak yektir. Yeğ'in kökü yeğritmek'ten gelir.)

No. 24

YOSMA!

Etem İzzet BENICE

bir yumruk indirdi. Gözlerim- den ateş taşıyordu. Kin, öfke göğsümü tırmalayan bir yumru gibi yüreğimin başında katıl- mış, beni çırpındırıyordu!

Dişlerimi kısa kısa boynumu önüme eğdim:

— Peki babalık..

Dedim. Bu:

— Peki...

Deyişte bütün kanımı dağla- yan bir sızının tokluğu, katılığı vardı. Haldun'a döndüm:

— Buyrun gidelim..

Dedim.

Haldun beni aldı; bir otomo- bile bindik. O günler her şeyin acamısı idim. Nereye gittiğimizi gitmekteki keyfi şimdi hatırlı- yorum, biliyorum. Ay doğmuş- tu. Haldun İstinye tepesinin büğrüleri üstünden Boğazı, ayı, doya doya seyretti, beni kolla- rının arasında sıkıştırdı, öptü, sonra şoföre:

— Bükreş oteline çek!.

Dedi. Bu otelde kendisinin temelli bir odası varmış. Gece yarısını geçiyordu. Otele geldik. Beni odasına çıkardı. Bir küçük şişe rakı daha getirtti.

— Siz de babalığımın benze- risiniz. Çok içiyorsunuz..

Dedim. Güldü:

— Senin için içiyorum. Her akşam içmem..

Diye sözümü karşıladı. Beni de zorladı:

— Siz de içeceksiniz.

— İçmem. Şimdiye kadar ağ- zıma sürmüş değilim..

Dedim. İçip içmemek çekiş - mesi epey sürdü. En son:

— Bir damla.. bir damla.. bir yudum!.

Diye diye bana da içirtti. Her yudum rakıda Hüseyin'e karşı duyduğum öfke yüreğimde da- ha çok kabarıyor, içim içime sığ- mıyordu. Ondan öç almak için sinirlerimdeki gerginliği Hal - dun'un kolları arasına kendimi atarak sindirmek, gevşetmek istiyordum. O da benim bu yuf- kalığımı anlamış olacak ki, bin bir dil döküyor, bütün güçünü dilinde topluyor, bülbül gibi şa- kıyor, kendi elile beni soyuyor- du. O da, ben de içiyorduk. Bir dakika geldi ki onun beni çarça- buk yumuşatmak, kendine mal etmek yolundaki şakılamalarına karşılık:

— Haldun, bütün bu sözlerin yersiz.. Ben seninim

Dedim. Haldun'un kırk yıllık tanışı imişim gibi, baştan başa soyundum. Bir sıçrayışta onun kucağına oturdum, kendimi tö- kel onun kolları arasına bırak- tım. Bu bırakışta bütün öfke- min dinlenişi vardı!

Yatıyorduk. Ona etimi, tadı- mı verirken duygularımdaki bü- tün ıstırap ve öfkeyi de öldürü- yor, dudaklarım onun dudakları arasında kısılırken gırtlağımı, ağzımı dolduran bütün tükrük- leri babalığımın yüzüne savuru- yorum, sanıyordum.

Sabahleyin saat on birde zor uyandık. Kahvaltı ederken Hü- seyin'in ikinci gez geldiğini bil- dirdiler, Haldun gözümün içine baktı. Bu bakışta bin bir anla- tım vardı.

— Gelsin!

Dedik. Biraz sonra geldi. Kıs- kanmasını, para için beni sattı- ğından üzülmesini, öfkelenme- sini bekliyordum. Oysam aldan- mışım. Tersine o geldi, iki bük- lüm oldu, Haldun'u esenledi. Yılışa yılışa:

— Geceyi nasıl geçirdiniz?

Diye sordu, sözüne ekledi:

— Beğendiniz mi Safiye'yi?.

Haldun:

— Bayıldım bile...

Dedi, derin bir bakışla göz- lerimi okşadı. Hüseyin:

— Tabiiğ. Onu ben yetiştir- dim!.

Diyerek sıkılmadan bir de övünç duydu. Haldun sözü kısa kesti. Kalktı, ceketinin cebin - den para çantasını çıkardı:

— Size yüz lira daha Bay Hü- seyin. Yarın sabah Safiyeyi yine buradan alırsınız olmaz mı?.

Dedi. Hüseyin, sevincinden deli olacak gibi idi.

— Peki bay direktör.. Kalsın!

Dedi. Bir yağmadan para ka- parmış gibi yüzlük kâğıdı Hal- dun'un elinden soluk soluğa al- dı ve bir dakika daha durma- dan:

— Allah rahatlık versin...

Diye odadan çıktı. Ve o gün, o gece de Haldun'la birlikte orada, o odada kaldık.

Hanife Kadın, sen bu başlan- gıçtan sonra Hüseyin'in ve be- nim işlerimize bakmak için ara- mıza geldin. Geldiğin günden- beri de benim hep böyle etimi, tadımı, kadınlığımı satarak Hü- seyin'e yedirdiğimi görüyorsun. Herif beni bir çiftlik işletir gibi işletiyor. Hem de çıkışa çıkışa; korkuta korkuta!. Ben kazanı- yorum, o yiyor. Son meteliğine kadar. Fakat, bayık, bir gün ge- lecek, ödeşeceğiz.

Bütün bu sözleri Hanife Ka- dının göğsüne başını dayayarak ağlaya ağlaya anlatan, satılığa çıktığı günü gözlerinin önünde ve kafasının içinde iyiden iyiye berkiten Safiye, en son göz yaş- larından daha ağır bir sızının duygusu ile yere yuvarlandı ve baygın inildemeğe başladı.

Bu inildeyişte bütün bir ya- şayışın ıstırap olup ayaklanışı vardı!

Doktor soruyor

Doktor genç kızın karşısında yine onu ilk gördüğü gün gibi sözlerini teker teker, ağır ağır söyliyerek soruyordu:

— Yedi gün bitti öyle mi?.

Beyaz t e n i üzerine serpi- len pembelikler arasından par- layan siyah, simsiyah, iri, kat- merli, gölgeli gözleri ile her gö- reni büyüleyen ergen kız da yine onu ilk gördüğü gündeki gibi titrek sesi, utangaç duruşu, bir- denbire önüne eğilen başı, kıp- kırmızı kesilen beti ile doktorun sorgularını karşılıyordu:

— Yedi gün bitti. Onun için geldim.

— Baş ağrılarınız geçmedi mi?.

— Geçmedi, arttı!

— Verdiğim ilâçların hepsini aldınız mı?.

— Dediğinizden başka hiçbir şey yapmadım.

[Arkası var]

EKONOMİ

ALIŞVERİŞ · EKİM · SANAYİ · BORSA

Üç Kuvvet: Kömür, Petrol, Su

Kömür, petrol, su!.. Bu üç kuvvetin — yalnız ekonomi, kapital âleminde değil — sıyasal, ulusal alanda mühim mevkii vardır. Bu üç kuvvete en çok dayanan en güçlü, en zorlu ulustur.

18 inci asrın ortalarına doğru dünya kömür istihsali 200.000 ton kadardır. Bunun da hemen hemen yarısını Fransa çıkarırdı.

Kömür, bundan elli yıl öncesine kadar rakipsiz idi. Yirminci asrın makineleşme, rasyonalleşme işinde en önemli âmil kömür oldu.

Kömürün istihsali son 150 senelik kısa tarihinde 3000 misli arttığını görüyoruz. Bir isatistikte 1929 yılındaki acun kömür istihsali 1 milyar 560.000.000 tondur.

Kömüre sonradan rakipler çıktı. Petrol ve su!.. Sarı ve beyaz kuvvet!.

İşte 1913 te dünyanın işletme kuvvetlerini, üç eleman, aralarında şu nispetle paylaşıyorlardı.

Kömür ile	95.5 %
Petrol ile	7.2 %
Su ile	2.3 %

1930 senesinde kömür, mevkiinden % 18 kaybetti. İşletme kuvvetinde taş kömürünün mevkii %69.4 oldu. Linyit kömürü ile beraber % 74.5.

Petrol ise %190 bir terakki gösterdi. 1930 da petrolun dünyada işletme kuvveti nispeti %20.7 oldu.

Su kuvveti de %160 arttı. İşletme kuvvetindeki yeri % 5.8 i buldu.

1913 ile 1929 arasındaki kömür kullanılmasının artışı % 10 dur. Fakat 1929 - 1934 arasında düşüş nispeti de % 20 dir.

Buna karşı petrol istihsali başdöndürücü bir hızla ilerliyor. Petrolün istihsali 1934 ün ilk dokuz ayında 1933 ün ilk dokuz ayından 60 milyon baril fazladır. Yani:

1934 te	1.123.186.459
1933 te ise	1.063.163.224

barildir.

Birleşik Amerikada artma miktarı 4.064.000 barildir . Nispeti % 0,59.

Diğer memleketlerde ise çoğalma 55.959.235 barildir. Artma nispeti % 14.62 dir.

●

Petrolün ehemiyeti,genel savaştan bilhassa Alman - İngiliz İskajarak deniz kavgasından sonra belirmiştir.

Son zamanlarda tecim ve en çok harp gemileri işletme kuvvetini petroldan almakta büyük fayda bulmaktadırlar. Her ulus deniz yapılarının kazanlarını petrole uydurmaktadırlar.

Bundan başka otomobiller, tayyareler, top çekenler, tanklar yalnız petrolle işler. Petrolü olmıyan bir memleket bütün bu müdafaa vasıtalarından mahrum gibidir. Öyle ya, arkası gelmeyince nekadar depo edilebilir?. Hem muhafazası da ne güç!..

İşte yukardaki şu genel bakıştan sonra petrol araması gibi önemli bir işi ortaya çıkaranları takdir etmiyecek bir Türk var mıdır?.. 300.000 lira sarfedilmiş veya daha fazla edilecek?.. Evet, edilecek, hem edilmeli de... Bu fıkara milleti zengin bir işe giriştirmekle hiçbir zaman hata edilmemiştir.

Musulun yakın tarihi gözönünde. **"Petrol Musulda sathidir, işletmeğe müsait değildir. Hem hangi sermaye ve teknisiyenlerimizle,,** dendi, durdu. Yıllar geçti. Oralarını ve onu Türk bayrağının altında süngülerimizle koruduk, yer yüzünden sızanlarının da Basra körfezine akmasına baktık. İşte nihayet yalnız Gerkükde Babagurgur mevkiindeki bir kuyu günde 12000 ton petrol fışkırttı. Şimdi kapitalizm milyonlarını o zenginliğin üstüne serdi.

Belki de ayni teraneyi bugün de, üfürenler vardır. **"Türkiyedeki petrol sathîdir. İşletmeğe müsait değildir. Hem hangi sermaye ve teknisiyenlerimizle,,**

Bu sözler yurt sevenlerin ağzından çıkmaz. Bugünkü tayyarelerimizi, yarın çoğalacak uçaklarımızı onunla işleteceğiz. Toplarımızı, tüfenkleri - mizi onunla yağlıyacağız, ona muhtacız. Mademki toprak üstüne kadar da sızıyor. İşleme kabiliyetini meydana çıkarmalıdır. Evet, petrolün arsıulusal ehemmiyeti kadar da dalaveresi vardır. Bu dalavereyi de yenecek organizasyondur. Hem çok sıkı bir organizasyon!. .

İşte Musulun yakın tarihi gözümüzün önünde...

Türkiye topraklarının birçok yerlerinde de bu değerli akıcı cevher sızmaktadır. Bunlardan hangisinin işletmeye elverişli ve kârlı olduğunu bilgili, sıkı bir etüt belli edecek. Petrol alanlarımız çok olduğundan ümidimizin büyüklüğü haksız değildir.

Bu iş bir taraftan yapıla dursun. Fakat bugün petrol yalnız su halinde fışkırmıyor ki.. .

Almanlar memleketlerinde bulunmıyan petrolu kömürden çıkarıyorlar. Şimdiye kadar Almanyada terkibi petrol synthétique istihsal eden yalnız "İ. G. Farben Leunwerke,, idi. Bu esas üzerinden Almanyanın 1934 senesinde petrol istihsali 200 bin tondur. Son zamanlarda diğer firmalar da fabrika inşasına başladılar, dört tanesi de bitmiş, diğer üçü de yapılmaktadır. Ruhr'da Mülheimdaki fabrika 125.000, Schlesien'deki Waldenburg'da 80.000 ton istihsalât kabiliyetindedir.

Sanayileşme programına göre Almanya petrol ihtiyacını 1937 yılında kâmilen dahilden kendi temin edecektir. Fransız fen gazeteleri bunu çok iyi görücülüğe hamlediyorlar, ancak Almanların buna 1940 da muvaffak olacaklarını yazıyorlar. Yani esasa bir şey diyemiyorlar.

Bu hal ortaya bir hakikat çıkarıyor: Düne kadar kimya lâboratuvarlarında profesörlerin bir kaprisi olan kömürden petrol çıkarma artık ekonomik bir iş olmuştur. Acun tecim ve kapital alanına yayılmakta, hatta yayılmıştır bile.

Biz de Zonguldakta bir sömi antrasit fabrikası kurduk. Taş kömürünün şimik ve değerli maddelerini alacağız. Bu arada benzin de elde edeceğiz. Şunu da ilâve edelim ki, kömürden çıkan benzin tayyarelerin en emniyetli işlerinde, meselâ en yüksek rekorlarında kullanılıyor.

Fakat ne de olsa, burada çıkacak benzin bizim ihtiyacımız karşısında zemzem suyu kadar azdır. Tayyarelerimizi besliyemez. Halbuki bizim bu akıcı maddeyi mutlaka elde etmemiz, yalnız ekonomiz için değil, ulusal müdafaamızın bütün vasıtaları için lâzım. Hem çok, pek çok lâzım!..

O halde ne yapmalıyız?..

Maden kömürü alanlarımız bol ve geniş. Zonguldağın işliyen dar sahasında bile bugünkü istihsalimizi birçok misline kolaylıkla arttırabiliriz.

Söğütözü civarının maden kömürleri tamamen bir kız gibidir, el sürülmemiştir. Hem cins, hem de miktardan yana Zonguldak havzasının üstünde olduğunu mütehassıslar iddia ediyorlar. Analiz raporları da meydanda ya.

Kömür istihsalimizi arttırmak, satabilmek için dış piyasalarda amansız bir rekabetle çarpışıyoruz. Beri yandan da petrol ve müştakkatı için yabancılara milyonları her yıl veriyoruz.

Bunlar bize gösterir ki, kömürden petrol çıkarma bize değerli bir etüt, hatta hemen ortaya çıkacak bir iş mevzuudur.

●

Bundan başka bizim yer yer rasgeldiğimiz bitümlü şistlerimiz var. Şist bitüminelere de katılaşmış petrol dense yanlış değildir .Belki bunlardan işletme gözüyle en iyisi, İzmit civarındaki Bahçecik bitümleridir. Genel savaşta kendi mühendisleri fakat Türk hazinesinin parasiyle yapılan umumî maden etüdü neticesinde Almanlar Ergani bakır mâdeninin, Avusturyalılar da Bahçecik madeninin — sulhün aktinden altı ay sonra işlemek üzere — imtiyazını istemişlerdi. Bu madeni de İtibarı Millî bankası — Tıpkı Ergani gibi — bir Avusturyalı banka ile beraber mukaveleyi imza edip ticaret nezareti dosyasına teslim etmişlerdi. Bu vak'ayı yazmaktaki amacımız Bahçecik madeninin işletme kabiliyetini anlatmak içindir .

Bugün şimik fabrikalar istihsalâtında fen çok ilerlemiştir. Son analizler de gayet iyidir. Saha da milyonlarca ton gösteriyor.

Petrol kaynağı işi nekadar değerli ise de bunun tatbik sahasına çıkması da zaman, biraz da şansa bağlıdır. Bu iş yapılırken bugün ulusal petrol ihtiyacımızı acaba buralardan temin edemez miyiz? Belki arama işine döktüğümüz para ile böyle bir fabrika kurar, istihsalât devrine geçebiliriz. Vakıâ akıcı bir halde petrolu toprakta bulmak daha kârlı olabilir, ama aradığımız cenup hududuna çok yakın sahalarda çıkacak petrolun kurulması, korunması, nakliyesi de, Bahçeciğin deniz kenarındaki vaziyetile karşılaştırınca, bu ölçüştürmeden acaba Bahçecik bitümleri lehine önemli bir nokta bulunmaz mı?..

Evet, bunların hepsi şeflerin onayına değer etüt mevzularıdır. Çünkü yurd ve ulus meselesidir.

Sadrettin ENVER

BORSA

11 Haziran SALI

PARALAR

	Alış	Satış
Sterlin	617,—	620,—
Dolar	124,—	126,—
20 Fransız Frangı	166,—	168,50
20 Liret	198.—	202,—
20 Belçika Frangı	80,—	81,—
20 Drahmi	23.—	24,—
20 İsviçre fr	810,—	814,—
20 Leva	22,50	23,50
Florin	81.—	83,—
20 Çek Kuron	96,—	98,—
Avusturya şilin	21,50	23,—
Mark	40,—	42,—
Zloti	23,—	24,—
Pengo	23,50	24,—
20 Ley	14	15,—
20 Dinar	52.—	54,—
Yen	30,—	31,—
İsveç Kuron	31,—	32,—
Altın	945,—	46,—
Mecidiye	58,50	59,—
Banknot	228,—	230.—

ÇEKLER

	Kapanış
Fransız Frangı	12,04
İngiliz lirası	618,50
Dolar	0,79,88,14
Liret	9,62,75
Belga	4,70
Drahmi	83,71,50
İsviçre Frangı	2,43,97
Leva	63,84
Florin	1,17,70
Çekoslovak kuronu	19,03
Avusturya	4,24,25
Pezeta	5.81.43
Mark	1,97,15
Zloti	4,21,—
Pengo	4,51.40
Ley	78,54,43
Dinar	34,96,33
Yen	2.78.30
Cernovets	10,98
İsviçre kuronu	3,15

ESHAM

Iş Bankası Mü-	90.—
" " N.	9.50
" " H.	9,70
Anadolu % 60	25,35
" % 100	42,50
Sirketihayriye	16.—
Tramvay	29,—
Bomonti - Nektar	8,25
Terkos	16,10
Reji	2,43
Aslan Çimento	10,15
Merkez Bankası	58,25
Osmanlı Bankası	27,—
Telefon	12,50
İttihat değirmencilik T.A.Ş.	8.—
Şark Değirmenleri	0,70
Şark merkez eczanesi	4,60

ASKERLİK

YAZAN M. ŞEVKİ

Hava Saldırışlarına ve Gaz Muharebelerine Karşı Korunma Tedbirleri

Gaz maskelerini tecrübe eden bir müfreze

— 5 —

Gaz sığınakları:

Zehirli gazlardan topluca korunma, bilhassa daha sulh zamanında yapılmış güzel terti - batlı sığınaklarla mümkündür. Bu sığınaklar bir defa tahrip bombalarile yıkılmamak için yer altında ve üzeri 3 - 4 metre kalınlığında beton, yahut toprağın cinsine göre 20 - 25 metre toprak tabakasile örtülü olur. Sonra içerisine zehirli gazın gir memesi için pencere ve kapısı çok mazbut yapılır. Pencere ve kapının kenarlarına lâstik veya kumaş kaplıyarak aralık bıra - kılmaz.

Bunlara rağmen zehirli gazın içeri girmemesi için en iyi çare içerideki hava tazyikini yüksek tutmaktır. Meselâ kuvvetli tulumbalar vasıtasile ya hayli yükseklerden veya çok uzaklardan temiz hava emerek içeriye tazyik etmek, dışarıya nazaran yüksek tazyiki mümkün kılabilir ve içeride bu tazyik yüksekliği olunca gaz da giremez. (Bu tazyik fazlalığı 18 - 20 milimetre cıva sütunu kadar olmalıdır.)

Gazları düz arazide 15 - 20 metre kalınlığına kadar teksif etmek hayli güç bir iş olduğu için bu gibi yerlerde bu irtifaların daha yukarısından bacalarla hava emerek sığınak içerisine üflemek zehirli gazlardan korumaya yararsa da bomba tesirile bacanın yıkılması kabil olduğu için hücum esnasında bu tesisatın faaliyetten kalması tehlikesi vardır. En iyisi mümkünse yer altından ve çok uzaklardaki tepe, tümsek gibi tabiî yükseklikler içerisinden geçirerek hava çekmektir.

Bu sığınaklara en evvel maske kullanamıyacaklar, çocuklar, hastalar, teneffüs güçlüğü çekenler alınır, yer mahdut ise maskeliler için başka sığınaklar veya odalar ihzar edilir. Hava alıcı ve hava kirlenirse temizleyici tertibatı olmayan, kapı ve pencereleri çok muntazam bu - lunmayan yerdeki sığınakları emniyet yerine tehlike getirirler. Çünkü zehirli gazların ağırlığı hemen daima havadan çok fazla olduğundan bu yavaşçacık yerlere akarlar ve zehirlenme tehlikesi dışardan daha fazla olur.

Evlerin bodrum katında yapılacak sığınaklarda da keyfiyet aynıdır. Bütün kapı ve pencereler pek muhkem kapatılır, geriye tek bir kapı bırakılır, bunun üzeri de hücum esnasında sık bez örtülerle kapanır ve bezler gazı geçirmiyecek mayilerle ıslatılır.

Zehirli gazlarla kirlenmiş yer leri temizlemek te haylı güç bir iştir. Binaların içinde hariçten hava almak ve tulumbalarla bunu tazyik etmek tertibatı yoksa saman, ot gibi şeyler yakılır ve bol duman ve hava cereyanı temin olunur. Püskürgeçler ile gazların tesirini izale edici kimyevî maddeler sıkılır. (Meselâ iperite karşı sulu kireç kaymağı.) Bu işler, başına müvellidülhumuza aleti geçirmiş ve dışardan teneffüsü menedilmiş kimseler tarafından yapılır.

En büyük tehlike iperit gazından gelir. Gece atılan iperit gazları mayi halinde yere düşerler ve sabah güneş çıkıp ortalığı ısıtınca bu gaz tebahhur ederek yayılır ve en büyük fenalığı yapar. Bu sebeple gece bombardımana uğramış yerlerde ertesi sabah çok temkinli hareket etmelidirler. İperitin tesiri de hemen görülemiyeceği için farkına varılmadan zehirlenmek kabildir.

Yüksek otlu, ekinli yerlerde bunların yakılmasile temizlik yapılır. Yalnız yakma esnasında rüzgâr altında bulunup çıkan gazları teneffüs etmemelidir.

Yiyecek ve içecek seyler hava geçmez kaplar içinde ve üzerleri muşambalarla örtülmüş olarak korunur. Sonra bunların üzerine su sıkılarak veya bolca dökülerek temizlenirler. Muşamba olmazsa yağlı kâğıtlarla (parşömen kâğıtları) örtmek te işe yarar.

Çok fazla gazla bulanmış elbise ve çamaşırlar yakılır. Az bulaşıkları yazın bir hafta, kışın 14 gün kadar açık havada asılır, yahut akar su altında 5 - 6 saat tutulur.

Bulaşık oda tabanlarının temizlenmesi için yere bir kısım kireç tozuna karıştırılmış 2 - 3 kısım toprak 5 santimetre kalınlığında serpilir, bunun üzerine de 10 santim kalınlığa kadar toprak veya kömür tozu dökülür. Kireç tozu yoksa alt tabakanın kalınlığı 10 santimetreye çıkarılmalıdır. Eğer gaz iperitse tabaka bundan az olduğu vakit tehlikeli olabilir.

— SON —

No : 49

KIRMIZI VE SİYAH

STENDHAL

— Ey hıristiyan kızları! bu dünyanın en büyük krallarından brini, kadir ve kahhar Tanrı huzurunda diz çökmüş olarak gördüğünüzü hatırınızdan çıkarmayın. Din uğrunda çalışmış olanlar ne kadar zayıf olursa olsun, dünyada kötülük görüp Eren Clément gibi öldürülse bile yine ahrette üstün gelirler. Siz bu günü, ömrünüz oldukça unutmıyacaksınız, değil mi, hıristiyan kızları ? dinsizden nefret edecek ve büyük, kahhar, fakat rahim olan Tanrı'ya sadık kalacaksınız.

Paskapos bunu söyledikten sonra emir verir gibi bir tavurla ayağa kalktı ve bir ilhama ermiş gibi elini kaldırıp:

— Söz veriyor mısınız? dedi.

Kızlar, gözlerinden yaşlar boşanarak cevab verdiler:

— And içiyoruz!

Paskapos gök gürültüsünü andırır bir sesle devam etti:

— Kahhar Tanrı andınızı duyuyor.

Ayin sonuna ermişti.

Kral bile ağlıyordu. Julien, bundan ancak çok zaman sonra bir cesaret gösterip, erenin kemiklerinin nerede olduğunu sorabildi; bu kemikleir Bourgogne dukası Philippe le Bon'a Papa'nın gönderdiği söylenirdi. Julien'e, kemiklerin o balmumundan heykelin içinde saklı oldu - u cevabını verdiler.

Kral, kendisi ile birlikte chapelle'e girmiş olan kızların kollarına,üstü sırma ile: DİNSİZE LANET, TANRIYA SONSUZ İBADET sözleri işlenmiş bir al kurdela takmalarına izin vermek lutfunda bulundu.

M. de La Mole, köylülere on bin şişe şarab dağıttırdı. Akşam Verrières'de liberaller, kral taraftarlarından da fazla şenlik yapmak için bir bahane buldular. Kral, yola çıkmadan önce, M. de Moirod'ya hatır sormağa gitti.

Bölüm XIX

DÜŞÜNMEKTEN İSTIRAP DOĞAR

Her günkü hadiselerin tahaf tarafı gözlerimizi alır da ihtiraslarm asıl felaketini görmez oluruz. — BARNAVE

M. de La Mole için hazırlanmış olan odanın, kral gittikten sonra, yine eski eşyasını yerleştirirken Julien, dörde katlanmış, gayet kalın bir kâğıt buldu. Birinci sayfasının altında şu satırları okudu:

Senato üyelerinden, *** nisanları chevalier'si, v.s. v.s., S. E. M. le Marquis de La Mole'a.

Bu, bir aşçı kadın elinden çıkmış gibi koca koca harflerle yazılmış bir istida idi.

"Monsieur Le Marquis,

"Bütün hayatımda dinimizin emirlerinden ayrılmadım. Menhus 93 yılında Lyon şehri muhasara edilip üzerine bombalar yağdırıldığı zaman ben de Lyon da idim. İbadette kusurum yoktur; her pazar mahallemin kilisesine, ayine giderim. Her yıl paskalyada perhizde kusur etmem, menhus 93 yılında da perhiz tuttum. Yemeklerimi pişiren kadın, devrimden önce çok uşağım, hizmetçim vardı cuma günü et yemez. Verrières'de herkesin saygısını kazandım, bu saygıya cidden lâyık olduğumu da söyliyebilirim. Diniğ alaylarda sayvanın altında, Bay papasla Bay belediye reisinin yanında yürürüm. Merasim günlerinde, kendi paramla aldığım mumu yakıp elimde taşırım. Paris'te, Finans bakanlığında, söylediklerimin doğruluğunu gösteren vesikalar vardır. M. le Marquis'den, Verrières piyango başatıcılığının bana verilmesini rica ediyorum; şimdiki başatıcı pek hasta olduğundan yeri, her ne suretle olursa olsun, açılacaktır; zaten seçimlerde liberallere rey verir, v. s.

"De Cholin"

Bu istidada, *De Moirod* imzasını taşıyan ve: "Sadık tebaadan M. de Cholin'den dün (1) de bahsetmek şerefine nail olmuştum,, diye başlıyan bir derkenar vardı.

Julien kendi kendine: "Bak, dedi, Cholin budalası bile bana ne yoldan gitmek gerektiğini gösteriyor.,,

Kral, Agde paskaposu, Marquis de La Mole, on bin şişe şarap üzerine, Moirod zavallısının attan düşmesi ve nişan almak umudu ile tam bir ay yatıp evinden çıkmaması üzerine bir yığın yalanlar uydurulmuş, budalaca sözler söylenmiş,gülünç münakaşalara girişilmişti; fakat kralın gittiğinin haftasında bütün bunlar unutulup yalnız keresteci - nin oğlu Julien Sorel'in fahrî muhafız bölüğüne nisbet gibi sokulması, bu son dereceyi bu - lan hayâsızlık hatırlarda kal - mıştı. Sabah akşam kahvede sesleri kısılıncaya kadar eşitlik fik rini yaymağa çalışan zengin kumaş fabrikatörlerinin bu hususta söylediklerini bir dinlemeli idi! Bu edebsizce iş hep o Madame Rênal denilen kibirli kadının işi değil miydi? Neden yapmıştı? Anlamıyacak ne var? O küçük abbé Sorel'in güzel gözleri, pembe yanakları, niçin yaptığını istenildiğinden iyi anlatmıyor mu?

Vergy'ye döndüklerinden az sonra çocukların en küçüğü Stanislas - Xavier bir hummaya tutuldu; Madame de Rênal de birdenbire müthiş vicdan azapları çekmeğe başladı. Yaptıklarından ilk defa olarak böyle sürekli bir surette nedamet duyuyordu ; ne kadar büyük bir günah işlemiş olduğunu, bir mucize ile gözleri birdenbire açılmış gibi, şimdi anlıyordu. Gerçi dindarlık onun ta içine işlemişti, fakat o ana kadar işlediği suçun Tanrı gözünde ne kötü bir şey olduğunu düşünmemişti.

[Arkası var]

N. Ataç

(1) Fransızcada, de Moirod'nun imlâsının bozukluğu gösterilmek için (hier), (yert) şeklinde yazılmıştır.

SPOR

FENERBAHÇENİN 27 İNCİ YILDÖNÜMÜ

İsviçrenin Meşhur "Servet,, Takımı 16 Haziranda Fenerle Karşılaşmağa Geliyor!

Libertas, Apollon, Seget Gibi Külüstür.

Takımlardan Kurtuluyor muyuz, Dersiniz?

Malumdur ki, İstanbul fut - bol seyircileri bazı kluplerin, ucuza mal oluyor diye, şuradan buradan çağırıp getirdikleri küstür takımlardan artık bıktı. Öbür taraftan, kendi memleketlerinin üçüncü, beşinci, hattâ onuncu plânlarında yer alan bu gûya futbol takımlarını seyrede ede, halkın futbol zevki günden güne kötülüğe doğru gittiği gibi futbolun seyircisi ve meraklısı da günden güne artacak yerde, tam tersi, eksilmektedir. Son Seget maçlarını seyretmek felâketine uğrayanlar, sahayı bırakıp gözlerini bir kere de tribünlere ve parmaklıkların gerisine çevirmişlerse, seyirci mikdarının ne kadara düştüğünü görmüşler demektir.

Ucuza mal oluyor, diye halka fena futbol seyrettirmenin birinci neticesi halkın zevkini bozmak, ikinci fena neticesi de, tribünleri boşaltmak, alâkayı kırmak, meraklıyı azaltmak olabilir. Bunlardan doğabilecek neticeler ise sayısızdır. Futbol, seyircisini kaybedince, zaten fakir olan klüpler, değil büyük futbol takımlarını, hattâ o bayıla bayıla getirdikleri "Libertas,,ları, "Apollon,, ları, hattâ Segeti dahi artık getiremezler, getiremiyecek hale gelirler. Çünkü onların ucuz seyahatlerini tediye edecek asgarî seyirci mikdarını da, fena futbol yüzünden kaybederler. Netice: Futbol sıfıra düşer. Ne seyirci olarak meraklısı, ne oyuncu olarak istekli si kalır. Demek, ucuz etin yahnisi olmaz sözü, yalnız başka sahalarda değil, futbol sahasında da, kerametin ta kendisidir.

●

Fena futbol takımlarının kötü neticelerini bildiğimiz içindir ki, Fenerbahçenin sevinçle öğrendiğimiz bir teşebbüsünü, buraya memnuniyetle yazmak istiyoruz. Bu teşebbüs şu: Fenerbahçenin önümüzdeki pazar büyük merasimle ve on bin kişiden fazla bir kalabalık önünde kutlulanacak olan 27 inci yıl dönümünü büsbütün parlak hale koyabilmek için, Fenerbahçeliler, maddî fedakrlık yaparak İsviçrenin en meşhur takımı ve Avrupanın en tanınmış ekiplerinden biri olan "Servet,, i İstanbula getiriyorlar.,,

Bu haberin futbol meraklılarına derin bir "oh!,, çektirteceğine şüphe yoktur.

— Niçin ?

Çünkü seyircilere fena futboldan hakikaten gına gelmiştir ve futbol seyircisi,tahammülünün suiistimal edilmesine karşı sinir içinde, pek haklı olarak: "Madem ki, paramızı alıyorlar, bari iyi bir oyun göstersinler!,, demektedir. Seyirci kalabalığının bu haleti ruhiyesini sezmiş gibi, Fenerbahçenin, her hangi bir münasebetle olursa olsun, "Servet,, gibi 6 kere(1907,1909, 1925, 1926, 1933, 1934) İsviçre şampiyonu olmuş ve 16 defa da garbî İsviçre mıntakası şampiyonluğunu kazanmış hakikaten çok kuvvetli bir takımı İstanbula getirmesi pek yerinde bir hareket ve getirebilmesi de ayrıca büyük muvaffakiyettir.

●

Bizim hudutların dışına çıkıp da, bir futbolcuya rastlasak ve:

— Libertas'ı, yahut Apollon'u, veya Seget'i tanıyor musun? Hiç gördün mü?

Diye sorsak, zavallıyı, hayretten hayrete salarız. Biçare futbolcu neye uğradığını anlamaz, belki Libertas'ı "hürriyet,, ın lâtincesi, Apollon'u eski bir Yunan ilâhı, Seget'i de bir Macar tangosunun yeni adı sanır. Bu futbol takımları o kadar tanınmamıştır!

Fakat (Servet) i kim tanımaz? Onun büyük şöhretini kim bilmez? Hele bizim Galata saraylılar, v a k t i l e, yaptıkları bir seyahatte,bu (Servet) le karşılaşmışlar ve hatırımda kaldığına göre kalelerinin ağlarını balık dalyanı gibi bir düzüne golle doldurup İsviçre takımının şayanı hayret oyunu karşısında başlarına gelene inanamıyarak âdeta ağızları açık kalmış, ne yapacaklarını, ne edeceklerini, bu mağlûbiyetin altından nasıl kalkacaklarını şaşırmışlardı.

(Servet)in Galatasaraya attığı o 12 golden sonra, zaman zaman, hattâ Fenerbahçe - Galatasaray muhtelitlerinin en kuvvetli devri olan 1925-26-27 de, (S e r v e t) i b u r a y a g e t i r m e k , g e t i r e r e k Galatasaraya atılan o gollerin acısı çıkarılmak istenildi. İstenildi ama, yapılan teşebbüsler istenilen neticeyi vermedi. (Servet), muhtelif müracaatları, "o tarihte maçım var!", "şu tarihte istirahatteyim!", "yok, bu tarihte gelemem!,, gibi sebeplerle ve bahanelerle atlattı. Daha açıkçası, gelmek istemedi.Onun için (Servet) den ümit kesildi. (Servet) den ümit kesilince, S l a v y a'nın getirilmesine teşebbüs edildi ve Slavya da (Servet) den aşağı kalır madde olmadığı için bu teşebbüs bir çok iyi neticeler verdi.

Filvaki S l a v y a n ı n memleketimiz f u t b o l ü n e y a p t ı ğ ı h i z m e t l e r i saymağa ne hacet? Eğer Türk futbolü 1925 den sonra bir kaç sene büyük kuvvet manzarası göster dise, bunu, Slâvyanın yüksek oyununu görmek suretile oyuncularımızın ettikleri istifadeye ve Slâvya oyuncularının hocalık larına borçluyuz..

İşte, bütün bu sebeplerden dolayıdır ki, bir müddettenberi çekirge yağmuruna tutulmuşa benzeyen Türk futbol sahasının nihayet yabancı futbolün acemi çaylaklarından temizlenip kurtularak topun hakikî, öz üstatlarına sahne olacağını duymaktan sevinç duyuyoruz. Bunun içindir ki, (Seget) i değil, artık (Servet) i seyredeceğimize memnun oluyoruz.

16 haziran pazar 935 tarihinin,yalnız Fenerbahçenin 27 inci yıldönümü olmasını değil, o günün, Fenerbahçe ile (Servet) arasında yapılacak maçla, istikametimizi iyi futbola, güzel futbola, yüksek futbola doğru çevirecek bir dönüm noktası olmasını da diliyoruz.— A. N. K.

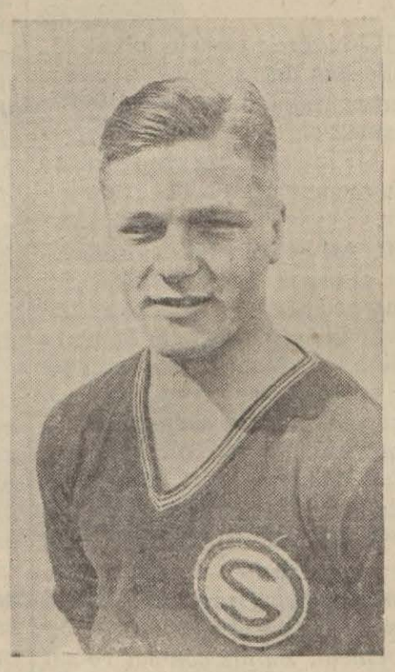

"Servet,,in meşhur sağ muavini
GUINCHARD

"Servet,,in meşhur sütçüsü orta muhacim
KİELHOZ

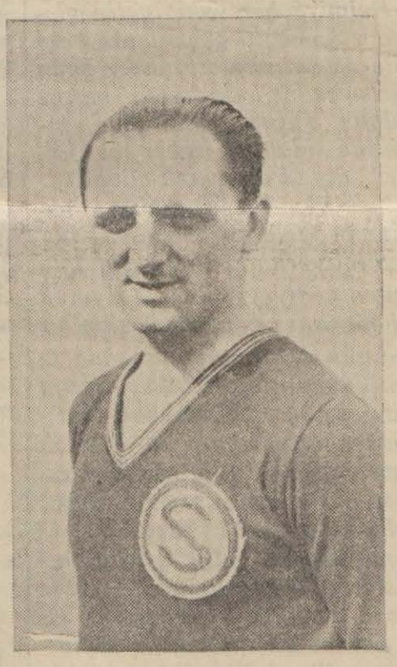

"Servet,,in meşhur sol muavini
BERZOKLİNO

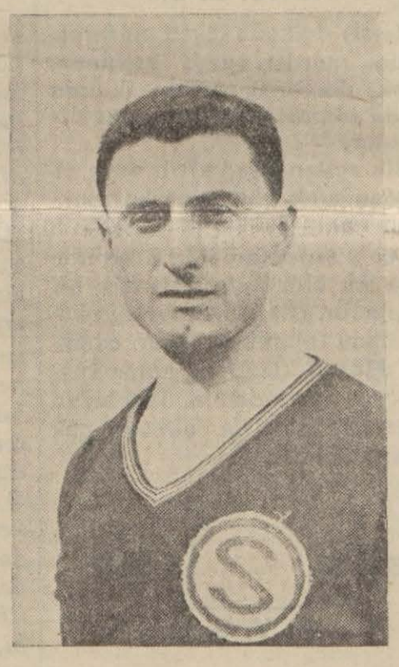

"Servet,,in meşhur sol içi Avusturyalı
TAKS

KOLAY FUTBOL

Yazan: M. Bunyan — Çeviren: Sadun G. Savcı

— 2 —

S — Doğru mu, bir kaç dakika yeter mi?

C — Evet, eğer bu hareketleri her gün intizamla yaparsanız...

S — Ya lâzım olan yer meselesine gelince?

C — Bahçenizin bir kaç metre murabbamdan istifade edebilirsiniz, bu hareketleri odanızda açık bir pencere önünde yapabilirsiniz.

S — Bu hareketleri her gün tekrar etmeğe mecbur kalmak sıkıcı olmaz mı?

C — Başlangıçta belki, fakat pek az sonra bu, yüz yıkamak veya giyinmek gibi bir alışkanlık olur.

S — Bu hareketler için ne gibi âletlere ihtiyaç vardır?

C — Alete lüzum yoktur.

S — Ne gibi hareketler yapmalıyız?

C — Her şeyden evvel, doğru ve iyi soluk almağı öğreniniz. Sonra bazı ünlü öğretmenlerin metodunu takip ediniz. Ve izerin sonunda bu konuya (mevzua) temas eden faslı okuyunuz.

S — Aynı zamanda atletizm yapmak lüzumunu da söylemiştiniz.

C — Evet, fakat itidalle.

S — Atletizmin hangi kısmında uzuğ (ihtısas) kazanmalı?

C — Hiç bir kısmında. Evvelâ iyi koşmayı ve gövdenizi iyi ve doğru tutmayı öğreniniz.

S — Hangi mesafeleri koşmak lâzımdır?

C — Çok çabuk koşmayı, sürat koşularını ve her şeyden evvel, çabuk çıkış yapmayı öğreniniz.

S — Her hangi mesafeyi muayyen bir zaman içinde koşmak lâzım mıdır?

C — Hayır, fakat 100 metreyi 12 saniyede ve 1000 metreyi 2 dakika 3/4 te koşmayı tecrübe ediniz. Tedricî idman ediniz ve ifrata kaçmadan, zamanı mümkün olduğu kadar indiriniz.

S — Hiç bir müsabakaya iştirâk etmeksizin atletizm yapmak sıkıcı bir şey değil midir?

C — Eğer beden kültürü hareketlerinizi intizamla yapacak olursanız kendinizi formda hissedersiniz ve formda olduğunuz zaman, kazanılacak bir mükâfat olmasa da, koşmak sizin için bir zevk olur.

S — Her gün atletizm yapmak lâzım mıdır?

C — Elbette değildir, haftada bir veya iki defa yeter.

S — Bütün yıl atletizm yapmak lâzım mıdır?

C — Hayır, kışın beden hareketleri ve futbol, yazın da atletizm ve beden hareketleri kâfidir.

S — Futbol mevsimi biter bitmez atletizme başlamalı mıyız?

C — Hayır: Futbol mevsimi bitince bir ay dinleniniz.

S — O halde, futbol oynayabilmeden evvel atlet olmak gerektir?

C — Evet: Oyuncular vardır ki tabiatile futbol oynamak için mükemmel atlet olmalarına lüzum yoktur, fakat fıtretten futbolcu olmayanlar — ki çokluk-turlar — ancak bedenî meziyetlerini en yüksek dereceye çıkarmakla büyük futbolcu olmayı umabilirler.

S — Fıtretten futbolcu olanların da atletizm yaparak idman etmeleri daha iyi olmaz mı?

C — Süphesiz, futbol hayatları büyük mikyasta uzamış olur.

S — Ne kadar zaman futbol oynadınız?

C — Otuz yıldan fazla.

(Arkası var)

YENİ NEŞRİYAT

HAFTA

Bu sevimli mecmuanın 62 inci sayısı çıkmıştır. Karilerimize tavsiye ederiz.

HAVA TEHLİKESİNE KARŞI

Bir Fabrikatör de 50 Bin Lira verdi

[Baş tarafı 1 incide]

Önümüzdeki pazartesi günü yapılması tasarlanan miting, herkesin iştirakine imkân vermek için pazara alınmıştır. Talebe birliği ve hava kurumu miting programını hazırlamağa başlamıştır.

Dün öğleden sonra hava kurumu için Galatada Balıklı hanında Ermeni vatandaşlar bir toplantı yapmışlardır. Toplantıya hava kurumu direktörü İsmail Başak ta iştirak etmiş, yapılan yardımların ve hava tehlikesini bilen üye yazımının son şekli görüşülmüştür.

Bütün memlekette faaliyet var!

Anadolunun her köşesinden gelen haberler hava tehlikesine karşı koymak için başlıyan çalışmaların önemli bir hız kazandığını göstermektedir. Bu hususta muhabirlerimizden aldığımız telgraflarla ajans haberlerini aşağıda bulacaksınız:

Ankara, 11 A.A. — Adana millî mensucat fabrikası limitet şirketi, fabrikanın adını taşıyacak bir uçak satın alınması için Türk hava kurumuna elli bin lira veritte bulunmuştur.

Antalyada

Antalya, 11 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Bugün ilbaylıkta yapılan ilk toplantıda şehrimizden 150 den fazla yurttaş hava tehlikesini bilen üye yazılmıştır. Bunların yıllık taahhütleri ilk tediyede 2174 lirayı bulmuştur.

Zilede

Zile, 11 A.A. — Zile tayyare şubesinin genel merkeze gönderdiği paralarla Zile adlı bir uçak alındığı genel merkezden şubeye bildirilmiştir.

Uçak 30 ağustos zafer bayramında Zileye gelecek ve ad konma töreni yapılacaktır.

Çankırıda

Çankırı, 11 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Hava tehlikesi toplantısı yapılmış, üyelerin yardımları üç bin lirayı geçmiştir. Uye adedi her gün artmaktadır,

Mudanyada

Mudanya, 11 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Hava kurumuna yardım için yapılan miting çok alâka uyandırmıştır. Parti üyelerinden ve uçak kurumundan bir komite seçilerek üye yazımına başlanmıştır.

* Gelen haberlere göre, dün Erzurum ve İsparta halkevlerinde büyük birer toplantı yapılmış, hava tehlikesine karşı yapılacak yardım işleri görüşülerek derhal harekete geçilmiştir. Diyarbekirdeki toplantıda derhal iki bin liralık taahhüt yazılmıştır.

Küçüklerin çalışması

Istanbul onuncu ilk okulunun son sınıf talebeleri, aralarında topladıkları 12 lirayı dün hava kurumuna vermişlerdir. Talebeler bu para ile beraber şu tezkereyi de kuruma bırakmışlardır.

" Artık her şeyi anlayacak bir çağa geldik. Tabiî başımızın üstünde dolaşan ve bizi mahvetmek için fırsat kollayan hava tehlikesini de biliyoruz. Ulu Başbakanımız İsmet İnönünün bizi koruyacak böyle bir kurum açışını derin bir kıvançla karşıladık. Hepimiz buna ayrı ayrı ve büyük yardımlar yapmak isterdik. Fakat yaşımız ve kesemiz buna elverişli olmadığı için ancak ufak bir yardımın, hiç olmazsa uçakların kanadına bir çivi olmasını istedik.,,

Yeni üyeler

Hava kurumuna yazılan yeni üyeler şunlardır:

Aslan ve Eskihisar müttehit çimento ve su kireci fabrikaları anonim şirketi 1000 lira teberrü. Esham borsası acentesinden: Arif Etem Korlu, Hayim Meyohas, M. Asseo, Aram Korvaci, Robern İsak Çejayir, Marko Hayim, M. Refik Taneri 20 şer lira taahhüt. Hüseyin Saracoğlu, Cerrahpaşa Gülhane sokak 21 numarada Asliye 3 üncü hukuk mahkemesi üyesinden 20 lira taahhüt, Bodos Develyadi, Yağ iskelesinde yumurta ihracat taciri 20 lira taahhüt, Hayri, Hatapka pıda tüccar 20 lira taahhüt, Recep oğlu Halil ve Abdullah kardeşler yağ iskelesi yumurta komisyoncusu 20 ta ahhüt, 30 teberrü. İbrahim Alâaddin Nakilci oğlu yağ iskelesinde yumurtacı 20 taahhüt, 30 teberrü. Raftapulos, yağ iskelesinde yumurtacı 10 teberrü. Yuda Refael Sayan yağ iskelesinde yumurta ihracat tüccarı 50 teberrü. Gül Ali zade İbrahim Maksudiye han, tüccar. 100 lira teberrü.

Millî bankalar da tehlikeyi karşılayorlar

Ankara, 11 A.A. — Cumuriyet Merkez, İş, Emlâk, Sümer, Ziraat, Osmanlı Bankaları direktörleri, bugün saat 10 da Türk hava kurumu merkezinde toplanarak bankalarında ve bankalarına bağlı müesseselerde çalışan, işyar ve işçilerin her ay aldıkları paranın yüzde ikisini hava tehlikesini önlemek için verilmesini karar altına almışlardır.

Ankarada resmî, hususî müesseseler önayak oluyor

Ankara, 11 (Hususî muhabirimizin telefonu) — Bütün bakanlıklarla şehrimizde bulunan resmî ve hususî müesseseler, hava tehlikesini bilen üye olarak yazılacak memurlarla bunların taahhüt edecekleri paraları birer liste halinde hazırlamaktadırlar.

Bu listeler hazirlandıktan sonra, tayyare kurumuna verilecektir.

Ülkede yarış devam ediyor

Bütün memlekette hava tehlikesini bilen üye yazımı bir yarış halini almıştır. Dün Mersinde büyük bir miting yapılmış, ateşli söylevler verilmiştir. Halk büyük bir istekle üye yazılmaktadır. Şimdiye kadar olan yüken on bin liraya yaklaşmıştır. Bir ayak satıcısı yirmi otuz liradan fazla olmayan kapitalinin on lirasını vermiştir.

Uşakta da perşembe günü bir hava mitingi yapılacaktır.

İneboluda on kişilik bir propaganda komitesi kurulmuştur.

Meraşta ilbaylığın başkanlığında bir toplantı yapılmış ve büyük faydalar verecek kararlar alınmıştır.

Afyonda toplantılar devam etmektedir. Halkevi tarafından ikinci bir konferans verilmiştir .

Romen Takımile Maç!

[Baş tarafı 1 incide]

lardır.

Maçlardan biri Romanyanın en kuvvetli takımlarından Trikolor,ikinciside Trikolor'un Venüs ve Kolojvar futbolcularile takviye edilmiş takımile oynanacaktır .

Futbolcularımız 29 haziranda oradan hareket ederek 30 haziranda İstanbula dönecekler - dir.

Uzun senelerdenberi memleket dışında futbol oynamamış bulunan sporcularımızın bu seyahatinin dost Romanyada daha şimdiden büyük bir ilgi uyandırdığını kıvançla haber aldık.

Bir araya geldikleri zaman kuvvetli bir muhtelit çıkarabildiklerini gördüğümüz Fenerbahçe ve Güneşe bu türnelerinde muvaffakiyetler dileriz.

Davis kupası maçları

Paris, 11 A.A. — Davis kupası için yapılan Fransa - Avusturalya tenis maçları şöyle bitmiştir:

Kravford, Boussus'ü 2—6, 6—4, 6—4, 3—6, 9—7 yenmiştir.

Merlin, Mac-Gratliyi 6—4, 5—7, 5—3, 6—4 yenmiştir.

2 ye karşı 3 oyun kazanmış olan Avusturalya, Fransayı turnuva dışında bırakmıştır.

Berlin, 11 A.A. — Davis kupası için yapılan Almanya - İtalya tenis maçlarının sonucu şudur:

Alman Henkel, İtalyan Mangold'u 6—1, 6—8, 6—4, 6—3 yenmiştir.

Von Kraumn, Şeteplianı, 6—3, 6—4, 5—7, 6—1 yenmiştir.

Almanya, bire karşı dört maç kazanarak İtalyayı yenmiş ve Avusturalya ile karşılaşmak hakkını kazanmıştır.

İstanbulu nasıl FATİH aldı?

No. 51

Nizameddin NAZİF

O. Buraya, Lâtin sürüleri gibi Bir Payitahtın Zenginliklerini Çalmağa Gelmiyordu.

İlk çarpışmayı Jüstinyani'nin adamları yapmışlardı. Bunlar erkenden kimi atlı, kimi yaya bir takım silâhlı adamların surlar önünde bağırarak, nâralar atarak dolaştıklarını görmüşler ve derhal Teodos surlarının bir kapısından dışarı fırlayarak üstlerine atılmışlardı. Altı yediyüz Cenevizin toplu saldırışı karşısında sayıları iki yüzü geçmeyen bu Türk silâhlıları biraz geriler gibi olunca surlardaki hıristiyanlar sevinçle bağırmağa başlamışlardı:

— Ha gayret! Biraz daha gayret! Yaşayınız aslanlar!

Fakat Ceneviz aslanlarının (!) bu kahramanlıkları (!) kendilerine çok geçmeden pek pahalıya oturmuştu. Zira küçük Türk müfrezesi harb ede ede gerileyerek üzerine çektiği Cenevizlileri bir başka ve çok kuvvetli Türk müfrezesinin ağına düşürmüş ve o zaman Cenevizliler nasıl bir budalalıkta bulunduklarını anlamışlardı.

Anlamışlar ve tabanları yağlayıp güç belâ çıktıkları kapıdan Kostantiniyeye sığınabilmişlerdi.

Bununla beraber Jüstinyani'nin adamları bu ilk temastan büyük bir manevî kuvvet kazanmışlardı. Kaleye girer girmez bu mücadeleyi surlardan seyretmiş olanlara:

— Hıristiyan kardeşler! - diye bağırmışlardı - Türkler harbetmesini bilmiyorlar. Üstlerinde kılıçtan ve paladan başka silâh ta yok. Bunları geldikleri yerlere döndürmek ve dönmek istemezlerse param parça etmek hiç te güç olmayacak... (1)

Bedbahtlar! Bilmiyorlardı ki çarpıştıkları atlılar ve yayalar ikinci Mehmedin dayandığı ve itimat ettiği askerler değillerdi. Onlar bir takım başıbozuklardı ki kimisi ordunun önünde yola çıkmıştı ve bunlara benzer daha bir çokları da ordunun arkasına takılacaklardı.

Ama bunu anlamakta gecikmediler. Bir iki saat sonra ikinci Mehmedin Sen Romen kapısı karşısında beliren yeniçerilerile muntazam atlılarını görür görmez hepsinde şafak attı. Ve bilhassa ikindiye doğru Marmara da kasırga uğultuları çıkararak beliren ve çalakürek deniz surları önünden ve Leandır kulesinin yanından geçip Beşiktaşa giden Türk donanmasını gördükleri zaman kimine inme inmiş gibi oldu ve kimi yıldırımla çarpılmışa döndü.

●

Türk gemileri bilhassa Venediklilerle Cenevizlileri pek ürkütmüştü. Zira bunlar, ikinci Mehmedin belki büyük bir ordu ile geleceğini tahmin edebilmişlerdi, ama deniz üzerinde bu kadar dehşet verici bir hazırlıkta bulunabileceğini düşünmeğe bile lüzum görmemişlerdi. Türk İmparatorluğunun bu ilk donanması cidden iyi hazırlanmıştı. Bir çok gemiler zırhlı olarak yapılmışlardı (2) ve bütün gemilerde göze vuran ilk hususiyet, süratleriydi. Evet, Türk donanmasının bütün gemileri gayet süratli yol alıyorlardı ve çok kolaylıkla manevra yapabiliyorlardı. Aralarında pek az büyük gemi vardı. Teknelerin ekserisi otuz veya elli çift kürekle hareket ettirilen küçük gemilerdi.

İkinci Mehmet bunların tayfalarını, kaptanlarını ve kürekçilerini birer birer gözden geçirmiş ve deniz kuvvetlerinin başına geçirdiği Baltaoğluna, Gelibolu vali ve kumandanlığını da vermişti.

Oh! Henüz harp kıymetlerini göstermemiş olmasına rağmen

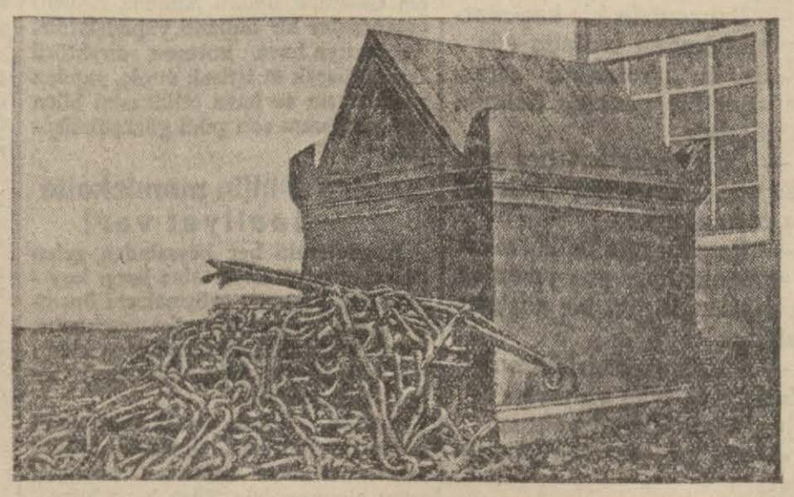

1453 yılında Halicin ağzına gerildiği sanılan meşhur zincir

bütün Bizans, Bosfor'a üşüşen Türk gemilerinden manevî bir felce uğramıştı. Zira Türk donanmasının yaptığı bu "geçit resmi,, Bizansın artık deniz yollarından hiç bir imdat bekleyemiyeceğini en anlamamak isteyen kafalara bile dank ettiriverm işti.

●

(Sen Romen) kapısı karşısındaki çadırına girer girmez Türk ordusu başkumandanının ilk işi ordusuna bir hücum emri vermek olmadı. İkinci Mehmet, bir hedefe doğru hiç bir kuvvetin alıkoyamayacağı bir azimle saldırmış bir adamdı. Fakat ele geçirmek istediği hedefin, kafasında yerleşmiş bir mânası, bir kıymeti de vardı:

"İkinci Mehmet bütün Şarkî Roma tarihinin bir mirasçısı gibi duran bu şehrin on asırlık bir medeniyetin son izlerini sakladığına,, inanmıştı.

O, bir zamanlar mukaddes hıristiyan topraklarını putperest (!) lerin ellerinden almak ve hıristiyanlığın şerefini yükseltmek gayesile yola çıktıklarını ilân ettikleri halde hiç bir insanlık acısı duymadan Kostantiniyeyi soymuş olan Lâtin sürüleri gibi bu şehrin sanat hazinelerini talan etmeğe, surları içinde kalan son duvarları yıkmağa gelmiyordu.

O, buraya doğan bir medeniyetle, yalnız hâtırası kalmış olan bir ikinci medeniyeti birleştirmek için geliyordu ve Edirne Türk İmparatorluğunun, bu ölü Bizanstan bin kat daha kudretle, hattâ on asır içinde Şarkî Roma'nın bir gün bile ulaşamadığı derecede yüksek bir kudretle burada kaynayan bir kanı, düşünen bir kafayı ve denizlere hükmedecek bir iradeyi temsile geliyordu. Doğu Avrupasının incisi olan Kostantiniye, 1453 yılında ancak Türkün olabilirdi.

(Arkası var)

(1) Kıritovolos diyor ki:
Evvelâ kaleye yaklaşıp, hücum eden birkaç başıbozuk müfrezesi üzerine içerdekiler bir huruç hareketi yapıp bunlardan bir kısmını öldürdüler. ve bir kısmını da yaraladılar. Lâkin muntazam askerler derhal başıbozukların imdadına yetişerek Bizanslıları koğalayıp şehre sığınmağa ve kale kapılarını kapamağa mecbur ettiler. Bundan sonra Bizanslılar bir daha böyle bir huruç hareketi yapmağa cesaret edemediler.

(2) Yani her tarafı bakırlarla kaplı gemilerdi.

İki Feci Hâdise!

[Baş tarafı 1 incide]

feryat koparmış, 15 kilo sandığın altında kalan başı tüyler ürpertici şekilde parçalanmış, derhal ölmüştür.

Vaka yerine yetişen emniyet memurları şoförü yakalamışlar, müddei umumi muavini Feridun işe el koyarak tahkikata başlamıştır. Şoför Niyazi ve hâdisenin şahitleri biraz sonra vaka yerine getirilmişler, fen mühendislerinin önünde bir keşif yapılmıştır.

Şoför, dün bir muharririmize kaza hakkında şunları söylemiştir:

"— Buradan geçerken iki müşteri kaldırıma yanaşmamı işaret ettiler. Ben de geri geri gelerek ve klâkson çalarak kaldırıma yanaşmak üzere idim. Bu sırada arkamdan geçmek istiyen hamal otomobili görmemiş. Araba çarpmış. Ben kendisini yere yuvarlandıktan sonra gördüm..,

Tahkikata devam edilmektedir.

İkinci feci bir hadise

Dün sabah Karaköyde bir kişinin ölümü ve bir kişinin de hafifçe yaralanmasile biten bir hâdise olmuştur:

Niko isminde bir motorcu işi azaldığı için Benzinle işliyen motorunu bundan bir yıl önce satmış ve paralarını yedikten sonra yeni bir iş aramağa koyulmuştur.

Fermenecilerde boyacı ve ziftçi Alaca oğlu Yosifin yanına giren Niko, bir müddet çalışmış, fakat işlerin azalması yüzünden açıkta kalmıştır. Yosif, o zamandanberi Nikonun muhtelif müracaatlarını geriye çevirmiş, haline acıyarak kendisine yardımda bulunmuştur.

Bir müddet evvel bu yardımların kesilmesi Nikoyu kızdırmıştır. Tahkikatın ilk şekline göre hâdisenin başlıca sebebi budur.

Dün sabah eski patronunun yolunu bekliyen Niko, Fermeneciler caddesinde Yosifin önüne çıkarak kalbine ateş etmiştir. Kurşun iyi bir tesadüfle iç cebindeki kalın deftere rastlamış ve seyrini değiştirerek koltuk altını hafif surette yaralamıştır. Taban cadan çıkan kurşunlardan birisi de yine bir el titremesinden olacak, seyrini değiştirerek Nikoya isabet etmiş ve ağır yara alarak derhal ölümünü intaç etmiştir. İşe müddei umumi muavinlerinden Feridun el koymuş, Nikonun cesedi kimsesi olmadığı için Rum cemaatine teslim edilmiştir.

Tahkikat derinleştirilmektedir.

Telefon şirketinin satın alınması

Telefon sosyetesini hükûmete satmak salâhiyetile Fransadan gelen "Jean Boyau" Ankaraya giderek bu mesele üzerinde Bayındırlık Bakanlığı ile anlaşacaktır.

Jean Boyau gazetecilere demiştir ki:

— "Şirketin satın alınması meselesi hakkında şimdilik bir şey söyliyemem. Çünkü hükûmetin ne teklif edeceğini henüz bilmiyoruz. Bu teklifleri öğrendikten sonra sosyete, belki, mukabil teklifler hazırlayacaktır. Kamutayın tatilinden evvel hükûmet merkezinde bulunmak istiyorum. Onun için bu akşam Ankaraya gideceğim. Dönüşümde daha fazla izahat verebileceğimi umuyorum.,,

60 bin liralık mal 70 bin liraya sigorta

Taksimde Mezarlık sokağında Pandeliye ait otomobil levazım deposundan yangın çıktığını yazmıştık. Yaptığımız tahkikata göre, 60 bin liralık emtia, 70 bin liraya sigortalı bulunmaktadır. Ateşin, mağazanın arkasındaki ambalaj talaşlarına atılan bir cigaradan çıktığı anlaşılmıştır.

OYUNLAR

BRİÇ

Yeni başlıyanlar için: 51

İlk kâqıt

Vale — Hasmın ilk oynadığı kâğıt vale olursa, bu da valenin oynanan rengin oynıyan oyuncuda en büyük kâğıdı olduğunu gösterir. Nadiren de rua, vale, onluya işarettir. Vale çıkışı umumiyetle yanında onlusu bulunduğunu bildirir. Vale çıkıldığı zaman onlusu sizde ise, bu renk oynayan hasımda kısadır ve vale ya tektir yahut tek yanlıdır.

Ufak kâad — İlk oynanan kâadın ufak olması, (sol) da bu rengin ne as, ruası; ne rua, damı, ne dam, valesi; ne vale on lusu ve ne de ası, belki de ruası bile olmadığını gösterir.

İlk oynanan kâad onlu, dokuzlu, sekizli veya yedili ise; yahut ta sizde o rengin sekiz veya daha fazla kâadı bulunmak şartile yediliden ufağı ise, bu rengin hasımda kısa olduğuna hükmet melidir. Kısalığına hükmettiğiniz kâadın tek olmasından korkuyorsanız, oyununuza zarar vermiyorsa, daha yüksek ve sağlam bir kâad koyunuz, (sağ) ın koyacağı kâada göre solda o renkten başka kâad bulunup bulunmadığını anlayabilirsiniz.

R. D. 3.
9. 2 — V. 8. 7. 4
A. 10. 6. 5.

(Sol) dokuzlu çıktığını farzedelim, mordan ruayı koyunuz, (sağ) dörtlüyü verince ikilinin solda olması yüzde doksan dokuzdur.

İlk açılan kâad altılı veya altılıdan ufak olursa ve bu renkten sizde sekizden az kâad bulunursa rengin (sol) da uzun mu, kısa mı olduğunu anlamak bir az güçtür. (Sağ) ın koyacağı kâad bunu tahmine yardım edebilir. Meselâ (sağ) as korsa ruanın, rua korsa damın, dam korsa valenin (sol) da olması çok muhtemeldir.

10. 9. 3
D. 8. 6. 4 — R. 7
A. V. 5. 2

(Sol) un dörtlü çıktığını farzedelim. (Sağ) bunun üstüne ruayı koyunca (sol) da kızın üç veya dört yanlı olduğunu anlarsınız.

Koz — İlk elde koz çıkması, umumiyetle, (sol) da öteki renklerden bir onör veya bir (çatal) olduğunu gösterir.

Bilenler için

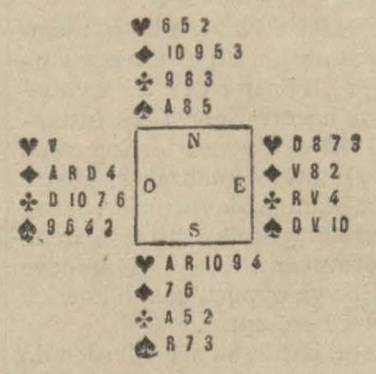

Kâadı (S) vermiştir.

(S) bir kör söylemiştir.

(O) oyuna karo ruasile başlamış ve arkasından pik ikilisini oynamıştır.

(S), morda yegâne el tutacak kâad pik ası olduğu için bunu orada muhafaza ederek pik ikilisini elindeki rua ile almalıdır. Sonra, pik ası ile mora geçerek ikinci elde koz empası yapmak üzere, koz asını çekmelidir. (O) koz valesini verince, (S) damın düşeceği düşüncesile empastan vazgeçip koz ruasını oynamalıdır. Zira dam iki yanlı olarak E de çıkarsa nasıl olsa düşürmek imkânsızdır. Eğer (S), pik ikilisini pik asile alarak ilk lövede empas yapmağa kalkarsa bir yerine iki koz kaybeder.

Prensip: Yükenen oyuncunun morda üç ufak kozu, elinde de kozu as, rua, onlu, dokuzlu ve bir ufağı bulunduğu zaman:

1 — Morda el tutacak yalnız bir kâad varsa, bunu muhafaza etmeli ve evvelâ koz asını oynamalı. Eğer (O) buna valeyi veya damı verirse rua'yı çekmeli, eğer ufak koz verirse, eli mora geçirerek empas yapmalıdır.

2 — Morda el tutacak iki kâat varsa, ilk elde onlu empası yapmalıdır. Eğer (O) bunu dam ve ya vale ile alırsa, yükenen oyuncu tekrar el tuttuğu zaman koz asını çekmeli, (O) koz vermezse eli mora geçirerek ikinci bir empas yapmalıdır.

Sevişmeler Evlenmeler

Karı - Koca Ve Bir Arkadaş

Bazı arkadaşların karı koca meselelerinde, sevgi bahislerinde bilerek veya bilmiyerek ne kadar zararlı olduklarını hemen hepimiz tecrübe etmişizdir.

Bilerek zararlı olanları bir tarafa ayırmalı ve bunlarla selâmı sabahı kesmeli. Çünkü bunların ya eşinizde gözleri vardır, yahut başkasının rahatını, huzurunu bozmak gibi melûn bir huyları...

Bilmiyerek zararlı olanlar?.. Onlardan da sakınmak, ailece teması mümkün olduğu kadar kesmek şarttır. İşte Pangaltıda B. Ali imzasile mektup yazan okuyucumuzun yapacağı da budur.

B. Ali evlidir. Karısını severek almıştır, fakat aradan altı sene geçince bir başka kadını sevmeğe başlamış, onu da kendisine bağlamıştır. Haftanın bir iki gecesini yeni sevgilide geçiriyor, fakat bunu karısından saklamaya muvaffak oluyor. Ancak... Hikâyenin alt tarafını o anlatsın:

"Karım oldukça kurnaz, zeki bir ev kadınıdır. Bir kaç defa şüphelendi, ağzımı aradı, hattâ peşime takıldı. Fakat bir şey öğrenemedi. Yalnız çok saf ve safi bir budalalık derecesine çıkaran bir arkadaşım var. İşte bu zatın ağzından bazı şeyler kapmağa muvaffak oldu.

Evimize her vakit gelip giden arkadaşım geçenlerde beni bularak karımla otururken onun kurnazca bir isticvabına maruz kalmış. Karım: "Dün gece eğlentide siz de beraber mi idiniz?,, diye başlayarak elinde bir çok deliller varmış gibi yapmış. "Canım gizlemeyiniz,, ben her şeyi biliyorum, hattâ geçen gün alınan hediyeyi bile...,, diyerek arkadaşımı şaşırtmış. Vakıa bir kaç gün evvel metresime bir de hediye almıştım; fakat karım bunu ancak cüzdanımdan eksilen bir miktar para ile tahmin etmiş; atmış ve tutturmuştu. O zaman arkadaşım onu bir kaç kelime ile teselli ederek: "Adam aldırma, gelip geçici hevesler!..,, demiş ve her şeyi ona itiraf etmiştir. Şimdi karım gibi kurnaz bir kadına ne söylesem nafile. İnkâr, yalan fayda etmiyor. Böyle bir arkadaşa nasıl muamele etmeli?,,

Peşinden söylediğimiz gibi ailece teması mümkün olduğu kadar keserek ve sakınarak...

Sırlarınızı ona söylememelisiniz. Hele madem ki bu derece saf olduğunu biliyor, çok zeki ve açık gözlü karınızla karşılaştığı zaman yaya kalacağını tahmin ediyorsunuz; şimdiye kadar her şeyinizi ona anlatmakla hata etmişsiniz. Bundan sonra söylemezsiniz ve evinize sık sık gelmemesini temin edersiniz. Karınıza inkârda devam ediniz. Yalanın ve inkârın kendine mahsus kuvveti vardır. Ancak iki karpuzun bir koltuğa sığmıyacağını da aklınızdan çıkarmayınız. Hele bir tanesi, tarif ettiğiniz gibi kan kırmızı olursa...

●

Eşinizin mektubunu açmalı mısınız?

Bize bir "Türk kadını,, imzasile bir sorgu soruluyor. Türk kadını bu sorgunun sebebini şöyle anlatmaktadır:

"Eşimle aramızda hiç bir ihtilâf yoktur. Aramızda hiç bir tadsız mesele gezmemiştir. Senelerdenberi gayet iyi geçinmekteyiz. Hattâ diyebilirim ki ilk sevgimiz bile aynı hararetle devam ediyor. Yalnız geçenlerde bir ihtilâf çıktı. Bunun sebebi çok basit iken belki de şimdiye kadar birbirimizi hiç kırmamış olmamızdan dolayı bu hâdise sinirlerimi bozdu ve onun da rızasını alarak size bu hâdiseyi yazmağa karar verdim:

Kocam bana gelen mektupları açabilir ve daima mektep arkadaşlarımdan, akrabalarımdan gelen mektuplar evvelâ onun tarafından açılmış, sonra bana verilmiştir. Fakat geçende ona gelen bir mektubu ben açtım. Bu onun canını sıktı ve bana darıldı. "Hakkın yoktur, bir kadın kocasının mektubunu açamaz...,, dedi. Onun haberi olmadan bu dargınlık yüzünden ağladım bile. Şimdi size soruyorum, kocamın hakkı var mı?,,

Siz de haklısınız, kocanız da. Yahut bir başka noktadan ne sizin hakkınız var, ne kocanızın. Bu gibi meseleler evvelâ görüşülmüş olmak lâzımdır. Kocanızın mektublarınızı açmasına siz darılmamışsınız. Fakat darılabilirdiniz. Çünkü böyle bir anlaşmanız olmadıkça o da size ait mektupları açmamak icap ederdi. Fakat sizin darılmamanızdan cesaret alarak mektuplarınızı açmaya devam ettise kabahati yoktur. Ancak sizin onun mektuplarını, ona sormadan açmanız bir kabahat olabilir. Hulâsa ilk sözümüze bakınız:

Bunu şimdiden tasrih etmeli ve bundan sona ona göre hareket etmelisiniz.

İzmirde Un Fiyatı Arttı

[Baş tarafı 1 incide]

ziyetin nezakertin ayrıca arttırdı.

Vilâyet ve belediye Ankaraya müracaat ederek bankanın buğday satışında eskisi gibi nâzım olarak kalmasının teminini istediler.

Belediye bugün narha daha yirmi para katarak ekmeğin birincisini dokuz buçuğa, ikincisini 7 buçuğa çıkardı.— **Abidin**

Adanada da yükseldi

Adana, 11 A.A. — Şimdiye kadar çok düşük satılan buğday değerleri bugün ve dün birdenbire fırlamıtşır. Önceden kilosu iki kuruş olan buğdaylarımız şimdi üç, üç buçuk kuruştan satılmaktadır. Bu yüzden un ve ekmek değerleri de yükselmiştir. Mevsimin ilk karpuz ve inciri çıktı. Üzümlerin de bir haftaya kadar pazara ineceği umuluyor.

Dün de piyasaya buğday gelmedi

Istanbul buğday piyasası dün de hafif bir durgunluk geçirmiştir. Anadolunun muhtelif yerlerinden buğday gelmesi beklendiği halde yeni bir geliş olmamıştır.

Istanbul tecim ve zahire borsasının verdiği bir raporda Anadolunun yer yer bütün ekim alanlarında hafif bir kuraklık olduğu bildirilmektedir. Bu kuraklık henüz katî bir tesir yapmadığı halde buğday tecimenlerini biraz endişeye düşürmesi, Istanbul piyasasına buğday gönderilmemesine vesile olmuştur.

Şehrimizdeki tecimenler bir kaç güne kadar vaziyetin düzeleceğini söylemektedirler. Fakat bir yandan da fırıncıların endişesi sürmektedir.

İZMİRLİLER! BU SAYFA SİZİN İÇİN!..

İzmirin Sönüklüğünü Giderecek, İzmir Ekonomisini Diriltecek Olan Şey Ancak Plânlı Bir Şarbaylık Olabilir...

İzmirin üzüm, incir müesseselerinde yarın da yine bu işçiler çalışacaklardır. Fakat İzmir şehrinin ekonomisi artık hintirlandının verimlerile düzelemez bir hale girmiştir.

Artık zamanı geldi, geçiyor bile... Ege'nin güzel İzmirini bu kılığı içinde bırakmaya karar vermişsek buna bir diyeceğimiz olamaz. O zaman kullandığımız "Güzel,, sıfatını da kaldırıveririz... Mesele kalmaz. Ama, eğer, bu İzmiri seviyorsak, onu güzel diye anmakta duygularımızın bir ısrarı varsa, paçaları sıvayıp kılığını, kıyafetini değiştirivermeliyiz.

Açıkça konuşalım:

İzmir göçüyor. Bunu her zaman söylediğimiz gibi pek tabiî bulmak lâzımdır. Zira bu bir dönümün pek tabii bir neticesidir.

İzmir, Ege'nin büyük limanı olmak hüviyetinden artık parlak bir fayda umamaz. Sanayi plânımızın, ulusal ekonomi sistemimizin muvaffakıyetini bununla ölçebiliriz. Memlekete yabancı malı sokarak para kazananlar ve bu malların elden ele geçmesinden çöplenenler sınıfı Türkiyede "mülga,, dır. Eski komisyoncu ve eski ithalât ve ihracat tüccarı artık başka iş yapacaktır. Bu komisyoncuların eski parlak verimli limanı parlak verimli bir başka türlü liman olacak, bir başka kıymet kazanacaktır.

Bunun için yapılacak şey evvelâ İzmirde, İzmire uygun bir iş plânı kurmak lâzımdır ki, bunun en başında İzmirin şarlık vasfını ele alacağız.

İzmir gazetelerinden birinde şu doğru satırları okuduk:

"Yazda ve kışta İzmirliler, semt semt, türlü eksikliklerden acı duyarlar.Büyük yollarımızı ele alalım; yazın bu boğucu sıcaklarında bir karış gölgesi olmıyan caddeler sulanma, yıkanma nedir bilmezler. Şarbaylığın temizlik ödevleri arasında büyük ve küçük yollar bol suyla yıkama değil, biraz serinlik verecek kadar sulama bile yoktur. Hafif bir rüzgârla kalkan toz toprağı, milyonlarla mikrobu ciğerlerimize tıka basa sokmağa zorlanmışızdır. Sonra veremle, çeşit çeşit hastalıklarla savaştan konuşuruz. Bu iki durum biribirile birleşir mi? Birkaç gün önce Gazi okulu önünden geçiyordum. Öteden, yeni açılan bir bulvar üzerine bir arazöz su serpiyordu Okula giden yol ise tam bir karış toz içinde idi. Minimini yavrular dizlerine kadar toza batarak geçiyorlardı. Bu bahtsızlığa baktım da içim acıdı. Fakat yalnız burası mı? Şarın hangi yanı daha bakımlıdır? Yazın sokaklar sulanmazsa halk yalnız acı duymakla kalmaz. Genel sağlık ta bozulur. Bunu düşünmek gerekmez mi?

Ya şu zavallı dağ mahallatının halleri ne olacaktır? Yolsuzluktan sızlanan bu yurttaşların çok hakları vardır. Üzerine düşen ödevleri yapmış olan bir yurttaş, elbette ki, verdiklerinin karşılığını görmek ister. Yol yok. Lâğım yok.. Gerçi bunlar çok paraya ihtiyaç gösteren işlerdir. Fakat plânlı bir çalışma çevresinde başarılmıyacak işler değildir.

Eşref paşanın yukarı mahallelerinde oturan bazı yurttaşlar dertlerini yanmağa gelmişlerdi:

"Belediye bize yol yapsın, bizi bu işkenceden kurtarsın da payımıza düşen parayı uzun bölülere (taksitlere) ayırmak şartile ödemeğe onayız (razıyız) diyorlardı.,,

Şarbaylık bütün bu imkânları gözden geçirerek bugünkü kötü durumu karşılamağa bakmalıdır.

Bunlara tek kelime katmağa lüzum görmüyoruz. Yalnız tekrar edeceğiz ki;

"İzmirin yeni kurulacak ekonomi vaziyetinde en mühim rolü oynıyacak olan şey, turizm olacaktır. Ancak plânlı bir belediye İzmire düne kadar hinterlandının kazandırdığı milyonları kazandırabilir.

Yukardaki resimde çalışan işçiler, yarın da gene üzümlerimizi kutuliyacaklardır, bunun için gene keresteler kesilecek, kutu fabrikaları çalışacaktır. Fakat bugünkü gidiş gösteriyor ki, yarınki İzmir bu müesseselerle değil, plânlı bir şarbaylığın çalışmasiyle dirilecektir. Haydi dostlarım iş başına!

Hasan Fehminin Alnı ak...

İzmir Özel hesaplar direktörü Hasan Fehmi büyük bir azaptan kurtulmuştur. Hayatının seyrini iyi tanıyanların çok sevdikleri genç Hasan Fehmi, Bergama ve Dikili kazalarında yapılmış bir suiistimal yüzünden tam bir senedir ki, sorguya çekilmiş bulunmakta idi.

Dikili (Özel hesaplar memuru) Nacinin, İzmir üçüncü sorgu hâkimliğince verilen karara göre "oford denilen kimyevî maddeyi kullanmak suretile bir çok çekleri, cetvelleri tahrif etmiş olduğu ve hattâ imzaları dahi taklit ederek Türk devletinin gelirinden on altı bin sekiz yüz altmış Türk lirasını,, zimmetine geçirdiği anlaşılmıştır.

Aynı hâkimlikçe verilen bir başka karara göre Bergamanın Özel hesaplar memurunun suçu da açığa vurulmuştur. Yalnız onun biraz insaflı hareket edip ancak 819 lira 18 kuruşu hesap verilemez bir hale soktuğu anlaşılıyor.

Yine bu işlerden dolayı Dikili sandık emini Ahmet Hamdi ile diğer bir sandık emini olan bir başka Ahmedin, İzmir Özel hesaplar direktörlüğü başkâtibi Hilminin, İzmir merkez memur muavini Süleymanın ve Bergama "Özel hesaplar memuru,, Hüsnünün memurluk vazifeleri ni suiistimal suçile ağır ceza mahkemesine çıkarılmalarına karar verilmiştir.

İzmir gazetelerinde çıkan karar suretini okurken âdeta bunaldık. Bu kadar devlet memuru adının şimdiye kadar bir sui istimal işinde yan yana geldiğini hatırlayamıyoruz. Bereket versin ki, ayni kararın içinde diğer bir çok maliye memurlarının temiz oldukları da tesbit edilmiş bulunuyor da insan gözlerini karartan bu baş döndürücü suiistimal hikâyesinin sonun da rahat bir nefes alabiliyor. Temize çıkanlar arasında bulunanların adlarını buraya sevinerek kaydediyoruz:

İzmir tetkik memuru Lûtfi, merkez memur muavini Mithat tetkik memur muavini Mustafa, Dikilinin eski mal memuru Muvaffak, muhasebe kâtibi Muzaffer ve Mehmet Ali, tahsildar Nazmi, öğretmen, Ali Riza ve Bedîî, odacı Hasbî, Bergama Özel hesaplar kâtibi Refik ve Hakkı.

Yüzünün aklığını belirten Hasan Fehmiyi tebrik ederiz.

Bucadan dolu kalkan bir otobüsün macerası... Bu ne biçim Belediye çavuşu?

İzmir ile Buca arasında çalışan otobüslerden biri ve Kadifekale..,

İzmir gazetelerinden birinin en göze çarpmaz bir yerinde şu pek mühim yazıyı okuduk. Tek kelimesini değiştirmeden, olduğu gibi buraya geçiriyoruz:

Otobüslerde

Bugün öğleden sonra Bucadan otobüse bindim. Otobüs, dolu hareket etti. Biraz ilerde yer olmadığı halde içeri birkaç kişi daha alındı. Daha biraz ilerledik. Karşıdan bir Buca belediye çavuşuna rastladık, otobüse işaret etti, otobüs durdu. Ben içerisini kontrol edecek diye seviyordum. Ne gezer, o, otobüsteki fazlalığı görmediği gibi kendisi de içeri girdi ve İzmire doğru yollandık. Tam Kançeşme yokuşunu çıktık. Orada iki İzmir belediye çavuşu bekliyordu. Belki bunların gözüne çarpar, dedim. Ne gezer. Onlar otobüsü durdurdular ve yanlarında bulunan bir sivili bindirdiler. Artık bu vaziyete siz ne dersiniz...

Otobüsten indiğimiz zaman Buca belediye çavuşunun yanına yaklaştım ve ona hatırlattığım zaman ne dese beğenirsiniz:

— Şikâyet et bakalım...

İşte artık, bu söz üzerine hiçbir şey diyemedim.

Ne dersiniz?

Zeki bir vatandaşın bir müşahedesini tespit eden bu satırlar içinde insanı sinirlendirmeyen ne vardır?

Bucayı İzmire bağlayan yol zaten netameli bir yoldur. Bu yolun bilhassa Kızılçullu ile Kemer arasındaki kısmında (1) arabaların, otomobillerin, kamyonların ve otobüslerin azamî ihtiyat ile hareket etmeleri lâzımdır. Zira bir taraf yardır, bir taraf uçurum. Üstüne üstelik daha ileride bu yol demir - yolları ile de birleşir.

Bunun için dört kuruş fazla kazanmak hırsile arabasını dolduran bir otobüsçüye nasıl göz yumuluyor? Ve nasıl unutuluyor ki, bu Buca, o İzmirin banliyösündedir ki, daha dört gün evvel Mersinli'ler ile Bayraklılar arasında iki kamyon çarpışmış ve iki kişi ölmüş, üç kişi yaralanmıştır.

Anlaşılıyor ki, İzmirde nakil vasıtaları ile bu nakil vasıtalarının kontroluna memur olan şarbaylık adamları arasında tam bir lâübalilik kurulmuş bulunuyor. Bize kalırsa:

Bucadan kalkan dolu otobüsü yolda bir dostunun gezinti arabası imiş gibi durdurup içine giren belediye çavuşu ve onun gibi hareket etmeği itiyat edinmiş olanlar taşıdıkları üniforma ya lâyık değildirler. Hele hatası kendisine söylendiği zaman: "Şikâyet et bakalım!" diyecek olanlar mutlaka ve mutlaka kendilerine çalışacak başka bir iş bulmalıdırlar.

Çünkü vatandaşlar canlarını çöplükte bulmamışlardır. Bir şarbaylık memurunun itiyat haline girecek böyle bir hatası yarın (Allah göstermesin) Kadifekaleye yakın uçurumlarda yirmi otuz vatandaşın param parça olmalarına sebebiyet verebilir.

İzmir şarbayının bu işi bir gazetenin görünmez yerinde çıkmış ehemmiyetsiz bir vak'a olarak değil, ilk plânda ele alınacak bir şar derdi olarak karşılayacağını tahmin ediyoruz.

(1) Yani Kadifekalenin tam karşısına gelen kısmı murat ediyoruz.

İzmir Panayırından Bıktık. Hedefimiz 9 Eylülü Arsıulusal Bir Ekspozisiyon Günü Yapmaktır!

Faal Komite Panayır Kurmak İçin Değil, Panayırcılık zihniyetini Yıkmak İçin Çalışmalıdır!

" Panayır hazırlıkları devam ediyor!"

En büyük harflerle dizilmiş olan bu serlevhayı görünce büyük bir alâka ile altındaki uzun yazıyı okumak zahmetine katlandım; ve ne öğrendim bilir misiniz?

İşte:

1 — Viyanaya çok şık rozetler ısmarlanmış.

2 — Şarbayın başkanlığı altında toplanan panayır komitesi hazırlanan panayir nizamnamesini beğenmiş.

3 — Panayır yerine şarbay bir bahçıvan göndermiş.

4 — Panayır gazinosu bu sene daha süslü olacakmış.

5 — Panayırın "faal" komitesi "her hafta" çarşamba günleri toplanacakmış.

6 — Ankara ve İstanbul matbaalarında basılan afişlerin ve risalelerin gelmesi bekleniyormuş.

Bütün bunlar lâftır.

Bereket versin şu alttaki satırlara... Yoksa İzmir "panayırından' 'sıtkım sıyrılacaktı.

Hep beraber okuyalım:

Panayıra iştirak edecek olanlardan bazı vergilerin alınmaması düşünülmüştü. Ankaradan gelen bir telgrafta bunu temin edecek bir kanunun Kamutay umumî heyetinden çıktığı bildirilmiştir. Bu kanuna göre;

1 — Panayıra mal göndere - cek olanlardan panayır için yaptırıp panayır içinde dağıtacakları risaleler, el ilânları ve afişler için damga pulu aranmıyacaktır.

2 — Pavyonlara reklâm için yazdırılacak yazılarla isim ve firmalarını gösterecek levhalardan maktu vergi alınmayacaktır.

3 — Methal levhaları ile sabit tabelâlardan maktu ve damga vergileri ve yapılacak tenvirattan istihlâk vergisi aranmıyacaktır.

4 — Panayıra iştirak edecek olanlardan ister tüccar, ister fabrikacı veya memur olsunlar, kazanç vergisi alınmayacaktır.

İşte bu manası olan bir realist harekettir. Yoksa haftada bir gün toplanan bir faal komitenin ne yapabileceği insanı şüpheye düşürür. Zira böyle bir işi üzerine almış olan bir faal komite hergün geceli, gündüzlü seferber bir halde çalışması lâzımdır. Ama diyeceklerdir ki:

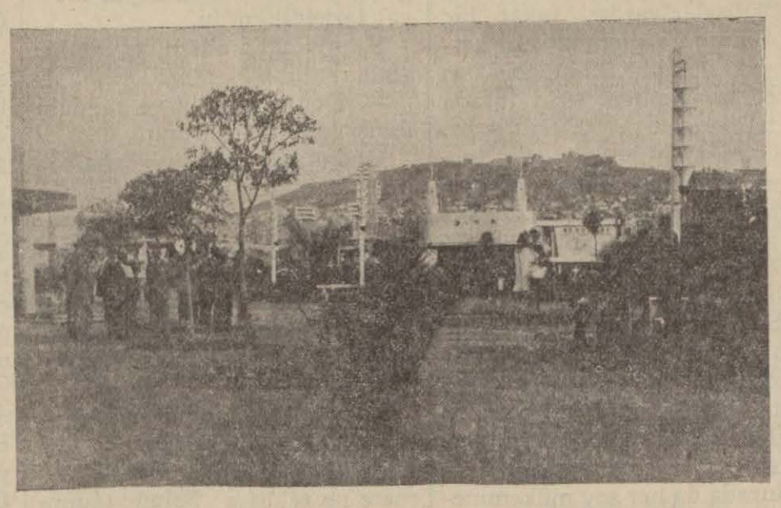

Bu bir panayır görünüşüdür. Bir ekspozisyon görünüşü istiyoruz

— Efendim, herkes deruhte ettiği iş bölümile uğraşıyor. Haftada bir toplanmamızın manası, yapılan işlerdeki birlik ve ahengi temin maksadiledir.

Bunun bilhassa bu sıcak İzmir günlerinde nasıl bir kalkan olduğu kolaylıkla anlaşılır.

İzmirin dokuz eylûlü ile adım adım uğraşmağa karar verdiğimizi tekrar ettikten sonra diyelim ki:

İzmirde bir panayır kurulması bizi memnun edememektedir. Birinci sınıf bir Ege limanında panayır yapılmasını biz beğenmiyoruz. Hedefimiz bu panayırı yakın zamanda herkesin beğeneceği bir "arsıulusal İzmir Dokuz Eylûl Ekspozisyonu" haline yükselmiş görmektir.

Bunun için ise birkaç sene evvel Mareşal Liyotej'in Paris müstemlekât sergisini kurmak için kullandığı çalışma tarzına aynen uymak zarureti vardır.

Medresenin yanında kızlı erkekli talebelerle dolu bir üniversite, devletlû müşür paşa hazretleri yanında mareşal, padişah yanında cumurreisi ve mistik hurafelerin kerametli heyulâları karşısında realist önder ne ise, panayır yanında ekspozisyon da odur.

İzmirdeki faal heyetin hedefi panayır kurmak olmasın, panayırcılık zihniyetini yıkıp ekspozisyon kurmak olsun.

Dünya Gazetelerine Göre Hâdiseler

DÜNYA SİYASASINI İDARE EDENLER ARASINDA

Baldwin Kimdir?

Baldwin

Le Petit Parisien'den

Orta boylu, tıknaz, güçlü, açık yüzlü, geniş alınlı, aydınlık gözlü bir şahsiyet. Münevver, sağlam ve erkek tavırlı İngilizlerin tipidir. Bu tipe yüksek İngiliz burjuvazisinde tesadüf olunur, bunlar İngiliz ulusunun amudu fıkarisini teşkil ederler. Ataları, hem endüstri, hem çiftçi âlemine bağlıdır. Rudyard Kipling'in amca oğlu ve meşhur ressam Burne Yones'in yeğeni olan Stanley Balwin, kitap ve yüksek sanat zevkini bu akrabasından almıştır.

Baldwin altmış dokuz yaşındadır. Kırk bir yaşına kadar, siyasanın, dönek çemberinden uzak kalmıştır. Harroit ve Cambridge'de parlak olmamakla beraber sağlam bir tahsil yaptıktan sonra, yirmi yıl tetebbü, kır ve fabrikaları arasında vakit geçirdi. Tabiatin bütün güzelliklerinden, bütün sükûnundan istifade etti.

Baldwin 1908 de babasının yerine Bewdley dairesinden saylav çıkarıldı. Aklı selimi, ruh ve karakterinin doğruluğu, her türlü reklâmdan kaçınması güzeyinde, Bonar Law'in tevecchühünü kazandı. Parlâmentoda çarçabuk ilerledi: Sırasile: 1918 de Bonar Law'in kâtibi, 1921 de tecim bakanı, 1922 de finans bakanı ve 1923 te başbakan oldu.

Lloyd George kabinesinde tecim bakanı iken, başbakana karşı gösterdiği katî muhalefet ve söylediği söylev kendisine büyük bir şöhret kazandırdı. Bu meşhur nutkunda demişti ki: "Lloyd George, geliştiği halde muhafazakâr partiyi mahvedecek dinamik bir kuvvete benzer.,,

Baldwin çok metnaetli bir şahsiyettir. Karakterini şu sözleri tüm gösterir: "Prensibe ait olduğuna kanaat ettiğim bir soruda, fikrimden vazgeçmekten ise diri diri yakılmağı tercih ederim.,,

Baldwin hiç bir zaman kararını düşünmeden vermez. Fakat bir gez karar verdi mi, artık sonuna kadar gider.

1923 te halkın oyuna müracaat etmeden himayeciliği kurmamak sureti le kendi taraftarlarını kaybetmeği göze aldı. 1926, genel grevde, bütün ülke kendisini takip ettiği zaman yine büyük bir azim gösterdi. Son dört yıl da Mac Donald'a, her türlü muhalif rüzgârlara rağmen, gösterdiği müzaheretle ciddiyetini isbat etti.Bu azmi, hava silâhlanmasında da gösterecektir.

Bugünkü Baldwin kabinesinin başlıca amacı: ulusal birliğin muhafazasıdır. 1924 de ilk defa başvekil olduğu zaman saraydan çıkarken kendisini tebrik eden gazetecilere demişti ki:

— "Sizin tebriklerinizden ziyade dualarınıza muhtacım.,,

Elbet Baldwin, baş bakanlığın yüce mesuliyetini üçüncü defa olarak kabul ederken aynı ruh ve aynı duygu ile hareket etmiştir.

Lehistanda Yahudi aleyhtarlığı

Leh gazetelerine göre, Pantkot yortuları arifesinde,cumartesi günü yahudiler tarafından bir kavga esnasında öldürülmüş olan bir Polonyalının ölüsü kaldıktan sonra, yahudilere karşı şiddetle saldırılmıştır. Her iki taraftan birçok yaralı vardır. Bunlardan biri hastahanede ölmüştür.

Ölüler arasında konuşma

Sokrat — Ben baldıran otu içerek öldüm.
— Ya ben... Karımın hazırladığı koktail ile hapı yuttum.

İkiyüz Franga Bir bıyık

Le Journal'deu

Brezilyalı İrencu Saléar, uzun ve kalın bıyığı ile böbürlenen bir adamdı. İradı ile geçinen Saléar, bıyığını çok sever, onu gurur ile okşardı. Kendisine albaylığını kazandıran bu güzel bıyık günün birinde bir muzip tarafından kesilmesin mi? Küplere binen Saléar muzibe karşı derhal hakyerine baş vurdu. Bu cinayeti işleyen adama karşı, hak ve adalet diledi.

Suçlu Henri Levy, çok muhterem bir kimsedir. İttiham sandalyesine otururken âdeta müteessirdi.

Vakayı şöylece anlattı:

— "Saléar bize, yemeğe çağırılı idi. Yemekten sonra derin derin şekerleme yapmağa başladı. Karım dedi ki, bıyığının

İrencu Saléar

sol ucunu kes, uyanınca güleriz. Ben de sol ucunu kestim. Uyandı. Aman Allah!.. O ne hiddet!..

Saléar davasını şöylece anlattı:

—Bıyığımın bir parçası kesilmekle, biçimsiz bir hale sokulmuşum. Çaresiz, bütün bıyığımı traş ettim.

Hegemen bu davayı gülümsiyerek dinledikten sonra bıyıksıza dönerek:

— "Emin olunuz ki, bıyıksızlık size çok yakışıyor.,,

Saléar, bu komplimandan hoşlanmıştır. Ancak mahkeme kararını yine vermiş. Kesilen bıyığın bedelini tesbit etmiştir. Levy: 16 frank para cezasına 200 frank da zarar ve ziyana çarptırılmıştır.

Sudan'da susuzluk

Fransız gazetelerine göre, Dakar'da bulunan dört genç yerli işçi, Sudan sahrasında susuzluktan ölmüştür. İngiliz sömürgesindeki işçilerin bu acik (facia) hakkında haber vermeleri bekleniyor. Ölen gençlerden biri yolladığı son mektubda, kendisinin ve arkadaşlarının 8 aylık izinlerini geçirmek için memleketlerine gideceklerini yazmaktadır. Sanıldığına göre, işçileri Nil'e götüren otomobil yolda bozulmuş gençler yolda susuzluktan ölmüşlerdir.

FRANSADA KARARSIZLIK: YENİ TEDBİRLER ARİFESİNDE

11 Milyarlık Bütçe Açığını Kapatabilecekler mi?

Le Journal'dan:

Laval kabinesi, üçüncü Fransız cumuriyetinde teşekkül eden doksan dokuzuncu bakanlar heyetidir. Yeni kabine, müstesna şartlar altında ve çok çabuk teşekkül etti. Parlâmento hayatında bir rekor kırdı: teşekkül ettiği aynı günde, meclis karşısına çıktı. Hükûmet: güven oyu aldıktan sonra, geniş salâhiyet projesini ortaya attı. Bu sırada, yapmağı tasarladığı finans, yeğretimi hakkında izahat verdi. Bütün suiistimalleri kaldırmağa çalışacağını ve her türlü tasarruf yollarına gittikten sonra lüzum görülürse harp malûllerinin tahsisatından keseceğini söyledi. Laval, içtimaî sigortanın kapitalize edilmesi aleyhinde olduğunu söyledikten sonra dedi ki: "Sigorta edilenlerin hukuku mukaddestir, buna riayet olunmalıdır ve olunacaktır.,,

Bouisson

Paris-Soir'dan:

Biri moral, öteki hesap alanında iki soru vardır ki, bunları hükûmet uzun görüşme ve zekâsile halletmek mecburiyetindedir.

Moral soru şudur: memleketin morali bozuldu, güveni azaldı; ülkeden çıkan altınlar bunun başlıca delilidir. Emniyet sandıklarındaki mevduatın halk tarafından alınması, güvensizliğin ve moral bozukluğunun bir işaretidir.

Güveni iade etmek için psikolojik bir kuvvet tezahürüne ihtiyaç vardır.

İkinci soru hesap işidir; çünkü 935 yılı açığı: aşağı yukarı altı buçuk milyar franktır. Şimendiferler açığı da dört buçuk milyara çıkmıştır. Demek ki, top yekûn açık 11 milyardır.,,

Le Journal Des Debats'dan:

Bu şartlar altında yapılacak iş, bedahatin gösterdiği iştir. Böyle olunca, sistemler ve nutuklar ortadan kalkar. Para değerinin düşürülmesi, geniş mikyasta bir dolandırıcılıktan başka bir şey değildir. Bütçe denkleşmesi elzemdir. Parlâmento tasarruf yapmak istemiyor. Öyle ise gereken kararları almak ödevi hükûmete düşer.

Laval hakikati, açıkça, sadece söyledi. Bellidir ki meclis hakikati sevmiyor. Kaçamaklı işleri tercih ediyor. Hükûmetin muvaffakiyeti için, Lavalin çok azimli ve cesur olması gerektir. Dünkü sözleri durumu hakkile anladığını ve son derece iyi niyet sahibi olduğunu gösterdi.

Herriot

Le Temps'dan:

Laval kabinesi harekete geçebilir. Bir dakika kaybetmeksizin, çalışmak, karar vermek, ileri gitmek lâzımdır. Külliyetli bir bütçe açığına çare bulmak, bir buçuk milyara çıkan tasarruflar yapmak icap eder ki, maneviyat yükselsin ve güven canlanarak hazineye derin bir nefes aldırsın. Seçim dirikliğinin hegemen olduğu bu devirde korkunç menfaat sendikalarının hükûmetin hareketine ve genel masrafların indirilmesine engel olacaklarına şüphe yoktur.,,

İtalya Habeşistan

Messaggero'den:

Ingiliz Avam kamarasında işçi saylav Atlee'nin sözleri nefretle karşılanmak gerektir. Faşist hükûmetinin kamuyu başka başka bir sayle oyalamak için Habeş işini yürüttüğü hakkındaki diyev katiyen doğru değildir. Ingiliz saylav bilmiyor mu ki, Habeşistan, askerlerini yavaş yavaş medeniyet yoluna sevketmeğe çalışıyor, bilmiyor mu ki, yirmi yıldan fazla oluyor ki Adis-Ababa hükûmetleri Somali - Habeş hududunu tahdit etmekten çekinmiştir, ve yine bilmiyor mu ki, Habeşistan 1929 yılındanberi mütemadiyen silâhlanıyor.

İşçi saylav, İtalyan kıtalarına Süveyş yolunun kapanmasını telkin ediyor. İnsan böyle teklifler karşısında, sosyalist ifratçılığının, Avrupa medeniyeti ile Afrika medeniyeti, beyazlarla siyahlar arasında ahmakça bir beraberlik ve eşitlik kurmağa muvaffak olup olmıyacağını sormakan kendini alamıyor.

Hele Edenin, İtalyaya hitap ederek, Ingiliz mecellesinin: "beraat zimmeti asildir,, kanununu hatırlatması çok büyük bir zevksizliğe delâlet eder. Bu çeşit müdafaalar küstahlıktır.

Yeni ingiliz Dış Bakanı

Le Temps'dan:

Yeni İngiliz dış bakanı Samuel Hoare elli beş yaşındadır. 25 yıldanberi Londranın Chelsea seçim dairesinden saylav seçilmektedir. Muhafazakâr partiye mensuptur. Büyük savaşta, Yarbay olan Hoare, bir çok askerî nişanlarla taltif edilmiştir. 1927 de küçük Baron payesini aldı. Londradan Hindistana ilk sivil uçuşu yapmıştır.

Samuel Hoare

1921 de uluslar kurumunda İngilterenin yüksek komiseri oldu. 1922 de hava bakanlığına belitildi. Ayni bakanlığı birinci Baldurin kabinesinde, ve ikinci Baldurin kabinesinde işgal etti. 1931 de Hindistan Bakanı oldu. Samuel Hoare, Hindistan ve yakın şarka dair türlü telifler sahibidir.

Hoare, muhafazakâr partide gittikçe artan bir nüfuz kazandığı içindir ki, dış bakanlığa çıkabilmiştir. Sıyasanın her noktasında Boldurin ile ayni fikirdedir. İngiliz dış bakanlığının bugünkü temayüllerini hiç bir suretle değiştirecek değildir.

Habeş imparatoru Harar'a döndü

Times gazetesine Adisababa'dan bildirildiğine göre, bir aydanberi ülke içinde dolaşmakta olan Habeş İmparatoru Harara dönmüştür. Bu gezi (seyahat) hâdisesiz geçmiştir.

Seçim çarpışmasında

— Of, daha bir ay yorulacağız?.

— Adam sende, bir gez yeniden saylav seçildik mi, gel keyfim gel!. Bir kaç yıl rahatız!.

No. 49

KIZIL ÇENBER

Edgar WALLECE

"Fakat bunun için meraklanmayınız. Çünkü sizin artık orada bulunmanıza lüzum kalmıyor. Bu akşam Willings ile birlikte yemek yiyiniz. Bu adam kadın meclisinden çok hoşlanıyor. Hattâ mümkünse kendinizi evine davet ettiriniz. Onun eski bir silâh koleksiyonu vardır ve bununla övünür. Bu suretle evin vaziyetini de gözden geçirmiş olursunuz.,,

Genç kız tekrar zarfa baktı ve içinden yüzer liralık iki banknot çıktı. Thalia paralara baktı ve yüzü ağır bir ifade aldı.

— 36 —

ÇENBER TOPLANIYOR

Willings, mevkii parlak politikacılardandı. Kırk yaşında başvekâlet müsteşarlığına kadar yükselmişti. Fakat buna rağmen kendisinden hoşlananlar çok değildi. İyi bir hitabeti vardı, gösterişi vardı. Fakat karakterine düzgün denilemezdi. Onun için umumî efkâr kendisine pek itimat göstermiyordu.

Hattâ bir zamanlar bir rezalet davasına adı da karışmıştı. Fakat mecliste kendisini tutan beş on meb'usun müdahalesile bu işten ucuz kurtulmuş ve parasıyla çıkan gazeteler, hücuma geçmek isteyenlere karşı şiddetli mukabelelerde bulunmuşlardı.

Thalia'yı kendisine takdim ettirmeğe muvaffak oluşunu büyük bir meharet sayıyordu. Halbuki genç kızın kendisini müsteşara takdim ettirmek için daha o sabah Kızıl çenberden emir aldığının farkında bile değildi.

Kızıl cenberin adamlarını seçmekte takip ettiği kendine mahsus bir usûl vardı. Hepsine de bol para veriyor, çok iş teklemiyordu. Yalnız hepsinin aldığı talimat usulü malûm ve muayyendi.

Londranın göbeğinde bir çok eski kiliseler vardır, fakat hiç biri Sainte - Agnés kilisesi kadar eski değildir.Bu kilise, âzası gayet kıt mezhepçilerin arada bir tapınmağa geldikleri yerdir. Buna rağmen içerisi temiz tutulmaktadır. Evvelce yanı başında bir mezarlık vardı. Fakat büyük şehirlerin ihtiyaçları da büyük oluyor. Zamanla bu mezarlık oradan kaldırıldı. Etrafında yüksek yüksek binalar belirdi. O derecede ki, kilise dar ve karanlık bir sokağın içinde âdeta mahpus gibi kaldı. Kızıl Çenber de ilk ve son toplantısını iste bu kilisede yapmıştı.

Burada da her şey mükemmelen tertip edilmişti. Toplantıya gelecek Kızıl Çenber mensuplarının her birine ayrı ayrı gelecekleri saat dakikasına kadar bildirilmişti. O kadar ki, iki kişi bile beraber kiliseye girmeyorlardı.

Thalia Drummond da tam çağırıldığı dakikada kiliseye geldi. İçeride hiç bir aydınlık yoktu. Ancak dışarının donuk ışığı ile içerideki eşya hayal meyal farkediliyordu.

Kapıyı açan adam, yavaş bir sesle:

— Doğru gidiniz ve sağdaki ikinci kürsiye oturunuz, dedi.

Ondan önce kiliseye daha başka gelmiş olanlar da vardı. Ön kapıda, gelenleri karşılayan adam, minbere çıktı, Thalia sesinden bu adamın Kızıl Çenberin şefi olduğunu anladı. Yüzü iyice farkedilemiyordu. Çünkü maskesi de vardı. Bu adam dedi ki :

— Dostlarım, artık cemiyetimizin dağılma zamanı gelmiş bulunuyor. Gazetelerde hükûmete ne teklifte bulunduğumu hepiniz okudunuz. Bunda muvaffak oluşumuz hepimizi alâkadar eder. Çünkü alacağımız paranın yüzde yirmisini sizlere dağıtmak istiyorum.

Bir saniye durdu ve devam etti:

— Burada toplanışımızı tehlikeli görenler, müsterih olabilirler. Ben her türlü tedbirleri aldım.

Şurasını saklamam ki, Kızıl Çenber şimdi tehlikede bulunuyor. İki defa akla gelmedik bazı ahval ve şerait hüviyetimi polise ifşa etmek üzere bulunuyordu. Büyük hafiye Yale ve emniyet müfettişi Parr mütemadiyen peşimde dolaşıyorlar. Bunun için sizin her birinizden hârikûlâde bir gayret göstermenizi beklerim. Yarın her birinize tafsilâtlı talimat verecegim. Hatırlayınız ki, siz de benim gibi ayni tehlikede bulunuyorsunuz. Cesaretinizin de o nisbette büyük mükâfatı olacaktır. Şimdi hepiniz otuzar saniye aralıkla birer birer çekiliniz. Evvelâ sağdaki kürsüden bir kişi, sonra soldaki kürsüden bir kişi kalsın. Bu suretle kiliseyi boşaltınız. Toplantı bitmiştir.

Gölgeler bu emre göre yavaş yavaş çekildiler. Kilise boşalınca bu sefer hatip de dışarıya çıktı ve bir taksi aramağa başladı.

Thalia Drummond kendisinden bir kaç dakika evvel çıkmış bulunuyordu. Kendisini şehrin öbür ucuna götüren taksi otomobilinde sırtındaki yağmur mantosunu, siyah şapkasını ve peçesini çıkardı. Bütün bunların altında muhteşem bir balo elbisesi taşıyordu.

Biraz sonra Merros Club'e girdi. Güzelliği ve tuvaletinin şaşaası herkesin gözünü kendisine çekmişti.

Jack Beardmore de bir kaç arkadaşile beraber orada bulunuyordu.

Arkadaşlarından biri delikanlıya sordu:

— Bu kadın kim?

Bir baskası cevap verdi:

— Kim olduğunu bilmevorum ama, yanındaki adam müsteşar Willings..

Diğer taraftan Thalia da delikanlıyı görmüştü. Gözlerinin ve kulaklarının bütün kuvveti delikanlının istikametine çevrilmişti. Willings'in söylediklerini dinlemiyordu bile.. Fakat

[Arkası var]

YARININ BÜYÜKLERİ

Resim Yapmasını Öğrenelim

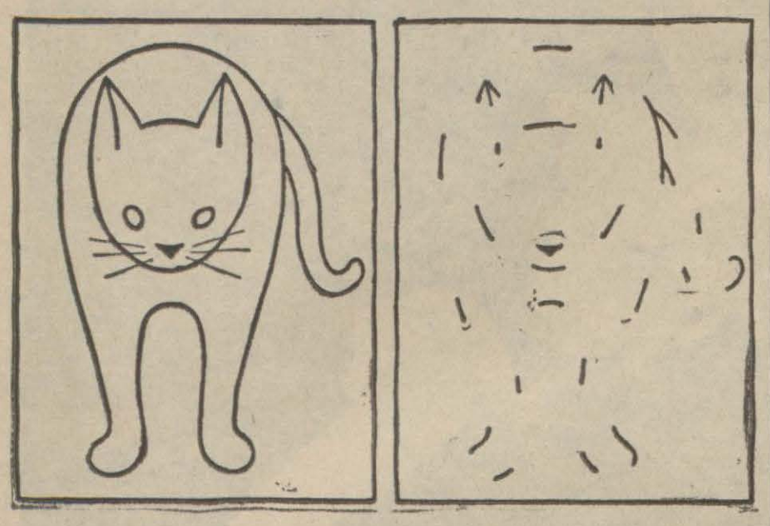

Bu noktaların arasını doldurursanız yan taraftaki resimler meydana çıkar.

Güneşin Çocukları

UTARİT

Utarit: — Güneşten uzaklığı 58 milyon, arzımızdan asgarî uzaklığı 92 milyon, azamî uzaklığı 208 milyon kilometre. Kutru arzımızın yüzde 37 si. Hacmı arzımızın yirmide biri. Harareti sıfırdan yukarı 200 derece. Dağları 4 bin, 5 bin metre. Güneşin etrafında seyri 88 gün. Gece ve gündüz müddetleri malûm değil. Hava yok, yahut pek az. İnsanlar için yaşamak kabil değil. Güneşten az sonra batar, az evvel doğar. Peyki yoktur.

ZÜHRE

Zühre: — Güneşten uzaklığı 108 milyon, arzımızdan en aşağı 42, en yukarı 258 milyon kilometre. Kutru arzımızın yüzde doksan altısı. Hacmı arzımızın onda dokuzu. Harareti arzımızdan dört defa fazla. Güneşin etrafında devri 225 gün. Başka hususiyetleri malûm değil.

URANÜS

Uranüs: — Güneşten uzaklığı 3,000 milyon, arzımızdan en aşağı 2850 milyon, en yukarı 3150 milyon kilometre. Kutru arzımızdan dört defa büyük. Hacmı arzımızdan 63 defa fazla. Harareti çok yüksek, Merkezi hâlâ gaz halinde. Güneşin etrafında devri 84 sene. Kendi mihveri etrafındaki devir müddeti malûm değil. Hava çok kesif. İnsanlar yaşıyamaz. Dört peyki vardır.

MERİH

Merih: — Güneşten uzaklığı 228 milyon, arzımızdan en aşağı 78, en yukarı 278 milyon kilometre. Kutru arzımızın 0.54 ü. Hacmı arzımızdan altı buçuk defa küçük. Harareti arzımızdan az. Güneşin etrafında devri 687 gün. Gece gündüz müddeti aşağı yukarı arzımız gibi. Hava oldukça temiz, tazyik daha az. İnsanların orada yaşaması mümkün. Ağaç olması muhtemel. Deimos ve Fobos adlarında iki mini mini peyki vardır.

MÜŞTERİ

Müşteri: — Güneşten uzaklığı 777 milyon, arzdan en aşağı 672 milyon, en yukarı 927 milyon kilometre. Hacmı arzımızdan 1295 defa fazla. Harareti, sathında çok yüksek. Güneşin etrafında devri on iki sene. Harareti yüksek, Hava gayet kesif. Teşekkül halinde bulunduğu için insanlar yaşıyamaz. Dokuz peyki vardır. Üçünü 1610 da Galile keşfetmiştir. En sonuncusu 1914 te fotoğrafla keşfedilmiştir.

ZUHAL

Zuhal: — Güneşten 1500 milyon, arzımızdan en aşağı 1350 milyon, en yukarı 1650 milyon kilometre. Kutru arzımızdan dokuz buçuk defa fazla. Harareti çok yüksek. Güneşin etrafında devri 29 sene, 6 ay. Gece, gündüz müddeti 5 saat. Hava çok kesif. Teşekkül halinde olduğu için insanlar yaşıyamaz. Etrafında küçük küçük sayısız parçalardan mürekkep üç halkası, etrafında on tane peyki vardır. En büyüğünün adı Titan'dır. Kutru 4 bin kilometredir.

ARZ

Arz: — Güneşten uzaklığı 149,500,000 kilometre. Kutru 12,732 kilometre. Hacmı 1 milyon 83 bin 260 kilometre mikâbı. Kilo hesabile 61 rakamının arkasında 23 adet sıfır. Harareti Büyük Çölde zait 52, Sibiryada nakıs 72. Dağları Himalayada Gavrizankar 8,840 metre. Güneşin etrafında devri 365 gün, 5 saat, 48 dakika. Bir peyki vardır.

NEPTÜN

Neptün: — Güneşten uzaklığı 4500 milyon, arzımızdan en aşağı uzaklığı 4350 milyon, en yukarı uzaklığı 4650 milyon kilometre. Hararet derecesi çok yüksek. Merkezi hâlâ gaz halinde. Güneşin etrafında devri 165 sene. Hava çok kesif. Teşekkül halinde olduğu için iskânı gayri kabil. 1846 da Leverrier tarafından hesapla keşfedilmiştir.

ŞUNDAN, BUNDAN

inadcı sigara

Eğer babanız sigara içiyor ve sigarasını da kendisi sarıyorsa, kendisine deyiniz ki:

— Ellerinize aynadan bakarak sigarayı sarabilir misiniz?

Günde yirmi, belki daha fazla sigara sardığı için bunu kolay sanır.

O zaman babanızı aynanın karşısına oturtunuz. Elile gözleri arasına bir gazete, yahut bir mukavva tutunuz. Fakat o suretle ki aynadan ellerini görebilsin.

Sigara paketi ile sigara kâğıtlarını ellerine veriniz. Bakalım, ellerine aynadan bakarak sigara sarabilir mi?

Ne yemek yiyor?

Bu oyun, yemek yiyenleri taklit ederek oynanır.

Patates yiyen adamla dondurma yiyen adamın hareketleri ve yüzünün ifadesi biribirine benzemez. Çorba içenle makarna yiyen arasında da fark vardır.

Oyunculardan birisi bir şey yiyormuş gibi taklit yapar, öteki oyuncular sıra ile ne yediğini anlamağa çalışırlar ve söylerler. Bilen oyuncu bir puvan yazar. Her oyuncu bir defa taklit yapar. Kim çok puvan yazarsa, oyunu o kazanır.

FAYDALI BİLGİLER

BUGUNKU PROGRAM

İstanbul

18.30: Jimnastik. Bayan Azade Tarcan. 18.50: Fransızca ders. 19.20: Dans musikisi. (Plâk) 19.30: Haberler. 19.40: Bayan Halide - monolog. 20: Konferans. 20.30: Stüdyo orkestra konseri. 21: Radyo caz ve tango orkestrasları. Şan. Emine İhsan. 21.30: Son haberler. Borsalar. 21.40: Bayan Ateş (Şan), 22: Plâk neşriyatı .

Bükreş

13-15: Plâk ve duyumlar. 18: Sibiceanu orkestrası. 19: Duyumlar. 19.15: Konserin devamı. 20: Sözler. 20.20: Plâk. "Yeni musiki„ 21.05: Enesco süvaresi "Senfonik eserlerden„. 21.45: Enesco tarafından piyano konseri. 22: Radyo orkestrası. 22.30: Duyumlar. 23.50: Konser nakli. 23.15: Almanca ve fransızca duyumlar. 23.35: Konserin devamı.

Moskova

17.30: Gürcü musikisi. 18.30: Opera parçaları. 20.30: Edebiyat. 21: Şarkılar. 22: Çekçe yayım. 23.05: İngilizce. 24.05: Almanca.

Budapeşte

21.10: Filharmonik takım tarafından konser. "Beethoven„. 23.20: Duyumlar. 23.40: Çingene musikisi. 24: Macaristan üzerine ingilizce şiirler. 1.05: Duyumlar.

Belgrad

21: Hafif havalar. 21.30: Konferans. 21.50: Plâk. 22: Radyo piyesi. 22.30: Şarkılar ve popüler konser. 23: Duyumlar. 23.20: Radyo orkestrası .

Varşova

20.30: Schumann'm şarkılarmdan. 20.50: Reportaj. 21.10: Salon musikisi. 21.45: Duyumlar. 22: Chopin konseri. 22.30: Edebiyat. 22.40: Polonez şarkıları. 23: Spor duyumları. 23.10: Küçük orkestra konseri.

Hamburg

21: Duyumlar. 21.15: Ulusal yayım. "HANSA„ 21.45: Köylü programı. 22: Film revüsü. 23: Duyumlar. Hafif müzik.

Münih

20: Akşam müziği. Sözler. 21: Duyumlar. 21.15: Karışık ulusal müzik. 23: Duyumlar. 23.20: Sözler. 23.30: Program arası. 24: Schubert şarkıları.

Breslau

21: Duyumlar. 21.15: Genç nesil yayını. 21.45: Duyumlar haftası. 22: Şen halk skeçi: "Lob der Arbeit„ 23: Duyumlar. 23.30: Operet musikisi.

SİNEMALAR TİYATROLAR

* İpek : Altın — Şeytan maskeli Kadın.
* Melek ; Salli — İçimizden birisi.
* Elhamra : Ne Sevimli — General Yenin zehirli çayı.
* Sümer: Garp cephesinde kanlı hücümlar — Niçin sevdim.
* Tan : Aşk beldesi.
* Şık : Ben bir casustum — Kara Çaylak.
* Yıldız: (Kadın Asla Unutmaz) (Şarlo Asker).
* Saray : Kimsesiz — Kukaraça.
* Asrî : Dudaklardan gönüle — Fırtına.
* Alkazar : Tarzan ve eşi — Deniz altında cehennem.
* Alemdar: Daktilo evleniyor ve Dağların kızı.
* Millî : Volga sahillerinde — Coşkun.
* Hilâl: (Altı Karılı kral) (Istiklâl uğurunda).
* Kadıköy Süreyya : Aynanın sırrı — Deniz altı ejderi.
* Usküdar Hâle : Batakhane gölgeleri.
* Kadıköy Hâle: Otuz günlük Prenses.
* Halide ve Arkadaşları : Beşiktaş. Suat parkta (Bir avuç ateş).

NÖBETÇİ ECZANELER

Bu gece nöbetçi eczaneler şunlardır : Sirkecide Ali Rıza — Çenberlitaşta Sırrı — Gedikpaşada Asadoryan — Cibalide Necati — Şehzadebaşında İsmail Hakkı — Aksarayda Şeref Celâl — Samatyada Erofilos — Şehremininde D. Hamdi — Karagümrükte Kemal — Büyükadada Sinasi Rıza — Heybelide Yusuf — Bakırköyünde Merkez — Kasımpaşada Merkez — Hasköyde Halk — Kadıköyünde Saadet — Beşiktaşta Nail — Galatada Karaköy — Taksimde Della Suda — Taksimde Ertuğrul — Yenişehirde S. Barunakyan — Şişlide Nargileciyan — Eyüpte Hikmet eczaneleri.

LİMAN HAREKETLERİ

Dün limanımıza şu vapurlar gelmiştir: Ayvalıktan Saadet, Karabigadan Antalya, Bartından Bartın, Mudanyadan Kocaeli.

Dün limanımızdan giden vapurlar şunlardır: İzmite Ayten, Mudanyaya Tayyar, İskenderiyeye İzmir, Karadenize Tari.

Bugün limanımıza şu vapurlar gelecektir: Mersinden Dumlupınar, Bandırmadan Bandırma, İzmitten Ayten, Mudanyadan Tayyar.

Bugün limanımızdan gidecek vapurlar şunlardır: Karabigaya Bartın, Ayvalığa Bandırma, Izmite Güzel Bandırma, Mudanyaya Asya, Bartına Antalya.

DAVETLER

Pazar terfi maçları

İstanbul mıntakası Futbol heyetinden:

16-6-1935 Pazar günü yapılacak terfi maçı:

Beşiktaş Şeref alanında :

Beylerbeyi - Fener Yılmaz saat 16, 30 Hakem Suphi. Yan hakemleri Ekrem Ersoy, Feridun Kılıç.

MURACAAT YERLERİ

Deniz Yolları acentesi Telefon	42362
Akay (Kadıköy iskelesi baş memurluğu)	43732
Şirketi Hayriye, Telefon	44703
Vapurculuk Şirketi merkez acentesi, Telefon	22925
Şark Demriyolları müracaat kalesi. Sirkeci Telefon	23079
Devlet Demiryolları müracaat kalemi Haydarpaşa. Telefon	42145

İTFAİYE TELEFONLARİ

İstanbul itafiyesi	24222
Beyoğlu itfaiyesi	44644
Kadıköy itfaiyesi	60020
Yeşilköy, Bakırköy, Büyükdere, Üsküdar itfaiyesi	60625

Paşabahçe, Kandilli, Erenköy, Kartal, Büyükada, Heybeli, Burgaz, Kınalı mıntakaları için telefon santralındaki memura (yangın) kelimesini söylemek kâfidir.

HASTANE TELEFONLARI

Cerrahpaşa hastanesi. Cerrahpaşa	21693
Zeynep Kâmil hastanesi. Üsküdar, Nuh kuyusu, Gün Doğumu caddesi	60179
Haseki kadınlar hastanesi. Aksaray Haseki cad. 32	24553
Beyoğlu Zükûr hastanesi. Firuzağa	43341
Gülhane hastanesi. Gülhane	20510
Kuduz hastanesi. Çapa	22142
Emrazı akliye ve asabiye hastanesi. Bakırköy Reşadiye kışlası	16..60
Etfal hastanesi. Şişli	42426
Haydarpaşa Nümune hastanesi	60107

ÇABUK SIHHI YARDIM TEŞKİLATI

Bu numaradan imdat otomobili istenir. 44998

Teşekkür

Aziz kardeş ve anamız Nazlı Ardahanın Ziyâ felâketinde büyük acımıza iştirak ve bizleri telgraf ve mektuplarla teselli eden dostlarımıza ayrı ayrı teşekküre kederlerimiz imkân bırakmadığından kendilerine şükranlarımızın iblâğına sayın gazetenizin tavassutunu dileriz.

Merhumenin kardeşi Oğlu
Nebihe Vefâi Avukat Vedat Ardahan
Kızı
Sara Yüreğiroğlu Damadı
Dr.Celal Yüreğiroğlu

Teşekkür

Sevgili zevcim, Türkofis Başmüşaviri Ali Muhtar Ekendizin ölümü dolayısile gerek bizzat cenaze merasiminde bulunmak suretile ve gerek yazı ile kederime iştirak etmek lûtfunda bulunan bütün arkadaş ve dostlarına ayrı ayrı teşekkür etmeğe kederim mani olduğundan alenen beyanı teşekkürü bir vazife telekki ederim.

Merhumun zevcesi
A. Muhtar Ekendiz

Okuduklarımız, Duyduklarımız

KUDURMUŞ FİL SÜRÜLERİLE BOĞUŞAN ADAM

Onu Ölümün Kucağına Bırakmışlardı. Ölüm Muhakkaktı...

Filler boğuşarak saldırdılar.

Beyaz avcı olabilmek, bu mertebeye çıkabilmek için Afrikada bir insanın hayatı yirmi otuz kere tehlike ile göz göze gelmek mecburidir. Buraya yükselmek hakikaten çok az beyaz insana nasip olmuş bir mevkidir. Bugün beyazlar arasında Afrikada kendine büyük bir isim yapmış olan Roger Courtney sayılabilir. Daha henüz on dokuz yaşındayken İngiltereden çıkan bu genç, meteliksiz olduğu halde Afrikanın şark sahiline ayak basmış ve Victoria'da altın ararken hayatını ancak bir yağmur kurtarmıştır.

Onu ölüme terketmişlerdi

Yerlilerle bir gün altın ararken Roger birdenbire müthiş bir sıtmaya tutulmuş, doktor ve mualeceden yüzlerce kilometrelerle mesafe uzakta bulundukları için Afrikalıların tedavi usulüne boyun eğmeğe mecbur kalmıştı. Bir kaç gün içinde son derece fenalaşan zavallı Roger'i yabanî Afrikalılar, çadırda ölmesin diye, açığa çıkarak yakıcı güneşin altına bırakıvermişlerdi. Bu halde, ateşi son dereceyi bulmuş ve ölüme bir kaç adım kalmışken, müthiş bir yağmur onun hayatını kurtarmağa kifayet etmişti. Kalbi kuvvetli olduğu için yağmur ona bir ilâç gibi tesir etmiş ve birdenbire tekrar canlanmıştı.

Ölümden kurtuluyor fakat

Ölümden bir mucize kabîlinden kurtulan Roger henüz bacaklarında yürümek için bile çok az dermanı olduğu bir zamanda yavaş yavaş kendini güç hal ile ağaçlık bir yere atabilmişti. Burada biraz daha kendine gelmis fakat bu sefer de kendisine çok yakın bir yerde iki kudurmuş filin ağaçları, sazları yararak kendisine doğru hücum ettiklerini görerek büsbütün şaşırmıştı. Fillerin patırtısı ona o kadar dehşet veriyordu ki bir ân için kaçmağı düşünmüş, fakat geriye döndüğü vakit üçüncü bir filin onun yolunu kesmekte ve üzerine hücum için hazırlanmakta olduğunu görerek büsbütün afallamıştı.

Bir ân içinde hummalı beyni vaziyeti kavradı. Bunlar alelâde fil değil, insan kanına susamış, kudurmuş bir fil sürüsüydü. Bunlara henüz zihninde karar verirken yolunu kesen filin dört ayak üstü kalkarak üzerine hücum ettiğini görür görmez otomatikman tüfeğini omuzlayarak kudurmuş filin tam kafasına isabetli bir endaht yapmıştı. Kocaman bir bina gibi yere devrilen hayvanla birlikte ağaç ve sazlar da yere serilmişti. Fakat işte asıl bundan sonra ormanda müthiş bir patırtı başladı. Kuduran diğer filler delirmiş bir halde bağrışıyorlardı. İlkönce gördüğü iki fil de üzerine hücum etmek için hazırlanıyorlardı. Zavallı Roger her taraftan filler tarafından sarılmış bulunuyordu.

Kaçacak bir yol vardı

Tüfeğini ikinci defa omuzlayan Roger ikinci fili de cansız olarak yere sermişti. Bir dakika için üçüncü filin hücumuna mâni olan bu isabetli atış sayesinde kuduran üçüncü fili yere yıkılan filin üzerinden atlamak üzere durduğu vakit iyi bir nişan alarak yere sermeğe muvaffak olan Roger bundan sonra da tehlikenin bertaraf ve etrafını saran fil sürüsünden kurtulmak imkânı olmadığını görerek esasen yorgun olduğundan büsbütün ümitsizliğe düştü.

Kaçacak yol, ancak, yere serdiği fillerin üzerinden atlamakla kabil olacaktı. Bu da onun boyundan daha yüksek bir mâniayı aşmak demekti. Güç hal ile birinci filin üzerinden aşan Roger ikinci filin üzerinden aşarken, arkasından fil sürüsünün ağaçları, sazları kökünden çıkararak havalara atmakta olduğunu görüyordu.

Ölüm muhakkaktı; fakat

Fillerin üzerinden aşarak ormandan kayalık bir yere çıkmış olmasaydı, Roger için ölüm muhakkaktı. Kayalıklar arasında saklanan avcı hatıratında: "Eğer bu manzarayı görmüş olsaydınız, tüyleriniz ürperirdi. Yirmi kadar kudurmuş fil, ormanı beni bulmak için altüst ediyor; yerdeki otları, ağaçları bile söküyorlardı. Talimli asker gibi üçer üçer, manga kolu halinde öyle ince bir tarama yapıyorlardı ki ormanda kalmış olsaydım ölüm yüzde yüz muhakkaktı.„ diyor.

SİNEMA

SİNEMA YILDIZLARI NORMAL AGIRLIKLARINI KORUMAK İÇİN NE YİYOR

Dün Başladığımız Listeye Devam Ediyoruz

Mari Elis

Grace Moore nasıl sinema artisti oldu mu diyeceksiniz? Bir çok yıldızları başımıza çıkaran tesadüf perisi onun da elinden tutmuş, onu da yükseklere çıkarmıştır.

Bir gün Amerikada Massachusset hükûmeti dahilinde bir köyün civarında küçük, sarışın bir kız şarkı söylüyordu. O sırada Amerikan operasının maruf artistlerinden Mary Garden oradan geçiyordu.

Bir ses işitti. Sesin tınetı ve temizliği hoşuna gitti. Genç kızla konuştu, anası ile, babası ile konuştu. Kızı Nevyorka, ondan sonra Parise ve İtalyaya götürdü.

Küçük köylü kız çok geçmeden Nevyorkta Metropolitan operasının prima donnası Grace Moore oldu.

Sesli film çıktıktan sonra Grace Moore'u aldı. Büsbütün yükseltti.ve tanıttı.

Katherine Hepburn

Kahvaltı: Portakal suyu, sandviç, kahve.

Öğle yemeği: Et suyu, biskot dilim kesilmiş portakal, çay, yahut kaymaklı süt.

Akşam yemeği: Öküz köftesi, çiğ lahana salatası, mayonez, havuç, tereyağsız ekmek, ananas dondurması, kahve.

Gertrude Michael

Kahvaltı: Portakal suyu, sandviç, kahve.

Öğle yemeği: Meyve salatası (marul, armut, ananas, kiraz, çilek bütün bunlara sirke, zeytinyağı, tuz, biber ve toz halinde hardal, bir miktar kırmızı biber katılacaktır), çay, biskot.

Akşam yemeği: Et suyu, et ve balık, patates, salata, meyve, kahve.

Gloria Stuart

Bu artist zayıflamak için haftanın pazartesi, çarşamba, cuma günleri şu yemekleri yiyor:

Kahvaltı: Bir bardak sıcak suda bir limonun suyu.

Öğle yemeği: Bir bardak portakal suyu.

Akşam yemeği: Büyük bir marul ve domates salatası. Salça olarak ekşi krem, biskot, kahve.

Salı, perşembe ve cumartesi günleri de şu yemekleri yiyor:

Kahvaltı: bir bardak sıcak suda bir limonun suyu, pişmiş bir tane yumurta, jambon, biskot, kahve.

Öğle yemeği: Bir bardak portakal suyu.

Akşam yemeği: Yağsız bir dilim rosto, büyük bir kap salata, biskot, kahve.

Bu artist patatesi, ekmeği, şekeri, içkiyi yemek listesinden kat'iyyen silmiştir.

Jean Harlow

Kahvaltı: Kafe krem.

Öğle yemeği: Çiğ sebze salatası, kuru meyve, sandviç.

Akşam yemeği: İki günde bir et, yeşil fasulya, havuç patates, peynir, bisküvi, kahve.

Zaif mideli Yıldızlar

Mideleri zaif, yahut sinirleri bozuk olan bir çok sinema yıldızları şöyle bir rejim takip etmektedirler:

Kahvaltı : Pişmiş elma, yahut armut, süt, şeftali,

Saat onda: üçte bir kaymak ilâve edilmiş bir bardak süt

Öğle yemeği: iki yumurta, balık kızartması, şu sebzelerden her hangisi: İspanak, Patlıcan, Karnibahar, Brüksel lâhanası, iyi pişmiş taze fasulye, kuş konmaz, havuç, çiğ domates, vanilyalı krema, dondurma, pişmiş elma veya armut, tereyağlı bir dilim ekmek, bir bardak süt.

Saat dörtte: Üçte bir kaymak ilâve edilmiş bir bardak süt.

Akşam yemeği: çorba yok, arada bir istiridye suyu.

Etler: koyun veya kuzu kotleti, koyun veya kuzu kızartması, balık, piliç, hindi.

Sebzeler: İspanak, Brüksel lâhanası, karnibahar, taze fasulye, kuş konmaz, havuç ve arada bir de tereyağlı pancar, şalgam, kuru fasulye pişmiş meyva veya çiğ domates salatası.

Vanilyalı krem, dondurma, pişmiş elma veya armut, bir dilim tereyağlı ekmek, bir bardak su.

Gece saat onda: üçte biri kaymaklı süt.

Bu listeye göre beğendiklerini yerler. Listeden ihraç ettikleri şeyler de şunlardır: Çay, kahve, şükola, kakao, tütün, içki, bonbon, pasta, pudinga, şeker, bal, taze ekmek, paneler, bezelya, patates, kornişon, ceviz, et kıyması, domuz, biftek, sığır, hamur işleri, bisküviler, tuz, biber, hardal, sirke, tuzlu et ve balıklar.

Çok yorgun ve sinirli zamanlarda hiç bir şey yememek, yemekten evvel dinlenmek, kati yen acele yememek, lokmaları iyi çiğnememek, bir günde en aşağı sekiz bardak taze su içmek, yemekten sonra yastığı omuzların altına ve elleri enseye alarak yirmi dakika sırt üstü yatmak da lâzımdır.

İHTİYARLAYINCA NE HALE GELECEKLER?

MARLENE DIETRICH GEORGE ARLISS

Marlene Dietrich'in Bir Haftalık Yemek Listesi

Joan Cravford'un bir haftalık yemek listesi şudur. Liste vücudün normal sikletini muhafaza etmesine göre tertip edilmiştir:

Pazartesi:

Kahvaltı: Portakal suyu, sütlü kahve

Öğle yemeği: Kışın et suyu, kuru bisküvi, yazın sebze salatası, bisküvit, limonlu çay.

Akşam yemeği: Tavuk kızartması, ispanak, marul salatası, meyva, kahve.

Joan Cravford sabah kahvaltısı ile öğle yemeklerini hiç değiştirmemektedir. Akşam yemekleri de şunlardır:

Salı:

Domates çorbası, kuzu kotleti, salata, yahut beyaz peynir, pişmiş elma, kahve

Çarşamba:

Bezelya çorbası, yeşil salata, meyva, kahve.

Perşembe:

Yarım kavun, havuç, yeşil salata, kompostu, kahve.

Cuma:

Et suyu, tavuk kızartması, tereyağda pancar, armut salatası ve beyaz peynir, çikolatalı börek, kahve.

Cumartesi:

Prasa, soğuk et, sebze salatası, meyva, kahve.

Pazar:

Meyva, domates salatası, patlıcan kızartması, pişmiş elma, kahve.

KUÇUK SİNEMA HABERLERİ

Frederic March Greta Garbo ile birlikte Anna Karenine'i çevirmekte ve iki sahne arasında başladığı bir senaryoyu bitirmege çalışmaktadır. Senaryosundan bir parça:

"Arslan ve iki avcı
"Arslan ve bir avcı
"Arslan,,

●

Richard Tauber "kalbimin zevki,, adında yeni bir filme başlamıştır.

●

Henny Porten tekrar film çevirmeğe başlayacaktır.

●

Fransada avukatların film çevirmeleri menedilmiştir.

●

Abel Gance Lükres Borjiyayı çevirecektir.

●

Maz Reinhardt yakında Amerika tabiiyetine gireceğini söylemiştir.

●

Charles Boyer ile Loretta Joung "Şanghay,, adlı bir film çevirmeğe başlamışlardır.

MARİ ELİS

Kadın ve Moda

Açık mavi ipekten elegan bir gecelik entarisi modeli. Kollar yırtmaçlıdır. Yaka ve kollarda hilâl şeklinde süsler vardır. Bunlar işlemeli ve ajurludur. Kemer ayni kumaştan yapılır. (II nci büyüklük için) 80 santim ende 3.55 metre kumaş lâzımdır.

Genç bayanlara mahsus gene elegan bir gece entarisi modası. Kumaş çiçekli ipektendir. Belde ve göğüste büzülmek için bir ipekli kurdelası vardır. (I nci büyüklük için) 80 santim ende 2.75 metre kumaş lâzımdır.

Genç bayanlara mahsus güzel bir gecelik entarisi modeli. Kollar kimono ve kabarık bir şekildedir. Kumaş çiçekli pembe bir ipek veyahut patiskadan düşünülmüştür. Kurdelâ ve kemer açık mavi bir renkten intihap edilmelidir. (II nci büyüklük için) 80 santim eninde 3.30 metre kumaş lâzımdır,

Eldivenleri Temizlemek

Eldivenleri temizlemek için bir kaç türlü tertip vardır. Birinci tertip şudur: Bir kilo soda beş gram sani fahmiyeti sud ile karıştırılır.

Bu suretle yapılan mahlutun içine bir fanila parçası batırılarak parmağa veya ayrıca bir çubuğa geçirilmiş olan eldiven üzerine sürülüp uvuşturulur. Sonra kuru başka bir fanila parçası ile silinir.

İkinci tertip şudur: Eldiven gayet ince elenmiş killi toprakla uvuşturulduktan sonra, bir fanila parçası ile toprak alınır. Eldiven beyaz ise üstübeç, renkli ise kepekle yeniden uvuşturulur.

Üçüncü tertip şudur: 250 gr. sabun tozu, 165 gram javel suyu, 10 gram nişadır ruhu, 155 gram su karıştırılarak hamur yapılır. Bunun içine bir fanila parçası batırılarak eldiven güzelce temizleninceye kadar uvuşturulur.

Dördüncü tertip şudur: Kaynatılıp biraz kaymak bağlamış olan sütün içine bir sünger batırılarak, eldivenin evvelce beyaz sabunla ıslatılmış olan yerine vesair lekeli yerlere sürülür. Güderiyi yumuşatmak için yavaş yavaş eldiven her tarafından çekilerek gerilir. Bu tertip bilhassa glase eldivenler için kullanılır.

AVRUPADA NASIL YAŞARLAR?

ALMANYA

ERSATZ EŞYALAR DİYARI

Yağmurda ot haline gelen elbiseler; bulaşık suyu gibi kahve, köpürmeyen sabun ve daha buna benzer bir çok işler Almanyanın kendi yağı ile kavrulmak mücadelesinin neticeleridir.

Kendi yağı ile kavrulmak siyaseti, almancada her hangi bir şeyin yerini tutan Ersatz kelimesile en iyi ifade olunur. Bunun başına Almanyada her üçüncü insanın küçük ismi olan Fritz adını da ilâve edecek olursanız Fritz Ersatz diye başlı başına bir ad çıkar ki Büzel Hitler ve yarını ifade etmek için bundan güzel bir isim bulmak güçtür.

Şu halde Herr Fritz Ersatz hikâyesine yatağından kalkar kalkmaz başlayalım. Vaka Berlinde cereyan etmektedir. Yüzde yüz Nazi Aryan kanından gelme Hitlerist Almanyanın gözbebeği olan Berlinden.

Fritz'in yatağı yüzde yüz yerli malıdır. Gözlerini açar açmaz burnu derin bir nefes alarak düşünür. Fakat bu memnuniyet uzun sürmez. Çünkü Teuton vücudunu sıcak tutan yorgan ve yatak çarşafı ancak kısmen yerli malıdır. Bu malların Amerika ve Hitler aleyhtarı diğer memleketlerden geldiğini düşünmek âsâbını bozar. Hele pijamasının yüzde yetmiş beş yabancı işi olduğunu düşününce büsbütün zıvanadan çıkacak bir hal alır.

Banyoya girdiği vakıt bu hal biraz geçmiştir. Çünkü banyo -

Almanyada yüzde yüz yerli malı gıda maddeleridir, Bunlardan bol bol yedikçe Herr Fritz Ersatz'ın keyfi artar.

su yüzde yüz Almandır. Halbuki sabunu beze sürüpte, köpürmediğini ve biraz sonra eriyip hiç bir şey kalmadığını gören Fritz Ersatz'ı gene düşünce almıştır. Kuvvetli adalesini, kolosal vücudunu sabunlamadan banyodan çıkmak hakikaten tatsız bir iştir.

Saf bir vatan severlik

Fritz'in traş sabunu da banyo sabunu gibi köpürmez cinstendir. Fakat kimin umurunda?.. Vatanseverlik her halde traş sabunu ile ölçülmez bir şeydir. Fakat Allah saklasın, sokağa çıkıp ta yağmura tutulursa Fritz Ersatz'ın vay haline! Çünkü yaş lıkta bu yerli ayakkabıların su gören mukavva haline gelmesi çok az süren bir hadisedir.

Kahvaltıya oturduğu zaman Herr Ersatz'ın yüzünü derin bir memnuniyet kaplamıştır. Burada her şey yüzde yüz Almandır. Fakat ah ne olurdu, şu bulaşık suyu gibi kahve olmasaydı. İnsanın bütün keyfini kaçıracak kadar ağza alınmaz bir şey.

Palto, şapka o kadar düşünülecek bir iş değildir. Kapıdan çıkıp ta otomobiline bindiği vakıt, artık Fritz Ersatz'ın keyfine doyum olmaz. Otomobilde Alman olmayan aksam mevcut

Yeni ersatz elbiselerle yağmura tutulmamak şarttır. Tutulunca da sür'at koşusu yapmak lâzımdır.

olsa bile bunları gözle görmek kabil değildir ya! Zaten göze çarpmayacak bir iş insanın canını o kadar sıkmaz.

Asıl keyif otomobildedir:

Otomobilini hareket ettiren benzinin yüzde yüz Alman kömüründen istihsal edilen bir mayi olduğunu hissetmekle Fritz'in keyfi büsbütün artmıştır.

Bunda yerden göğe kadar hakkı vardır. Saatta yüz kilometreyi saf Alman mayi mahrukatı ile yapmak hakikaten göğüs kabartacak bir şeydir.

Ersatz harbının Almanlar için hayatî bir ehemmiyeti olduğunu takdir için Almanyanın mamûl eşya hususunda yeryüzünün belli başlı bir ihracatçısı olduğunu düşünmek kâfidir. Buna hem memleket içinde hem dışarı yollamak için kullanılan ipek, pamuk ve kavuçuk maddelerin yüzde yüzünü hariçten tedarik mecburiyetini de ilâve edecek olursak Herr Fritz'in asabiyetini biraz haklı bulmamak kabil değildir.

Bundan başka mayi mahrukatın, yününün ve bakırının yüzde seksenini dışarıdan getirdiğini de hesap etmek lâzımdır. Demir de yüzde yetmiş hariçten gelir.

İş'n hakikati:

Şimdiye kadar iptidaî maddelerin bir çoğunu hariçten tedarik etmek mecburiyetinde olan Almanya, bundan sonra daha bir çok seneler bu vaziyette kalacaktır. Buna rağmen Ersatzçılar ekonomi sahasında, harice muhtaç olmamak için ellerinden her geleni ihmal etmemektedirler.

Mayi mahrukat hususunda harice tâbi olmak, Almanların son derece gücüne giden bir iştir. Kimyaker ve âlimlerinin yorulmayan mesaisi neticesinde bir gün gelip te Almanyanın bu hususta istiklâl sahibi olacağına inanmak ta bir hayli güçtür. İşin doğrusu şimdilik Almanya yalnız bir hususta dışarıdan mal getirtmeyebilir: Yiyecek maddeleri.

İşin ciddi tarafı

Bunlara rağmen işin bir de son derece ciddi tarafı vardır. Alman kimyakerlerinin dehâsına bir işaret olmak üzere Vistra ve Wollstra piyasada tanınan ve birincisi pamuk ve ikincisi de yünün yerini tutacak iki Ersatz madde imaline muvaffak olmuştur ki bunlar hakikaten şayanı hayrettir. Bunların her ikisi de odundan imal olunur ki, Almanyanın bu hususta ham maddesi ziyadesile boldur.

Şimdiye kadar yapılan tecrübelerde Vistra, bilhassa kadın elbiseliklerinde son derece muvaffak olmuştur. Maamafih henüz renklerin solmasına karşı bir şey icat olunamamıştır. Yağmura da dayanmadığı muhakkaktır.

Wollstra'ya gelince; bu kusurlar onda daha ziyade mevcuttur. Maamafih gün geçtikçe daha iyileşmektedir. Şimdilik kat'iyyen yağmura dayanamamaktadır.

Demir meselesi:

Şurası bir hakikattir ki demir meselesinde Almanya hiç bir vakıt kendine yetecek kadar demir istihsal edemiyecektir.

Kauçuk

Bu hususta Alman kimyakerlerine bir sual sormak bile caiz değildir. Çünkü cevap alamıyacağımız muhakkaktır. Bu tecrübelerin henüz muvaffakiyetle neticelenmediği ve Ersatz kavuçuk henüz keşfolunmadığı kat'î surette söylenebilir.

Maamafih umumî harpta Şiliden harp imalâtları için nitrojen almamak için bunu havadan istihsal etmeğe muvaffak olan Almanların mütemadî mesai neticesinde daha nelere muvaffak olacakları çok yerinde olarak sorulabilir.

Büyük harbı, harice muhtaçlık yüzünden kaybettiklerine inanan Almanlar, kendi yağı ile kavrulur bir hale gelebilmek için sonuna kadar mücadeleye devam edeceklerine hepimiz inanmalıyız.

Yatakta cıgara içmek âdetinizse çok dikkatli olmak lâzımdır. Pijama tutuşursa söndürmesi güçtür.

İkramiyeli süt makinesi

VİKİNG markasile maruf hem iyi, hem çok ucuz olan makinalarıdır. Aşağıdaki adresten izahat isteyiniz.

Türk-Avrupa LTD. ŞTİ.

STANBUL. GALATA. PERSEMBE PAZARI 61

Küçük Pazarda

Ayazma kapısında 61-63 No. lu

HANE KİRALIKTIR

İçindekilere müracaat

Dr. İHSAN SAMİ

OKSURUK ŞURUBU

Öksürük ve nefes darlığı boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. Her eczanede ve ecza depolarında bulunur.

3583

1300 LİRAYA

Az kullanılmış radyolu Ford marka kapalı bir otomobil satılıktır. Arzu edenler Taksim'de Bay Senihinin garajında görebilirler.

Satılık motosiklet

1930 modeli az kullanılmış Triomf marka 5,30 beygir kuvvetinde bir motosiklet satılıktır. Bedeli (350) liradır. Arzu edenler Taksim'de Bay Senihi'nin garajına müracaat.

Kiralık Apartman

Sultanahmed, Akbıyık, Saman sokak 22 No. lu her türlü konforu havi, denize nazır, iki katlı apartıman ayrı ayrı kiralıktır. Fiyatlar elverişlidir

Derunundakilere müracaat

Meraklılara Müjde

15 inci Lui tarzında camları çift bombeli antika müzeyyen bir vıtrin, Mısırkâri yaldızlarla müzeyyen bir çift Arap heykeli, sureti mahsusada yaptırılmış bronz çubuklarla Uşak yol halısı ve sair müteaddid hallar 13/6/935 perşembe günü tam saat 1,1/2 da sandal bedestenında satılacaktır. Şimdiden teşhir olunmaktadır.

Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesinden :

Terekesine mahkemece el konulan ölü Marko Tirel oğlu Abraham'ın mutasarrıf bulunduğu :

1) Yeşilköyde İstanbul caddesinde eski 34 yeni 46-46 No. lu ve temamına (11344) lira (50) kuruş kıymet konulan köşk ve bahçenin yarı hissesi açık artırma suretile 15-7-935 pazartesi saat (14) ondörtte satılacaktır, dellâliye resmi ve ihale pulu müşterisine aittir: bina kısmı 153 m. murabbaı ve bahçesi (1443) metre murabbaı sahasındadır. Köşk: bir bodrum katı ile iki tam kat ve bir çatı arası katından ibarettir, bodrum katı kâgir diğer katlar ahşaptır; bodrum katı zemini kırmızı çini ile döşeli bir taşlık bir mutfak bir çamaşırlık üç depo bir halâ birinci kat bir sofa bir büyük yemek odası ve iki oda ve ikinci kat bir büyük oda ve üç küçük oda ve bir sofa ve bir halâ ve çatı arası katı bir sofa ile karşılıklı iki oda ve bir ufak odadan ibarettir, ahşap kısmı hariç ve dahili yağlı boyalıdır, elektrik ve kalorifer tesisatı vardır, bahçesi güzelce tarh edilmiştir, deniz cihetinde rıhtımı vardır, ve denize taş merdivenle inilir, istekli olanların gösterilen gün saatta kıymetinin yüzde yedi buçuğu nisbetnide pey akçesi ile Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesinde hazır bulunmaları ve fazla malûmat almak isteyenlerin 934-120 numara ile mahkeme kalemine müracaatları lüzumu ilân olunur. (12307)

İs. 2 inci iflâs memurluğundan: Müflis trikotajcı Filip Nikolayidis masasına müracaatle kayıt olunan alacaklı Ferid Ressamın kayd ettirdiği 1980 liranın 6 ıncı sıraya kabulüna karar verilerek sıra defteri düzeltildiği ilân olunur. (12316)

Umumî Neşriyat ve Yazı işleri Müdürü: *Etem İzzet BENICE*
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Şirketi. İstanbul. Ankara cadesi, 100. — Basıldığı yer: TAN Matbaası

Hayat Sigortalarında Değerli Bir Yenilik

Bundan böyle, en büyük felâket olan ölüm ve malûliyetin acılarından çoluğunuzu, çocuğunuzu, kendinizi ve yakinlerinizi:

Malüliyeti de Temin Eden Senelik Temettülü Tam Muhtelit Sigorta

ile koruyabilirsiniz.. Bu sigortayı memleketimizde yegâne tatbik eden :

ANADOLU ANONİM Türk Sigorta Şirketi

yaptığı bu yeni nevi ile hayat sigortalarında mühim bir inkılâp yapmıştır. Çünki bu sigorta ile :

Ölüm ve malûliyet temin olunur — her sene nakdî temettü verilir — vefat halinde müemmen meblâğ derhal ödenir — mukavelenamenin hitamında sigortalı hayatta bulunursa ve malûliyete uğramamış ise müemmen meblâğ % 10 fazlasiyle tediye olunur — muvakkat ve daimî malûliyet müddetince ücret alınmaz — daimî malûliyet halinde müemmen meblâğın % 10 u senelik irat olarak verilir ve vefatta ve ya mukavelenamenin hitamında müemmen meblâğ yene tamamen ödenir.

Diğerlerinden çok üstün faideleri olan bu sigortanız yaptırmak üzere şu adreslere müracaat ediniz :

Anadolu Sigorta Şirketi

Muamelât merkezi : İstanbul, 4 üncü Vakıf han. Telef.: 20531.
Umumî acentalığı : Galata, Ünyon han. Telefon: 44888.

4109

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Cibali Tütün Fabrikasında idare işine elverişli olmayan 50 kalem Hurda demir maden boru ve buna benzer muhtelif hurda eşya pazarlıkla satılacağından isteklilerin 22-6-935 tarihine rastlayan cumartesi günü saat 10 da yüzde 15 güvenme paralariyle Cibalide Levazım ve Mübayaat Şubesinde satış komisyonuna müracaatları. (3077)

3500 lira Muhammen bedelli Kabataşdaki Levazım ve mübayaat Şubesi binasının kalörifer tesisatı açık eksiltme suretiyle münakasaya konulmuştur. Şartname ve plânlar 20 kuruş mukabilinde Cibalide Levazım ve mübayaat Şubesi Nakit muhasibi mes'ullüğünden alınacaktır. Eksiltme 1-7-935 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 de Kabataşda Levazım ve mübayaat Şubesinde alım komisyonunda icra edilecektir.

İsteklilerin 263 lira muvakkat güvenme paralariyle birlikte muayyen gün ve saatte mezkûr komisyona müracaatları. (3103)

İSTANBUL TRAMVAY ŞİRKETİ GİDİŞ - GELİŞ PROGRAMI

1935 yılının 1 Mayısdan sonra

No.	Sınır	KALKIŞ	Ara	İlk Kalkış	Son Varış
10	Şişli - Tünel	(Şişliden - Tünele	3' 6'	5.40	23.40
		(Tünelden - Şişliye	9'	6.00	24.00
11	Şişli - Beyazit	(Şişliden - Beyazita	12'	6.20	23.30
		(Beyazittan - Şişliye	26'	7.02	24.12
12	Harbiye - Fatih	(Harbiyeden - Fatihe	5' 7'	6.30	24.00
		(Fatihten - Harbiyeye	9'	5.46	23.20
12	A Harbiye - Aksaray	(Harbiyeden - Aksaraya	14' 17'	6.40	23.30
		(Aksaraydan - Harbiyeye	28'	6.00	22.50
15	Taksim - Sirkeci	(Taksimden - Sirkeciye	5'	7.15	19.10
		(Sirkeciden - Taksime		7.35	19.30
16	Maçka - Beyazit	(Maçkadan - Beyazita	5' 8'	6.15	23.20
		(Beyazittan - Maçkaya	17'	6.55	24.00
16	A Maçka - Eminönü	(Şişliden - Eminönüne	7'	6.10	—.—
		(Maçkadan - Eminönüne	14	7.10	20.20
		(Eminönünden - Maçkaya		6.40	20.45
17	Şişli - Sirkeci	(Şişliden - Sirkeciye	8'	6.25	20.00
		(Sirkeciden - Şişliye	12'	6.55	20.30
		(Mecidiyeköy - Eminönüne		6.45	9.40
17	A Mecidiyeköy-E.önü	(Eminönünden-Mecidiyek.	21'	7.17	10.12
		(Mecidiyeköyünden-Eminö.		14.28	18 45
		(Eminönünden-Mecidiyek.		15.00	19.15
19	Kurtuluş - Beyazit	(Kurtuluştan - Beyazita	6' 9'	6.00	23.10
		(Beyazttan - Kurtuluşa	17'	6.45	23.55
19	A Kurtuluş-Eminönü	(Şişliden - Eminönüne	7'	6.05	—.—
		(Kurtuluştan-Eminönüne	15'	7.05	20.10
		(Eminönünden - Kurtuluşa		6.35	20.40
22	Bebek - Eminönü	(Beşiktaştan - Bebeğe		5.25	—.—
		(Beşiktaştan - Eminönüne	6'	5.35	—.—
		(Bebekten-Eminönüne	10'	5.45	23.40
		(Eminönünden-Bebeğe	20'	5.55	24.20
		(Bebekten - Beşiktaşa		—.—	1.00
23	Ortaköy - Aksaray	(Ortaköyden-Aksaraya	8'	5.50	20.50
		(Aksaraydan-Ortaköye	15'	6.35	21.30
34	Beşiktaş - Fatih	(Beşiktaştan-Fatihe	7'	6.30	20.40
		(Fatihten-Beşiktaşa	14'	7.10	21.20
32	Topkapı - Sirkeci	(Aksaraydan-Topkapıya	5'	5.25	—.—
		(Topkapıdan-Sirkeciye	8'	5.40	23.30
		(Sirkeciden-Topkapıya	16	6.12	24.00
		(Topkapıdan-Aksaraya		—.—	24.35
33	Yedikule - Sirkeci	(Aksaraydan-Yedikuleye	6'	5.30	—.—
		(Yedikuleden-Sirkeciye	10	5.45	23.35
		(Sirkeciden-Yedikuleye	16'	6.17	24 05
		(Yedikuleden-Aksaraya		—.—	24.40
37	Edirnekapı - Sirkeci	(Aksaraydan-Edirnekapıya	5'	5.25	—.—
		(Edirnekapıdan-Sirkeciye	10'	5.45	23.25
		(Sirkeciden-Edirnekapıya	15'	6.14	23.55
		(Edirnekapıdan-Aksaraya		—.—	24.25

4208

Depo, fabrika
olabilecek kiralık bina

Galata'da Topçular caddesinde, Tramvay yolu üzerinde kâin, Depo, Fabrika ve buna benzer işlere pek çok elverişli 210 No. lu kâgir büyük bina kiralıktır.

Müracaat yeri: Galata'da Ünyon hanında **JERANS Şirketi.** Telefon: 43358

Istanbul Komutanlığı
Satınalma Komisyonu İlânları

İstanbul Komutanlığı birlikleri için kapalı zarfla eksiltmeye konulan 68,000 kilo koyun etine verilen fiat makamca pahalı görüldüğünden tekrar kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 19 haziran 935 çarşamba günü saat 15 tedir. Tahmin bedeli 34,000 lira olup ilk teminatı 2550 liradır. Şartnamesini 170 kuruş mukabilinde komisyondan alınabilir. İsteklilerin vakti muayyeninden bir saat evveline kadar teklif mektuplarile teminat makbuz ve mektupları İstanbul Komutanlığı satın alma komisyonuna vermeleri.

(3029) 4181

İstanbul 5 inci icra memurluğundan : Mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen gardirop, orta masası, hava gazı ocağı, karyola, tuvalet ve bir kanape bu ayın 17 inci pazartesi günü saat 14 de Beyoğlunda Cihangirde uzun yolda 36 No. lu evin önünde açık arttırma ile satılacağından isteklilerin mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur. (12299)

Beşiktaş ikinci hukuk mahkemesinden : Bebekte Cevdet paşa caddesinde Arifi paşa yalısında oturmakta iken ölen İsmail Edip ve Mustafa Şekib ile mahcur Yahya Şefika ait Mahmut paşada Servili Mescit sokağında kâin yeni 24 No. lu konak ankazı mirascıların talebi ile aleni açık artırma ile satılacaktır. İşbu konak iki kısımdan ve iki kattan ibaret ve 119,5 metro murabbaı zemin üzerine yapılmıştır. Tahmin olunan kıymet 2031,5 liradır. Yapılacak kat'i ihaleyi müteakip ankazın usulen müşteriye teslimi tarihinden itibaren 30 gün zarfında kaldırılması şarttır. Bu ankazın kaldırılmasını teminen ayrıca dipozito verilecektir. Satışa iştirak için kıymet muhamminenin yüzde 7,5 depo edilmek lâzımdır. Satıştan mütevellit rusumu dellâliye müşteriye aittir. Satış 1 Temmuz 935 pazartesi günü saat 14 den 16 ya kadar Beşiktaş 2 ci S. H., mahkemesinde yapılacaktır. Kıymeti muhamminesini bulmadığı takdirde ikinci artırma suretile satışa 15 Temmuz 935 pazartesi günü saat 14 den 16 ya kadar mahkemede yapılacaktır. Fazla bilgi almak istiyenlerin mahkemedeki şartnameyi okumaları ilân olunur.

(12303)

Deniz yolları
IŞLETMESI

Acenteleri: Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han. Tel. 22740

Ayvalık yolu

BANDIRMA vapuru 12 Haziran ÇARŞAMBA günü saat 19 da Ayvalığa kadar. (3219)

4411

Mersin yolu

KONYA vapuru 14 Haziran CUMA günü saat 11 de Mersine kadar. (3241)

Trabzon yolu

KARADENİZ vapuru 13 Haziran PERŞENBE günü saat 20 de Hopa'ya kadar. (3242)

Dr. A. KUTiEL

Karaköy Topçular caddesi N.33

4231

İstanbul birinci ticaret mahkemesinden :

Banker H. Kastelli ve A. Zervudaki şirketi avukatı Bodosaki Kalınoğlunun tasfiye halinde bulunan Şamlı İbrahim mahtumları şirketi aleyhine iki emre muharrer senetle 325 liranın tahsili hakkında ikame ettiği davanın müddealeyh şirkete izafetle tasfiye memuru Beşiktaşta 34 No. lu manba suları deposunda mükim Halimin şimdiki ikametgâhının belli olmaması yüzünden davetiyenin ilânla tebliği suretile giyaben yapılan muhakemesinde bütün muamelelerin yapıldığından bahisle Hukuk usulu muhakemeleri kanununun 406 inci maddesi mucibince giyap kararı tebliğine karar verilmiş ve muhakeme 17-7-935 çarşamba günü saat 14 de bırakılmıştır, bu yolda yazılan giyap kararı mahkeme divanhanesine asılmıştır. Müddealeyhin bu ilânın gazetede neşri tarihinin ertesi gününden itibaren 5 gün içinde itiraz etmesi ve muayyen günde mahkemeye gelmesi lüzumu ve aksi halde giyaben hüküm verileceği tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

(12313)

Beşeriyete belâ olan fareleri imha ediniz.

FARHASAN Fare Zehiri

FARE ZEHİRİ MACUNU

Bir parça ekmek veya pastırma veya yağlı gıdalara sürülerek farelerin bulundukları yere bırakınız. Bilhassa sıçanlar derhal ölür.

25 kuruştur.

Fare Zehiri Buğdayları

Farelerin bulundukları yerlere serpiniz. Bilhassa küçük farelerle fındık fareleri derhal ölürler.

25 kuruştur.

Macun Ve Buğday ikisi Bir Arada

Bazı fareler buğday zehirinden hoşlanır ve bazıları macun yemek ister. Bazı fareler sabah yediklerini akşam yemezler. Bunun için farelere her iki çeşidi vermek lâzımdır. Bunun içindir ki her ikisini istimal eylemek çok muvafıktır ve bu suretle farelerin ana, baba ve silsilesi muhakkak ve kat'i surette ölürler ve kokmazlar. İkisi bir arada 40 kuruştur

Hasan deposu: Ankara, İstanbul, Beyoğlu

Umum yaralarda, yanıklarda baş ve vücud çıbanlarına karşı SİKATRİN II

Kullanınız Müz'iç ıstırabınıza mu vaffakiyetli bir tedavi tatbik etmiş olursunuz. Deposu İş Bankası arkasında 12 No. lu MAZON ve BOTTON ecza deposu 4124

Asipin Kenan

Sizi soğuk algınlığından, nezleden, gripten, baş ve diş ağrılarından koruyacak en iyi ilâç budur.

ismine dikkat buyurulması

3224

Türkiye Ziraat Bankasından:

Ankara'da Bankamız Fen servisinde çalıştırılmak üzere bir daktilo alınacaktır.

1 — Bu daktilonun asgarî orta tahsilini yapmış olması ve iyi Almanca ve Fransızca bilmesi lâzımdır.

2 — Müsabaka imtihanında kazanacak olana muvaffakiyeti derecesine göre 100 liraya kadar aylık verilecektir.

İsteklilerin kaydedilmek ve imtihan gününü anlamak üzere 13-6-935 Perşembe akşamına kadar Ankara'da Bankamız Memurin Müdürlüğüne ve İstanbul'da Şubemize müracaatları. (3119)

4277

Bağ ve bahçe meraklılarına
Satılık mükemmel Bağ ve köşk

Kızıltoprak'da, Feneryolu'nda Merhum Gazi Ahmed Muhtar paşa köşkü namile maruf ve etrafı divarla muhat otuz dönüm mükemmel ve nefis üzüm bağının ve binlerce Avrupanın nefis eşçarı müsmire ve gayrimüsmireyi havi suyu kesilmez mükemmel makinalı kuyuları ahır arabalık, limonluk çiçek sobalığı ve cesim su hazinesi üstünde zemini asfalt döşeli kameriyeyi ve etrafı ikinci bir divarla muhat köşkile ayrıca mutbağı ve iki hamamı ve kütüphanesi ve eşya deposu ile cesim ve müzeyyen yemek odasını on iki odalı ve salonlu köşk ile selâmlık tarafında bir kat üzerinde kâgir iki odayı havi ayrıca bir daire ile ahır ve arabalık ve arka taraf bahçesinden kayışdağı caddesine çıkan yolu olan ve mecmuu (Ellisekiz) dönümden ibaret bulunan muntazam bağ; ve köşk satılık olduğundan talip olanlar İstanbul'da Katırcıoğlu hanında No. 64 yazıhanede Bay Mazhar ve Alâeddin'e saat 16 dan sonra müracaat etmeleri ilân olunur.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum Idaresi ilânları

Muhammen bedeli (2730) lira olan muhtelif şekil ve eb'atta zımpara taşları 8 Temmuz 1935 pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulile Ankara'da İdare binasında satın alınacakdır.

Bu işe girmek isteyenlerin 205 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, kanunun 4 üncü maddesi mucibince işe girmeğe kanunî manileri bulunmadığına dair beyanname ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme dairesinde Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Müdürlüğünde dağıtılmakdadır. (3184) 4333

Muhammen bedeli ile mikdarı aşağıda yazılı elektrik malzemesi 24-6-1935 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usulile satın alınacakdır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1208,94 liralık muvakkat teminat vermeleri ve kanunun tayin ettiği vesikalar ve işe girmeğe manii kanunî bulunmadığına dair beyanname ve teklifler ile aynı gün saat 14 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu işe aid şartnameler parasız olarak Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Müdürlüğünde ve Ankara'da Malzeme Dairesinde dağıtılmakdadır. (3185)

Muhammen bedeli	
146 kalem muhtelifülcins elektrik malzemesi	16119.16

4334

Istanbul Gayri Mübadiller Komisyonundan:

D. No	Semti ve mahallesi	Sokağı	Emlâk No	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre muhammen K	
2327	Büyükada Karanfil	E. Fişekhane yeni Çarkıfelek ve Karakuş yokuşu ve iki sokak	E. 44	1945 metre arsanın tamamı	1945	kapalı zarf
3161	Yeniköy Güzelce Alipaşa	Bağlar mevkii	E. 84	918,50 metre tarlanın tamamı	120	açık arttırma
3249	Galata Okcu Musa	Mürdüm	2	83 metre arsanın tamamı	1162	kapalı zarf
3670	Fener Abdi subaşı	Petro kapısı	E. 48 Y. 44	Ahşap hanenin 3/7 hissesi	1250	»
4017	Yeniköy Güzelce Ali paşa Bağlar mevkii	Bağıar yolu	E. 94	27008 metre tarlanın 3/4 hissesi	1125	»
4021	Beyoğlu Yenişehir	E. Papas Y. Feylesof	E. 22 Y. 34-34/1	Bahçeli hanenin 1/6 hissesi	295	açık arttırma
4582	paşabağçe	E. Çınar Cad. Y. Beyaz Erguvan	E. 33 Mü Y. 36	378 metre arsanın tamamı	604	»
5585	Beyoğlu Kamer hatun	Mangasar ve eski Papasköprüsü yeni Mangasar ve yaya sokakları	1-3-5	Kâgir iki dükkân ve üzerinde odalar ve arsanın 1/8 hissesi	205	»
5608	Beyoğlu Taksim Şehit Muhtar	Elmadağı Cad. ve Sazlı dere	E. 89 Y. 127	Ahşap hane ve bağçe ve barakanın 2/3 hissesi	475	»
5887	Paşabahçe	E. Çınar Cad. Y. Beyaz Erguvan cad.	E. 33 Mü. Y. 36-38 40-42	Ahşap üç hane ve altında dükkân ve bahçenin 48/240 hissesi	912	»

Yukarda evsafı yazılı gayri menkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhaleleri 27/6/935 tarihine tesadüf eden Perşembe günü saat on dörttedir. Satış münhasıran gayri mübadil bonosiledır